

Скарби університетської книгозбірні



Festina Lente...

АЛЬДИНИ

та венеційські видання XVI століття



Процесія дожа в День Вознесіння, з видом на Венецію
(бл. 1565, гравюра Йоста Аммана)

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Наукова бібліотека

АЛЬДИНИ та венеційські видання XVI століття

Каталог видань з фондів Наукової бібліотеки
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Упорядник О. І. Шилюк



Festina Lente...

Чернівці, 2023

УДК 017.1(477.85)ЧНУ:094.1
А567

Упорядник

канд. істор. наук О. І. Шилюк

Відповідальний за випуск

канд. філол. наук, доц. М. Б. Зушман

Цифрові копії

Т. О. Шилюк

A567 Альдини та венеційські видання XVI століття : каталог видань з фондів Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича / упор. О. І. Шилюк. – Чернівці: " ", 2023 – 156 с. – Серія „Скарби університетської книгозбірні”. Вип.3.

Каталог є спробою здійснити опис колекції альдин (книг видавництва Aldine Press) та книг інших друкарень Венеції, датованих XVI ст., які зберігаються у фондах НБ ЧНУ. Цей каталог має насамперед на меті реєстрацію, відзначаючи в міру можливостей особливості видань даного зібрання, доповнюючи і виправляючи в деяких випадках існуючі описи як видань, так і окремих примірників. Він стане відправним моментом для описів більш вузького масштабу, але глибшого і вичерпнішого характеру.

Каталог становить книгознавчий та культурно-історичний інтерес, рекомендовано науковцям, студентам, працівникам бібліотек, всім, хто цікавиться історією книжкової справи.

УДК 017.1(477.85-25)ЧНУ:094.1

© Чернівецький національний
університет, 2023

ISBN 978-617-652-348-2

Зміст

- 4 Про каталог
- 7 Альд Мануцій та книгодрукування у Венеції в
XVI столітті
- 23 Хронологічний каталог видань
- 132 Показчик прізвищ авторів, упорядників та інших імен,
що згадуються в описах
- 133 Показчик назв книг
- 135 Показчик провенієнцій та друкарських марок Венеції
XVI ст.
- 152 Джерела використані при підготовці цього видання

Про каталог

Найефективнішим способом фіксації детальних описів видань та примірників із їхніми особливостями, введення до наукового обігу інформації про фонди тієї чи іншої книгозбірні і водночас – збереження цих відомостей для історії є укладання друкованих каталогів. У таких випадках, як вигорання чорнила, деструкція паперу, можуть бути втрачені історичні відомості (інколи з частиною матеріальної субстанції), і тим більш важливо, щоб інформація про давні записи або ж особливості друку була збережена.

Крім того, каталог може сам стати джерелом широкого спектра історико-книгознавчих, історичних, філологічних та інших гуманітарних досліджень завдяки повному передаванню провенієнцій та всіх маргінальних записів зі збереженням оригінального написання.

Провенієнції як власницькі знаки, що свідчать про належність примірників до певних книгозбірень, суттєво доповнюють відсутню в інших документах інформацію про історію створення та побутування бібліотек, а також є одним з основних інструментів для здійснення фізичної та бібліографічної реконструкції розпорошених через певні історичні обставини книгозбірень. Тому виявлення та джерелознавче дослідження провенієнцій набувають особливої актуальності для книгознавчої науки.

Цей каталог є спробою здійснити опис колекції альдин (книг видавництва Aldine Press) та книг інших друкарень Венеції, датованих XVI ст., які зберігаються у фондах бібліотеки. Короткі відомості про колекцію альдин: є зібранням книг видавництва Aldine Press, яке працювало у Венеції в XVI ст.

Тип колекції: видовий.

Обсяг: 6 примірників (інвентарні номери); 7 назв.

Хронологічні межі: XVI ст.

Мова документів: латинь, грецька.

Власницькі ознаки: видання мають власницькі записи, печатки, штампи, екслібриси.

Час надходження: з 1852 р. до 1959 р. включно.

Опис складається з таких основних частин:

1. Загальні бібліографічні дані: автор, заголовок, перекладач, редактор і т. ін., місце видання, видавець, дата, а також шифр книги у фондах бібліотеки.

2. Опис конкретного примірника: стан та дефекти, розмір, кількість сторінок, палітурка, оформлення титульної сторінки, оформлення тексту, мова, характеристика паперу.

3. Провенієнції та друкарські марки.

4. Індокси, серії та наявність конволютів.

5. Додаткова інформація про автора та видання.

Видання в каталозі розміщено за хронологічним принципом. Загальні бібліографічні дані наводяться мовою видання, з використанням формулювань, як у самих документах. З огляду на те, що домінуючою мовою була латинь, у каталозі збережено використання латинського або латинізованого написання імен авторів.

Усі книги, включені до каталогу, переглянуті й описані *de visu*. Починає опис бібліотечний шифр книги та інвентарний номер. У каталозі описано кожний примірник, що має інвентарний номер, охарактеризовано стан збереженості. Стисло описана палітурка, зазначено характерні особливості.

Фоліація й пагінація вказані в тій формі, у якій вони наведені в тексті, арабськими або римськими цифрами. У квадратних дужках [] наводиться кількість нумерованих, а також порожніх сторінок. У круглих дужках () позначено номери видань у каталозі. У фігурних дужках { } позначено номери зображень із покажчиків провенієнцій та друкарських марок.

Розмір книжкового блоку визначено в міліметрах. Відзначено наявність друку у дві фарби, подано перелік усіх елементів художнього оформлення. Окремо виділено гравюри, зазначаючи, за можливості, їхніх авторів.

Детально не аналізувалися водяні знаки (філіграні), лише фіксувалась їхня наявність, оскільки спостерігалася лише частина знаків.

Необхідно також вказати на особливості передачі знаків на титульній сторінці: буква U часто друкувалась як V.

Описи супроводжуються ілюстративним матеріалом:

- зображеннями титульних сторінок та початкових гравюр;
- зображеннями деяких сторінок з елементами книжкових ілюстрацій, вклеєними мапами, портретами тощо, що дає уявлення про побудову та оформлення тексту. Оскільки більшість видань, представлених у каталозі, є великого розміру, то копії сторінок переважно зменшені.

Каталог супроводжує також система покажчиків: прізвищ авторів, упорядників та інших імен, що згадуються в описах; назв книг; провенієнцій; друкарських марок. Посилання зроблено на порядковий номер за каталогом.

Цей каталог, як видно із сказаного вище, насамперед має на меті реєстрацію, зазначаючи в міру можливостей особливості видань цього зібрання, доповнюючи і виправляючи в деяких випадках наявні описи як видань, так і деяких примірників. Він стане відправним моментом для описів більш вузького масштабу, але глибшого і вичерпного характеру.

Наприкінці укладач вважає за свій приємний обов'язок висловити глибоку вдячність особам, що в тій чи іншій формі сприяли його роботі.

Альд Мануцій та книгодрукування у Венеції в XVI столітті

Діяльність Альда Мануція, одного з найвідоміших першодрукарів, тривала майже пів століття — з 1469 до 1515 р. Вона починається відразу після зародження друкованої книги й сягає трохи більше того часу, коли перші зразки книжкового друку ідентифікуються як *incunabula*, щоби позначити дитинство книги (лат. *incunabula* — колиска, початок).

З моменту виникнення книгодрукування друкарні виробляли томи формату фоліо¹, які все ще були такими ж великими, дорогими, громіздкими та недоступними для широкої публіки, як і рукописи, які передували друкуванню і продовжували співіснувати разом із друкованою книгою майже ще одне століття. Протягом періоду інкунабул, а також після закінчення XV ст., друкований том значно відрізнявся від чудових, прикрашених коштовностями, оздоблених золотом рукописних книг на пергаменті, які належали знатним особам або монастирям. Перші друковані

книги були зустрінуті з певною засторогою, а інколи зі зневагою до їх неприємного походження — народжені друком за допомогою чорнила, яке



Альд Мануцій.
Гравюра XVII століття, Bridgeman Images,
Національна бібліотека, Париж

¹ Тут і далі формати книг. Орієнтовний розмір основних видань книг (у см, висота/ширина): фоліо – 48х30; кварто – 30х24; октаво – від 29х21 до 20х14. Менші формати включають дуодецимо (19х13) та секстодецимо (17х10).

неприємно пахло, та паперу, виготовленого з ганчір'я та клею. Друкована книга здавалася грубою річчю порівняно зі славою ілюмінованих рукописів.

Як і більшість першодрукарів починаючи з Гутенберга, ми майже нічого не знаємо про Альда Мануція до того, як він у свої сорок років зайнявся діяльністю, що принесла йому світову славу. Він народився поблизу Рима, приблизно в 1451 р. З розрізнених коментарів випливає, що він отримав якусь гуманістичну освіту в Римі й певну форму вищої освіти у Феррарі. Навчання у період 1475–1480 рр., окрім курсів латинських авторів, включало грецьку літературу. Саме на цьому етапі він почав вільно володіти обома стародавніми мовами. Документ 1480 р. визначає Альда як вихователя молодих принців Альберто (1475–1531) і Леонелло Піо (1477–1571), синів правителя північноіталійського міста Карпі [13, S. 9]. Десь у 1480-х роках Альд прийняв рішення, дивовижне для його друзів та знайомих, — вирішив стати друкарем. Що ж вплинуло на Альда, щоб у сорок років так радикально змінити кар'єру?

Рішення Альда стати друкарем, мабуть, здивувало його друзів. Адже Величезна соціальна та культурна прірва відокремлювала науковців гуманістів від друкарських майстерень. Чому Альд залишив Карпі там, де він міг би почати свою працю за допомогою родини Піо? Альд, безсумнівно, усвідомив переваги, які він мав би у Венеції, яка тоді була найбільшим торговим центром Європи та стержнем усталеної мережі торговельних шляхів. Там був легко доступний капітал для заснування друкарень, про що вже свідчить бум друкарства. Ще важливіше — у Венеції було зосередження грецьких учених, які мали б важливе значення для мети Альда надрукувати всю грецьку класику. З греків, які з'їжджалися до Венеції після падіння Константинополя в 1453 р., Альд міг би залучити співробітників, від коректорів до редакторів. Альд також знав, що Венеція володіла, можливо, найкращою колекцією грецьких рукописів у всій Італії, подарованою Республіці кардиналом Бессаріоном і збереженою в бібліотеці Марчіани (*Libreria di San Marco Marciana*).

Крім того, у Венеції було високорозвинене друкарство, яке до 1490 р. значно випередило будь-яке інше місто Європи за рівнем виробництва та організованого розповсюдження. Венеція була не лише першою за кількістю друкарів у XV ст., які там практикували, а й певний час у своїй історії відзначалась багатством і красою

томів, які її друкарі випустили. Як зазначає італійське джерело щодо Венеції, «книжкове мистецтво досягає тут висоти досконалості, як витонченості та різноманітності шрифту, витонченості орнаментальних бордюрів і гравюр на дереві, якості паперу, так і акуратності та правильності тексту» [5, Р. 8].

Йоганн Гутенберг і його соратники в Майнці винайшли друкарство лише приблизно за п'ятдесят років перед тим. Це був один із тих технологічних винаходів, що мали величезні та багатогранні наслідки. Але друкарство не робило значного впливу на суспільство, доки не зросла кількість друкарських верстатів, не розширилося книгодрукування, не була організована широка система розповсюдження книги, не зросла кількість читачів, що, ймовірно, було досягнуто між 1470 і 1480 рр. Наприкінці 1480 року вже приблизно 120 міст Європи мали друкарні, їхня кількість і далі зростала, збільшившись до 255 до початку XVI ст. [13, S. 11] У період 1470–1480 рр. у Венеції відомі назви близько 50 друкарень, у цей же час визначались також пів дюжини анонімних, ідентифікованих лише за типом друку [11, Р. 7]. Наприкінці XV ст. майже 150 друкарень Венеції випустили понад чотири тисячі видань, що вдвічі більше, ніж у Парижі, і які становили майже сьому частину від усієї європейської друкованої продукції [10, Р. 365].

Венеція відразу зарекомендувала себе не лише як центр книгодрукування, а й як велика торгова точка для цього нового товару. Республіка використала для цього всі свої традиційні переваги: ділову культуру та значну підприємницьку активність; розгалужену комерційну мережу по суші та по морю; конструктивне законодавство; постійну присутність колоній іноземних купців, які відкривали доступ до важливих ринків.

Отже, до того часу, коли Альд наприкінці 1480-х років прибув до Венеції, вона вже зайняла позиції непорушного домінування в друкуванні латинських книг, зокрема у прибутковій сфері академічних та літургійних текстів. Ситуація з грецькими книгами була іншою. На цьому етапі в Італії було створено дуже мало грецького друкарства, а в інших країнах Європи — жодного. По-перше, загальний попит на грецькі тексти був дуже незначним. Крім того, тривало незадовільне переведення грецького письма на шрифт. Писемна мова була перевантажена великою кількістю лігатур та скорочень, а надбудова наголосів і подихів, притаманних мові з часів еллінізму, ускладнювала будь-яке друкарське зображення як технічно, так і

естетично. Саме такий стан справ виявив Альд, коли наприкінці 1480-х років майже у сорокарічному віці відправився до Венеції.

Якщо розглядати кар'єру Альда Мануція, потрібно пам'ятати, що його книгодрукарська діяльність розвивалась у період найбільших заворушень і неспокою на всьому італійському півострові. Війни були постійними, а іноземні вторгнення майже безперервними. Після довгих років свободи від трансальпійської агресії Карл VIII у 1494 р. напав на півострів. У 1498 р. на престол Франції вступив Людовик XII, і невдовзі в Італію знову вторглися французькі війська. У 1508 р. була заснована Ліга Камбре — частково на основі теорії про те, що Венеція вчинила зраду християнському світу, примирившись з ісламом. Наступ союзників повністю вдався, хоча венеційці капітулювали перед Папою в 1510 р. Ці події відображаються й у діяльності Альда. Великими роками виробництва були роки миру — 1497 р. із тринадцятьма книгами і 1502 р. з шістнадцятьма першими в списку, за якими йдуть 1501 і 1513–1515 рр. — щороку з одинадцятьма книгами. До 1506 р. Альд надрукував 89 книг, а в 1506–1512 рр. — лише одинадцять [7, Р. 211].

Прибуття Альда до Венеції, ймовірно, припадає приблизно на 1488 рік. На початку 1493 р. венеційський видавець Андреа Торресано (Andrea Torresano) з Асоли, що працював у Венеції приблизно з 1480 р., опублікував *Institutiones Grammaticae Latinae* (Принципи латинської граматики), написану Альдом Мануцієм. Встановлення тісних зв'язків Альда з досвідченим друкарем і успішним бізнесменом Андреа Торресано, напевно, й стало остаточним кроком, який спонукав його заснувати власну друкарню. Не вчений, але бізнесмен за інстинктом і освітою, Андреа мав великий досвід у новій книгодрукарській справі. Тому він міг бути саме тією людиною, яка була потрібна Альду, забезпечуючи правильний баланс практичності бізнесу для його наукових задумок.

Але й Альд Мануцій не був наївним у своїй новій сфері праці — друкарстві. Він мав чітке уявлення про великі ресурси, необхідні для створення фірми й для здійснення своїх амбітних планів, і взявся за їх придбання по-діловому. Він уклав тристороннє партнерство з Андреа Торресано та П'єром Франческо Барбаріго. Торресано, активний венеційський видавець, поділився своїм досвідом, а також надав робітників та комерційні контакти. Барбаріго надавав гроші й політичну підтримку, оскільки був сином дожа і племінником правлячого дожа. З документа 1542 р. через

багато років після смерті всіх трьох, ми знаємо, що фінансова частка Альда у фірмі була дуже невеликою, щонайбільше 10–25 % [13, S. 16]. Але Альд домінував у фірмі від її першої публікації в 1494 р. до своєї смерті в 1515 р. Він доручив відлити типи шрифтів, вибирав рукописи для публікації, заохочував науковців виконувати редакційну роботу, та й сам виконував її частину, контролював робітників, писав науковцям, можновладцям і по-своєму широко рекламував продукцію.

Партнерство Торресано–Барбаріго було не єдиною асоціацією, яку Альд зміг побудувати навколо свого проєкту. Мережа співробітників, яка мала стати незамінною для Альдівського підприємства, складалася з видатних грецьких учених, які редагували роботи, подані до друку, збирачів рукописів, котрі надавали тексти, над якими працювали Альд і його редактори, і група ентузіастів, які вивчали грецьку мову та підтримували його ідею поширення класики.

Видавнича програма Альда була надзвичайно складною для реалізації. Насамперед він мав намір опублікувати численні давньогрецькі тексти, які ніколи не були надруковані мовою оригіналу. Його перші публікації з'явилися в 1494–1495 рр. і були підготовчими роботами, такими як *Erotemata* Костянтина Ласкаріса та грецька граматика Теодора Гази.

У 1494 р. Альд відкрив у Венеції «Дім Альда» (Aldine Press²) — видавництво, головним завданням якого було видання творів класичних античних авторів. 25 лютого 1495 р. Альд подав заявку про надання привілею, який забороняв би передруковувати або ввозити на територію Венеції будь-які книги грецькою або переклади з грецької, які сам Альд збирався опублікувати, протягом двадцяти років, завдяки новому грецькому шрифту «виняткової краси» і «двох нових методів» їх оформлення, на створення яких він витратив «велику частину свого багатства» [11, P. 19].

Першою публікацією Aldine Press стало видання Аристотеля в оригіналі грецькою мовою. Середньовіччя знало його твори лише в латинському перекладі, тоді як епоха Відродження тепер мала досвід вивчати його в оригіналі грецькою мовою.

² Невдовзі Aldine Press здобула славу провідного європейського видавництва та досягла значного комерційного успіху. Типовий наклад її видань становив 275 примірників; окремі наклади сягали 1000 примірників. Історія альдин припинилася зі смертю Альда Мануція Молодшого (1597). За приблизно 100 років існування Aldine Press вийшло з друку понад 1000 видань.

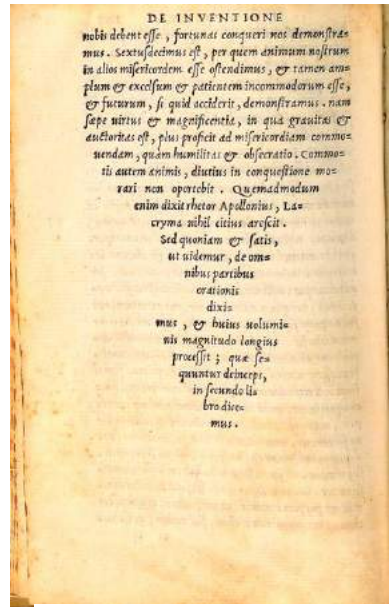
Добре розуміючи, що перекладачі іноді роблять помилки або не передають повного авторського змісту, гуманісти Відродження твердо вірили, що читач повинен читати текст мовою оригіналу. У період з 1495 по 1498 р. Альд Мануцій опублікував повну збірку Аристотеля в п'яти великих томах фоліо. Загалом за двадцять років діяльності він опублікував близько тридцять перших видань грецьких літературних і філософських текстів. Завдяки своїй давньогрецькій програмі друкарства Альд гарантував виживання цієї спадщини і зробив її скарги доступними для всіх, хто бажає вивчити грецьку мову. Він також друкував наукові посібники, щоби допомогти гуманістам вивчати грецьку мову. З 1496 р. книги, які видає Альд, мають позначення *in aedibus Aldi*, або *in domo Aldi*, або просто *apud Aldum, at Aldo's*.



Після першої хвилі великих перших видань грецьких текстів (приблизно у 1495–1500 pp.) Альд урізноманітвив свою діяльність. Він продовжував друкувати деякі дуже важливі перші видання грецьких текстів, але більшості його публікацій складали давню латинську літературну класику: твори Вергілія, Цицерона, Горация, Ювенала та ін. Видавець також опублікував важливі сучасні гуманістичні тексти латиною класиків італійської літератури XIV ст. — Данте, Петрарки та ін.

Видання латинської класики, що раніше друкувалися, часто являли собою великі томи розміром із фоліо, у яких коментарі супроводжували й дуже детально пояснювали зміст тексту. Коментатори могли використовувати 400 рядків для інтерпретації 20 рядків тексту. На вигляд ці книги вміщували невеликий острівець тексту одним шрифтом посередині сторінки, оточений океаном коментарів у крихтних хвилях різного шрифту. Це були книжки, які початково потрібно було розмістити на кафедрі, а не читати для власного задоволення.

Альд Мануцій змінив формат видання латинської класики кількома способами. У 1501 р. він отримав десятирічний привілей³ на всі твори, надруковані «lettere corsive et cancellaresche», його знаменитим курсивом. Курсив Альда є точною копією почерку Петрарки. Його вирізав для друкаря Франческо да Болонья (також відомий як Франческо Гріффо). Першим прикладом цього знаменитого курсивного шрифту, який вийшов з Aldine Press, є *Opera* Вергілія (1501). Прийняття цього скоропису принесло із собою модифікацію в способі виготовлення книг, частково спричиненою якістю самого шрифту й частково — прагненням до економії. Цей тонкий курсивний шрифт, схожий на почерк, погано підходив до великої сторінки формату фоліо чи кварто. Відповідно, Альд почав складати свої аркуші здебільшого в октаво — розмір, який можна було легко тримати в руці й носити в кишені. Точність його нового шрифту дала змогу стиснути в цьому форматі



Rhetorica ad Herennium (3)

³ Привілей захищав власника привілею від конкуренції, дозволяючи йому використовувати конкретну новинку для власної вигоди протягом певного періоду. Привілеї не набули постійної та конкретної форми, хоча з часом і неодноразовим використанням у подібних ситуаціях вони мали тенденцію прийняти стандартну формулу. Першим відомим друкарським привілеєм, наданим європейським урядом, був привілей, наданий Венецією Йоханнесу де Спірі в 1469 р., що дозволило йому і йому одному займатися друкарським мистецтвом у місті протягом п'яти років. Крім того, цей привілей забороняв ввезення в державу книг, які були надруковані в іншому місці. Стандартна формула “cum privilegio” почала з'являтися в книгах, виданих наприкінці 1497 р. Ця формула з'явилася на титульному аркуші, відокремлена від заголовка, щоб підкреслити важливість і різний характер формулювання привілею.

стільки матеріалу, скільки покупець міг придбати у виданнях, надрукованих у кварто або навіть у фоліо. Читачі вітали новий тип і розмір книг, а ціна на книги відразу знизилась.

Тут криється ключ до октаво та ринку збуту таких книг — видання не були розроблені як великі фоліанти Аристотеля й інших авторів для вченого-гуманіста та університетського професора. Це були книги, які могли носити із собою й читати політики, дипломати та офіцери, прелати церкви та освічені члени багатих італійських дворів. Багато з них були поетичними текстами, де скупчений курсив менше втомлював око, ніж довгі рядки прози. Видання розміром у октаво без коментарів було легше обробляти. Їх можна було розмістити в сидельних сумках перед тим, як вирушити в подорож. Придворний, який чекав на аудієнцію в принца, міг витягти альдину, щоби почитати, а потім здивувати свого принца влучною сентенцією. У певному сенсі Альд подарував світу першу серію «кишенькових книжок». Незабаром інші друкарні скопіювали його формат, і в XVI ст. книги стали справді дешевими.

Такі дві інновації — у шрифті та форматі стали справжньою революцією в друкарстві та в книжковій торгівлі, яка тепер почала охоплювати набагато ширший ринок, ніж раніше. Із значним розповсюдженням книг прийшла популяризація знань, якої прагнув Альд. Наука почала втрачати свій ексклюзивний та аристократичний характер — класика стала доступною для будь-якого студента, який вирішив вивчати та інтерпретувати її самостійно. Й Альду належить заслуга в тому, що завдяки своєму новому типу та розміру книжкових видань він відкрив шлях до демократизації навчання.

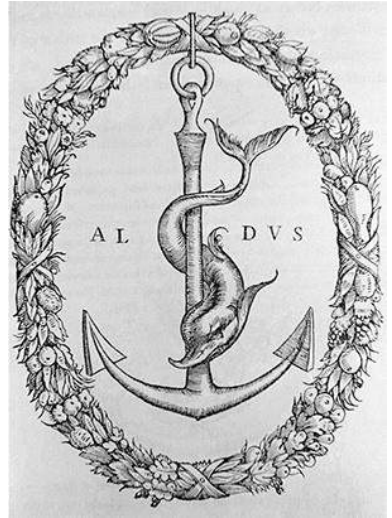
Альд Мануцій долучився й до формування будови сучасної книги. Він став першим друкарем, який опублікував у 1499 р. книгу з розбиттям на сторінки — пагінацією⁴. Це була *Cornucopiae, sive linguae latinae commentarii*, велика енциклопедія латинської мови, понад 700 сторінок. Упродовж свого життя він надрукував загалом 17 назв книг із розбиттям на сторінки. В основному грецькі книги Альд розбивав на сторінки, а номери завжди друкував арабськими цифрами [21,

⁴ Для нумерації сторінок (процес нанесення послідовності цифр або літер) книжкового блоку в Середньовіччі для рукописної та стародрукованої книги використовувалась система фоліації (від лат. folio – лист). В цьому випадку нумерувались лише лицьові сторінки аркушів. Згодом з поширенням технології двохстороннього друку виникла потреба нумерувати обидві сторони аркуша, що призвело до виникнення системи пагінації (від лат. pagina – сторінка).

Р. 12]. Застосування Альдом пагінації вплинуло на діяльність його сучасників-друкарів: Габіано і Трота в Ліоні, Джунта у Флоренції, Фробена з Базеля та інших.

Новаторські рішення та популярність альдин викликали появу підробок. Альд Мануцій застерігав своїх читачів від неповноцінних імітацій його видань, які виставляють на ринок недобросовісні конкуренти, просячи їх відкинути такі підробки як із моральних, так і з матеріальних міркувань. Згодом він запровадив іншу форму захисту — друкарську марку, яка виявилася корисним та рекламним інструментом. Це були дельфін та якір, взяті з римської монети часів правління імператора Тита. З 1502 р. ця марка почала з'являтися в його книгах і залишалася знаком Aldine Press для наступних поколінь. Вертикально розташоване зображення поділяє на частини написане по горизонталі ім'я видавця — Aldus. Видавнича марка Aldine Press ілюструвала філософію видавництва: *Festina lente* (поспішай повільно). Адже якір — це надійність і постійність, а дельфін — швидкість, мобільність. У листі від 1499 р. Альд пише: «Я сам собі найкращий свідок того, що Дельфін і Якір є моїми постійними супутниками; бо я багато чого зробив із запізненням і продовжую це робити» [5, Р. 89].

У 1500 р. Альд Мануцій створив у Венеції «Нову Академію» — гурток учених-елліністів, філологів та істориків. Цим він мав на меті згуртувати вчених-гуманістів, філологів, істориків, знавців класичних мов із європейських країн навколо ідеї відродження античності з метою перекладу, коментування й редагування грецьких рукописів. Академія була створена спеціально для вивчення грецької мови та для видання грецької класики. Усі члени повинні були під страхом штрафу розмовляти між собою грецькою [6, Р. 44]. Певний час від імені академії друкувалися альдини з колофонами, що читалися *ex Academia nostra* або *in Academia Aldi*; *in Aldi Romani Academia*; *in Aldi Neacademia* тощо. До того часу така складна організація була зовсім невідомою. Сама ідея створення академії втілює далекоглядний підхід Мануція до книжкового виробництва не лише як приватного комерційного підприємства, а як



культурної ініціативи, яка через свою значущість набула суспільного виміру, гідного громадської підтримки та фінансування.

У 1505 р. Альд одружився на доньці свого компаньйона Андреа Торресано — Марії, яка народила трьох синів і двох дочок. Молодший син Паоло (1512–1574) став ученим і видавцем. Торресано, Паоло та онук, Альдо-молодший (1547–1597), продовжили діяльність компанії Дельфіна та Якоря до 1597 р. Альд Мануцій помер 6 лютого 1515 р. Йому не вдалося помітно підвищити мораль людей завдяки гарній літературі. Протягом кількох років релігійний бунт, спричинений Лютером, додав новий привід для боротьби. Альд, який мріяв надрукувати тримовну Біблію (грецькою, єврейською та латинською мовами), не дожив до того, як його друзі-гуманісти розділилися між католиками, лютеранами, англіканцями, хоча всі користувалися альдинами.

Робота Альда перейшла до інших, до його синів і до тестя Торресано, який залишився вірним духу засновника. Після смерті Альда Мануція Торресано продовжував керувати Aldine Press під час неповнолітності свого онука Паоло, спадкоємця бізнесу Альда. Власні сини Андреа Торресано пішли за покликанням свого батька, і їхня ім'я входить в історію книжкової торгівлі як у Венеції, так і в Парижі [6, Р. 33]. Духовна спорідненість у сім'ї Мануцій становила форму безперервності, яка допомогла зберегти протягом кількох поколінь систему, започатковану Альдом. Його син Паоло та його онук Альдо, дуже різні люди, які працювали в різні часи та в занепаді комерційної діяльності, не тільки змогли побудувати своє життя навколо його імені та репутації, а й поклалися, наскільки могли, на залишки його унікальної мережі соціальних відносин.

До моменту своєї смерті Альд змінив обличчя освіти в Європі: з великого грецького спадку залишалося надрукувати лише Есхіла, що згодом стало досягненням Aldine Press в 1518 р. Сам Альд не був автором у будь-якому активному сенсі, тексти, які він публікував, іноді були погано відредаговані, зібрані поспіхом. Але коли головний герой «Утопії» Томаса Мора (1516) хотів навчити утопістів друкувати, він показував їм грецькі видання Альда Мануція, символ найкращого, що може запропонувати європейська література та технології. Сучасники Альда, зокрема Мор і Еразм Роттердамський, розуміли його велич у забезпеченні основ і поширенні класичних досліджень.

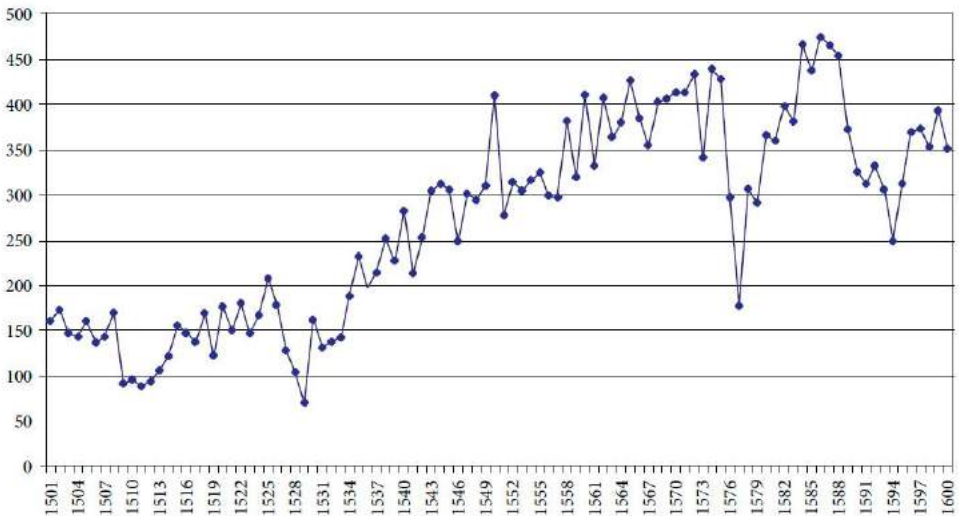
Із 132 книг, які Альд Мануцій опублікував за двадцять років діяльності, було сімдесят три твори класики (тридцять чотири латиною, тридцять дев'ять грецькою), вісім народною італійською, двадцять сучасних творів латинською мовою і вісімнадцять шкільних книг, з яких дванадцять були грецькою [7, Р. 210]. Його друкарська діяльність була інтенсивною, за винятком періоду війни 1506–1512 рр., коли він випустив усього лише одинадцять книг. Проте в інші роки він друкував у середньому більше ніж одинадцять назв на рік [5, Р. 147].

Альд продемонстрував ученим, що вони можуть довіряти новій технології для просування науки за допомогою друку стародавніх і сучасних текстів, а видавцям — як вони можуть об'єднати зусилля з науковцями, щоби виробляти чудові книги і при цьому заробляти гроші. Альянс між науковцем і друкарем часто розчаровував то одного, то іншого, але він ніколи не зникав повністю. Альд забезпечив виживання великої кількості стародавніх текстів і значною мірою сприяв поширенню цінностей, ентузіазму та науки італійського гуманізму епохи Відродження до решти Європи. Він виготовляв прекрасні книги, які й досі викликають захоплення за їх привабливу типографіку, чисті лінії та гарний дизайн. Він приніс добру вченість і приклади доброї моралі до великої кількості читачів. Хоча Aldine Press була прибутковою, вона не була визначним фінансовим успіхом у тому великому комерційному мегаполісі, який Альд обрав своїм домом. Проте це забезпечувало життя йому та його сім'ї, а після його смерті — дітям та онукам. Протягом цілого століття друкарня реалізовувала сподівання трьох поколінь Мануцій.

Історія венеційського друкарства XVI ст. не зосереджується лише на Альду Мануцію. З дуже високою концентрацією друкарів і видавців, не менше тисячі протягом шістнадцятого століття [17, Р. 47], вона була центром книжкової торгівлі та міжнародним книжковим магазином. Кожен, хто мав на думці придбати певну кількість книг, посилав до Венеції емісара, якому доручали відвідати найвідоміших книготорговців, скласти список найкращих книг і порівняти ціни. Так, папа Пій V доручив нунцію Джованні Антоніо Факкінетті розшукати 370 книг, які він вважав незамінними для бібліотеки, але не на франкфуртському чи на якомусь італійському ярмарках, а в книгарні Джованні Марія Джунті у Венеції. А університетська бібліотека в Саламанці (Іспанія) вимагала від книготорговця їхати до Венеції, щоби

придбати близько сотні книг грецькою та івритом, виданих Альдом Мануцієм [17, Р. 300].

Венеційським друкарям вдалося успішно контролювати розповсюдження та продаж своїх книг по всій Італії, змінюючи свою стратегію залежно від конкретного міста. Розвиток друкарської справи слідував за прогресом того, що називають «Cinquecento»⁵. Цей період традиційно розуміється як початок у 1494 р., коли Карл VIII розпочав завойовувати Італію, і закінчився в 1629 р. напередодні нищівної хвилі чуми. Під час італійських воєн також було два періоди мору та голоду, перший — між 1499 та 1506 рр., а другий між 1522 та 1530 рр. Як показують дані виробництва у Венеції, друкарство домоглося значного зростання, яке почалося в 1540-х роках і досягло піку приблизно в 1580-х роках.



Виробництво книг у Венеції, 1501–1600: 27 298 видань, за Nuovo, Angela. *The Book Trade in the Italian Renaissance* [17, Р. 49].

Серед найбільших венеційських друкарів найперше після Альда Мануція варто назвати родину Джунті (Giunti). Засновники сімейства друкарів брати

⁵ Чинквеченто (італ. cinquecento – букв. п'ятсот, а також 1500-ті роки) італійська назва XVI століття. Істориками мистецтва і культури традиційно використовується для позначення певного періоду в розвитку італійського мистецтва Відродження — періоду кінця Високого Відродження і Пізнього Відродження.

Лукантоніо та Бернардо Джунті переїхали до Венеції в 1477 р. У 1489 р. Лукантоніо розпочав свою діяльність як видавець, швидко демонструючи власні великі підприємницькі здібності, які виявлялись передусім у його здатності отримувати замовлення від релігійних установ. Він спеціалізувався на літургійних книгах, започаткувавши перевагу в цій сфері, яку родина Джунті ніколи не втрачала протягом усього XVI ст. Значимість і потужність друкарства родини Джунті можна виміряти лише за географічним розподілом її літургійних творів. Вони друкували місали та брев'ярії для спархій численних міст католицького світу. Крім того, вони прагнули розширити свій бізнес у багатьох районах Італії, включаючи Сицилію. Рішенням, яке було принциповим для долі династії Джунті, було відкриття філій за межами Італії в основних католицьких землях, зокрема Іспанії, а також у Ліоні, Антверпені та Женеві.

Засвідчена кількома поколіннями династія Габіано (Gabiano) є однією з найменш відомих родин друкарства у Венеції епохи Відродження. Комерційна мережа Габіано за своєю складністю та прибутками була аналогічною мережі Джунті, хоча Габіано, принаймні під власним ім'ям, були менш присутніми у книжковому виробництві. Але Джованні Бартоломео да Габіано за один рік відправив із Венеції своїм роздрібним книготорговцям майже 1800 книг [17, Р. 76].

Дещо більш відома комерційна мережа Джованні Дзоліто де Феррарі (Giovanni Giolito de Ferrari). Протягом перших двадцяти років своєї підприємницької діяльності, до 1523 р., він опублікував приблизно 185 юридичних видань, які дійшли до нас, що являли собою один із найбільших результатів у цьому розділі знань в Італії шістнадцятого століття [17, Р. 82].

Засновником династії Сесса (Sessa Family) був Джован Баттіста Старший, який діяв у Венеції з 1489 року. У нього була дуже розгалужена система продажів, якою пізніше ефективно керувала вдова Сесса, Вероніка Бароне. Це є підтвердженням того, що у Венеції XVI ст. кілька жінок керували друкарнями, що було досить незвичним в індустрії Відродження [18].

Друкарі використовували дві основні форми партнерства для розв'язання проблем залучення капіталу та розподілу ризиків. Першою було сімейне партнерство (fratema), основна одиниця ділового життя у Венеції, у якій брали участь тільки члени сім'ї. Такі контракти, як правило, були обмежені за терміном дії і їх доводилося часто поновлювати. Другою можливістю було спільне підприємство, суто тимчасове

партнерство для досягнення певної мети або конкретної ділової угоди. Таких партнерств, імовірно, було багато. У видавничому світі це було досить поширеною практикою створення партнерства навіть для одного видання, залучаючи до фінансування інших осіб (а часто й автора).

Так, у 1507 р. була заснована велика асоціація видавців без назви чи спеціальної позначки з метою друку юридичних книг. Партнерами Лукантоніо Джунті були Баттіста та Сільвестро Торті, Джорджіо Арривабенк, Амадіо Ското та Антоніо Моретто, усі відомі друкарі та книгопродавці. Це було партнерство, яке, згідно з контрактом, розраховане на п'ять років. Асоціація була створена для видання лише юридичних підручників, і в договорі були визначені терміни та процедури реалізації цієї програми. Також заборонялася конкуренція та вказувалося, який тип паперу використовується, який тираж друку (від шестисот до восьмисот примірників), а також ціни продажу [17, Р. 56].

В 1539 р. проголошено про фінансування поліграфічного підприємства, яке отримало назву «Compagnia delli libri della Corona». Серед співзасновників проєкту були найпотужніші імена тогочасного венеційського друкарства: Федеріко Торресано; Томмазо і Джованні Марія Джунті, спадкоємці Лукантоніо; Оттавіано і Джироламо Ското, спадкоємці Амадіо Ското, а також Габріеле Джоліто де Феррарі [17, Р. 59]. Усі ці друкарі належали до сімей, які вже не одне покоління відомі у видавничій справі та книготоргівлі у Венеції, зокрема юридичними книгами, а у випадку Джунті та Ското — їм ці справи перейшли від померлих членів їхніх сімей. Федеріко Торресано мав вважатися спадкоємцем великого імені Альда Мануція. На титульному аркуші видань містились друкарські марки чотирьох партнерів: лілія Джунті, фенікс Джоліто, якір Джироламо Ското та вежа Федеріко Торресано.

У 1571 р. у Венеції було засноване «Societas Aquilae renovantis», товариство, яке об'єднувало велику кількість друкарів і книготорговців, що брали участь паями [17, Р. 65]. Такі партнерства були свого роду акціонерною компанією, відомою особливо в морських містах, таких як Венеція та Генуя. Поділ інвестицій на паї дозволив зібрати капітал, необхідний для особливо дорогих підприємств. «Societas Aquilae» було, ймовірно, найбільшим видавничим підприємством і воно демонструє рівень складності, включаючи фінансовий, досягнутий венеційським видавничим сектором.

Регулювання друкарства у Венеції у XVI ст. відбувалося за двома основними напрямками. Перші й попередні з них були спрямовані на популяризацію друкарського мистецтва та захист інтересів книжників. Другий і пізніший був більш чутливим до небезпеки друку як засобу масової інформації і прагнув через втручання Республіки посилити контроль над друкарством, як світським, так і церковним. Цензура у Венеції спочатку мала перш за все моральний і політичний характер, спрямована на захист Республіки від ворожої критики або очорнення, а також обережно стежила за поширенням конфіденційної інформації. Пізніше цензура розвивалася в рамках, викладених у різних версіях Індeksu заборонених книг⁶, водночас порушуючи делікатні питання юрисдикції з Римом, якою вміло скористалися книжники.

Проте жодне з численних місцевих положень не могло зупинити занепад друкарського мистецтва. Підйом і падіння венеційського друкарства були складним процесом, який розглядається в контексті загального політичного, культурного та економічного клімату кінця XVI — початку XVII ст. Наприкінці XVI ст., незважаючи на те, що венеційські книжники продовжували домінувати на сцені, друкована продукція в Італії була набагато ширше розподілена географічно. Венеція зберегла лідерство над іншими центрами виробництва в кількох галузях: релігійні книги; книги нелатинським шрифтом (іврит, новогрецька, глаголиця й кирилиця для слов'янських ринків), які були призначені для ринків на схід від Адріатики; нові жанри видань. Уся ця друкована продукція була повністю або значною мірою призначена для експортної торгівлі. Замість великих томів фоліантів великих авторів чи новаторських наукових праць і гарно ілюстрованих літературних текстів, на ринку домінували буклети з молитвами, шкільні підручники, ефемери, альманахи, святі листівки (маленькі гравюри святих), друковані інформаційні листки. Книги стали ще меншими за розміром завдяки широкому використанню *duodecimo*, який був одним з улюблених форматів фірми Джоліто із середини XVI ст.

⁶ Індекс заборонених книг (*Index Librorum Prohibitorum*) — перелік творів, читання, друк, зберігання і поширення яких заборонялося вірянам під загрозою відлучення від Католицької церкви. З погляду церковної влади такі книги суперечили принципам віри і нормам моралі, а тому вважалися згубними для католиків. Видавався Ватиканом протягом 1559–1965.

Причиною занепаду книгодрукування у Венеції та в Італії загалом на початку XVII ст. виявилася незадовільна якість використаного матеріалу, бракувало належної філологічної корекції тексту. У літераторів склалося враження, що друкарство стало просто черговою комерційною діяльністю й що пам'ять про честь книжників зникла. Діяльність Мануція, Джоліто, Валгрізі та інших друкарів встановила стандартну формулу міфу про золотий вік венеційської книготоргівлі в епоху Відродження. Починаючи з XVII ст. друкарська справа у Венеції почала зазнавати падіння своєї репутації і, що ще гірше, браку інвестицій. Ринок наукових книжок скоротився водночас, коли занепали великі міжнародні ярмарки.

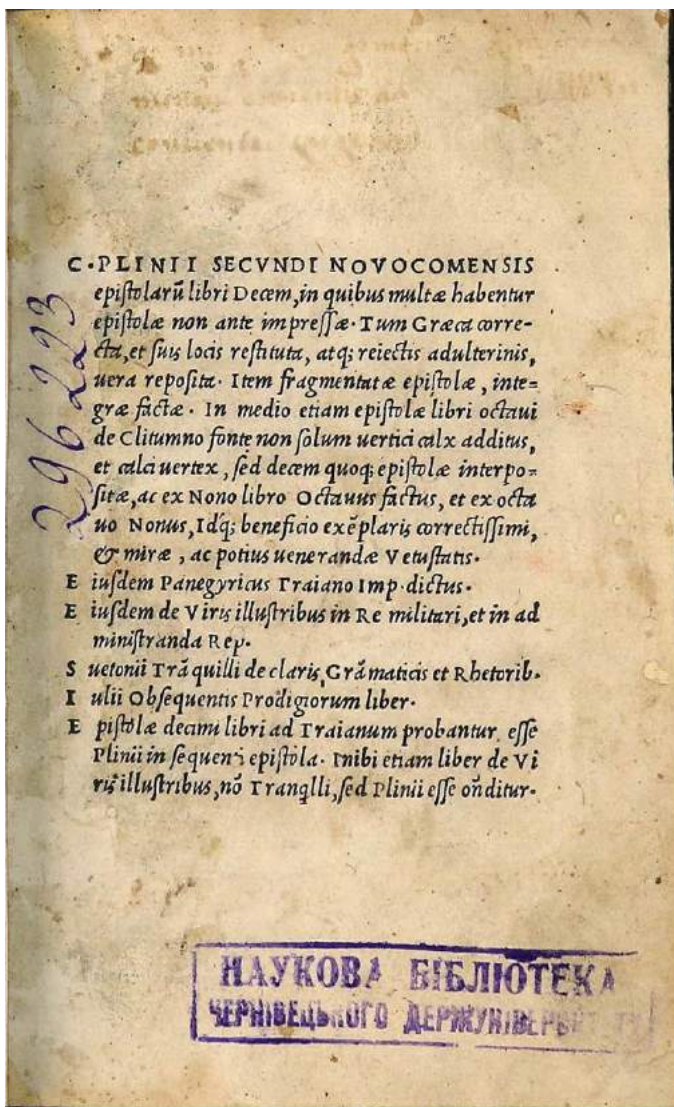
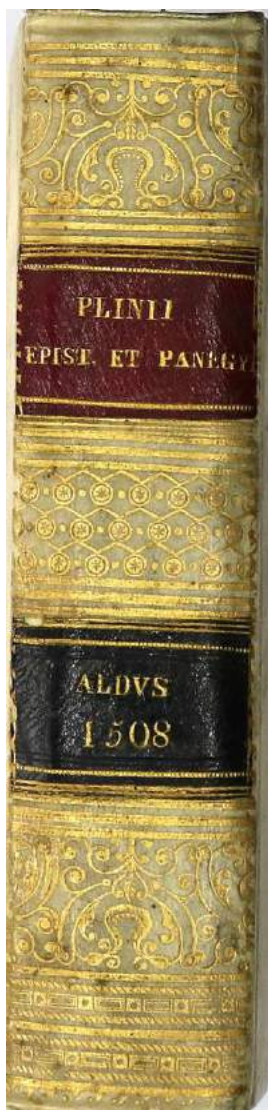
Альд Мануцій, архетип видавця-гуманіста, дуже дбав, щоби забезпечити юридичний захист своїх видавничих ініціатив, впровадження нових ідей у технологію друкарства. Габріеле Джоліто інноваційним способом і дуже інтенсивними темпами розбудовував ринок творів італійською мовою. Велич родини Джунті ґрунтувалася на їхній економічній та комерційній могутності як справді багатонаціонального розповсюджувача католицьких книг, що було зрозуміло навіть їхнім сучасникам. Венеційські друкарі змогли досягти такого великого успіху тому, що видавництва пропонували друковані твори, які являли собою найкращі зразки друкарської майстерності. Успіх книгодрукування в епоху Відродження не був побічним продуктом гонитви за престижем і честю. Видавці стали агентами для передачі знань, а Венеційська держава відіграла важливу роль у становленні та розвитку друкарства, яке постійно розвивалося й переосмислювалося.

Хронологічний каталог видань

1

Шифр: 25
IN 296223

Автор:	Plinius, Caius Caecilius.
Заголовок:	C. PLINII SECVNDI NOVOCOMENSIS epifolarū libri Decem in quibus multæ habentur epistolæ non ante impressæ. ... Уніфікована назва (вказана на корінцю): Epistolae et Panegyricus.
Видавець, рік:	колофон – VENETIIS IN AEDIB. ALDI, ET Andreae Asulani Soceri, me[n]se Nouembri M. D. VIII. [1508].
Сторінки:	[24], 525, [3].
Стан:	задовільний.
Розмір:	150x95 мм (8°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра жовтуватого відтінку. Корінець із золотистим тисненням візерунку та шрифту, у верхньому прямокутнику червоного кольору – прізвище автора та скорочена назва, в нижньому чорного кольору – прізвище видавця та рік. Обріз книжкового блоку – чорно-синього відтінку.
Титульний лист:	чорна фарба, простий текст.
Типографська марка:	якір, якого обвиває дельфін, напис з боків – AL DVS. Розміщена в колофоні {51}.
Оформлення тексту, мова:	верхні колонтитули, помітки чорнилом; мова тексту – латинь. Місця для ініціалів залишено незаповненими з надрукованими літерами.
Провенієнції:	на першій сторінці книжкового блоку та на 17 с. – штамп бібліотеки університету радянського періоду {8}. На аркуші перед книжковим блоком – помітки чорнилом датовані “1847 febr. 26.”
Папір:	ручної роботи верже.
Примітки:	наявний індекс. До книжкового блоку, спочатку і в кінці, додатково прикріплено по 3 чисті аркуші. Палітурка, форзаци (абстрактний візерунок коричнево-чорного відтінку) та додаткові аркуші датуються приблизно XIX ст. Парні номери сторінок вказані праворуч, тобто всередині сторінки, а не біля зовнішнього краю як зазвичай. Цифрова копія в колекції Bucovinensia: bucovinensia.chnu.edu.ua/documents/53
Детальніше про автора та видання.	Пліній, Гай Цецилій Секунд (Пліній Молодший; лат. Gaius Plinius Caecilius Secundus) (62 – бл. 114) – давньоримський політичний діяч, письменник, адвокат. Літературну спадщину Плінія Молодшого складають його “ <i>Листи</i> ” в 10 книгах і всього лише одна з численних, виголошених у Сенаті та судах промов “ <i>Панегірик Траяну</i> ”. У листах Плінія Молодшого відтворено реальну картину розвитку сільського господарства і соціально-економічних відносин. Книга X містить 121 лист, написані Плінієм до імператора Траяна під час керування провінцією Віфінія у 111–113 рр. Це перше повне видання Плінія, яке включало X книгу. Також в колофоні видання вперше міститься інформація про партнерство між Альдом Мануцієм та його тестем Андреасом Торресаном, яке існувало більше дванадцяти років.



296223

C. PLINII SECVNDI NOVOCOMENSIS
 epistolarū libri Decem, in quibus multæ habentur
 epistolæ non ante impressæ. Tum Græca corre-
 cta, et suis locis restituta, atq; reiectis adulterinis,
 uera reposita. Item fragmentatæ epistolæ, inte-
 græ factæ. In medio etiam epistolæ libri octauī
 de Clitumno fonte non solum uertici calx additus,
 et calci uertex, sed decem quoq; epistolæ interpo-
 sitæ, ac ex Nono libro Octauus factus, et ex octa-
 uo Nonus, Idq; beneficio exēplarū correctissimi,
 & miræ, ac potius uenerandæ uetustatis.
 Eiusdem Panegyricus Traiano Imp. dictus.
 Eiusdem de Viris illustribus in Re militari, et in ad-
 ministranda Rep.
 Suetonii Traquilli de claris Grammaticis et Rhetorib.
 Iulii Obsequentiæ Prodigiorum liber.
 Epistolæ decem libri ad Traianum probantur, esse
 Plinii in sequenti epistolæ. tibi etiam liber de Vi-
 ris illustribus, nō Tranquilli, sed Plinii esse oñditur.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
 ЧЕРНІВЕЦЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ



2

Шифр: 25 Т 38
IN 113357

Автор:	Quintilianus, Marcus Fabius.
Заголовок:	M. FABII QVINTILIANI Institutionum Oratoriarum libri XII diligentis recogniti M D XXII. Index capitum tutius operis. Conuersio dictionum Graecarum, quas ipse author in latinum non transtulit.
Видавець, рік:	колофон – VENETIIS : IN AEDIBVS ALDI, ET ANDREAE SOCERI, MENSE IANVARIO. M. D. XXI. [1521].
Сторінки:	[2], 230. Фоліація.
Стан:	незадовільний.
Дефекти:	відсутнє покриття палітурних кришок, відсутній корінець, деформований книжковий блок.
Розмір:	210x130 мм (4°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, папір темно-синього відтінку.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	якір, якого обвиває дельфін, напис з боків – AL DVS. Розміщена на титульному листі та колофоні {52}.
Оформлення тексту, мова:	верхні колонтитули, використання кустод, помітки олівцем; мова тексту – латинь. Місця для ініціалів залишено незаповненими з надрукованими літерами.
Провенієнції:	на звороті обкладинки – екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24} та печатка бібліотеки університету радянського періоду {7}. На звороті титульного листа та 101 арк. – печатка бібліотеки університету австрійського періоду {2}. Помітки чорнилом на форзаці, помітки олівцем на титульному листі.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	перевидання 1514 р. Наявний посторінковий зміст 12 книг. Помилки в фоліації – листки 114, 181 неправильно пронумеровані як 124 і 182 відповідно. Дата 1522 р. на титульному аркуші та 1521 р. на колофоні.
Детальніше про автора та видання.	Квінтіліан, Марк Фабій (лат. Marcus Fabius Quintilianus) (бл. 35-100) – найвідоміший із римських педагогів, ритор (вчитель красномовства) Представлене видання “ <i>Institutio oratoria</i> ” (<i>Повчання оратору</i>) – найповніший підручник ораторського мистецтва, який дійшов до нас з античності. Цю книгу вивчали в усіх риторичних школах, як давньоримських, так і середньовічних, нарівні з творами Цицерона, на неї посилалися у творах доби Відродження. У книзі розглядаються не тільки теорія та практика риторики, але і базова освіта та розвиток оратора як особистості.

Автор:	Cicero, Marcus Tullius.
Заголовок:	RHETORICORVM AD C. HERENNIVM LIBRI III. INCERTO AVCTORE. CICERONIS De Inuentione libri II. Topica ad Trebatium, Oratoriae partitiones. Corrigente Pavlo Manvtio, Aldi filio. Уніфікована назва: Rhetorica ad Herennium.
Видавець, рік:	VENETIIS, M. D. LIII. [1554]. Колофон – VENETIIS, APVD PAVLV M MANVTIVM, ALDI FILIVM, M. D. LIII. [1554].
Сторінки:	184. Фоліація.
Стан:	задовільний.
Дефекти:	відірвана частина форзацу.
Розмір:	150x100 мм (8°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра жовтуватого відтінку. Корінець гладенький, прямокутник темно-жовтого відтінку, тиснення золотом прізвища автора та першого слова назви. Обріз книжкового блоку – плями червоного та світло-коричневого відтінків.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	якір, якого обвиває дельфін. Розміщена на титульному листі {53}.
Оформлення тексту, мова:	верхні колонтитули, використання кустод, помітки чорнилом; мова тексту – латинь. Місця для ініціалів залишено незаповненими з надрукованими літерами.
Провенієнції:	на звороті обкладинки – екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}. На звороті обкладинки печатка бібліотеки університету радянського періоду {7}, титульному листі та на 17 арк. – штамп бібліотеки університету радянського періоду {8}. На звороті титульного листа та 100 арк. – печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3}. Помітки олівцем на звороті титульного листа датовані “22 VI 1886”.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Конволюти:	приплетено – Ciceronis de oratore libri III. Orator, De claris oratoribvs. Corrigente Pavlo Manvtio, Aldi filio. Venetiis, M. D. LIII. [1554]. (4)
Детальніше про автора та видання.	Цицерон, Марк Туллій (лат. Marcus Tullius Cicero) (106 до н. е. – 43 до н. е.) – давньоримський політичний діяч, видатний оратор, філософ та літератор. Один із зачинателів римської розповідної прози. “Rhetoricon ad Herennium libri III” (4 книги риторики, присвячені Геренію) – (приблизно до 86-82 рр. до н.е.) найдавніший відомий підручник риторики латинською, є викладом загальновідомих частин риторики. Твір визнаний анонімним, але традиційно друкується у корпусі творів Цицерона, оскільки має багато спільного з його твором: “De inventione” .



RHETORICORVM
AD C. HERENNIVM
LIBRI IIII. INCERTO
AVCTORE.

CICERONIS

De Inventione
Topica ad Trebatium,
Oratorie partitiones.

libri II.

355461



CORRIGENTE PAVLO MANVTIO,
ALDI FILIO.

VENETIIS, M. D. LIIII.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ПЕРШЕЦЬКОГО ДЕРЖУНИВЕРСИТЕТУ

Автор:	Cicero, Marcus Tullius.
Заголовок:	CICERONIS DE ORATORE LIBRI III. ORATOR, DE CLARIS ORATORIBVS. CORRIGENTE PAVLO MANVTIO, ALDI FILIO. Уніфікована назва: De oratore.
Видавець, рік:	VENETIIS, M. D. LIII. [1554]. Колофон – VENETIIS, APVD PAVLVVM MANVTIVM, ALDI FILIVM, M. D. LIII. [1554].
Сторінки:	240. Фоліація.
Стан:	задовільний.
Дефекти:	відірвана частина форзацу.
Розмір:	150x100 мм (8°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра жовтуватого відтінку. Корінець гладенький, прямокутник темно-жовтого відтінку, тиснення золотом прізвища автора та першого слова назви. Обріз книжкового блоку – плями червоного та світло-коричневого відтінків.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	якір, якого обвиває дельфін, напис з боків – AL DVS. Розміщена на титульному листі {53}.
Оформлення тексту, мова:	верхні колонтитули, використання кустод, помітки чорнилом; мова тексту – латинь. Місця для ініціалів залишено незаповненими з надрукованими літерами.
Провенієнції:	на звороті обкладинки – екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}. На звороті обкладинки печатка бібліотеки університету радянського періоду {7}, титульному листі та на 17 арк. – штамп бібліотеки університету радянського періоду {8}. На звороті титульного листа та 100 арк. – печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3}. Помітки олівцем на звороті титульного листа датовані “22 VI 1886”.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	повторення фоліації с. 89-96. Передрук видання 1546 року.
Конволюти:	приплетено до – Rhetoricorvm ad C. Herennivm libri III. incerto avctore. Ciceronis De Inuentione libri II. Corrigitte Pavlo Manvtio, Aldi filio. Venetiis, M. D. LIII. [1554]. (3)
Детальніше про автора та видання.	Цицерон, Марк Туллій (лат. Marcus Tullius Cicero) (106 до н. е. – 43 до н. е.) – давньоримський політичний діяч, видатний оратор, філософ та літератор. Один із зачинателів римської розповідної прози. Представлене видання містить три трактати важливі для мистецтва риторики: “ <i>De Oratore</i> ” (<i>Про оратора</i>), “ <i>Brutus sive De claris oratoribus</i> ” (<i>Брут, або про знаменитих ораторів</i>), “ <i>Orator</i> ” (<i>Оратор</i>). У цих трактатах Цицерон розмірковує про причини, які вплинули на те, що добрими майстрами слова були одиниці. На його думку, красномовство – надто складна наука, яка потребує професійної майстерності та знань.

CICERONIS
DE ORATORE LIBRI III.
ORATOR,
DE CLARIS ORATORIBVS.



CORRIGENTE PAVLO MANV
TIO, ALDI FILIO.

VENETIIS, M. D. LIIII.

Автор:	Sallustius, Gaius Crispus.
Заголовок:	C. SALLUSTII CRISPI CONIURATIO CATILINAE, ET BELLUM IUGURTHINUM. Eiusdem nonnulla ex libris historiarum. FRAGMENTA eiusdem historiarum, e scriptoribus antiquis ab Aldo Manutio, Pauli f. collecta. Oratio Sallustij in Ciceronem, & altera in Sallustium, Ciceroni falso attributa. SCHOLIA ALDI MANUTII. Index rerum, & verborum memorabilium.
Видавець, рік:	VENETIIS, M. D. LXIII. [1563]. Колофон – VENETIIS, M. D. LXIII. [1563]. Apud Paulum Manutium, Aldi F.
Сторінки:	[12], 128, [44]. Фоліація.
Стан:	задовільний.
Дефекти:	відірвана передня обкладинка, пошкоджені корінець та титульний лист.
Розмір:	145x100 мм (8°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра темно-жовтого відтінку. Корінець гладенький, напис чорнилом (видавець, автор, рік).
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	якір, якого обвиває дельфін, напис з боків – AL DVS. Розміщена на титульному листі та в колофоні {54}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, маргіналії, використання кустод, верхні колонтитули; мова тексту – латинь, окремі фрагменти – грецька.
Провенієнції:	на звороті обкладинки – екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24} і печатка бібліотеки університету радянського періоду {7}. На звороті титульного листа та 101 арк. – печатка бібліотеки університету австрійського періоду {2}. Помітки олівцем на аркуші перед титульним листом “Vom A. Fischer 7/XI 1880 um 1 fl.”.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	містить індекс (<i>Index rerum, & verborum memorabilium</i>). Передмова присвячена кардиналу Antonio Trivulzio. Містить біографію автора від Petri Criniti.
Детальніше про автора та видання.	Саллюстій, Гай Крісп (лат. Gaius Sallustius Crispus) (86 – 35 до н. е.) – римський політик, історик. До нашого часу в повному обсязі збереглися дві його історичні монографії: “ <i>Catilinae coniuratio</i> ” (<i>Про змову Каталіни</i>) і “ <i>Bellum Iugurthinum</i> ” (<i>Югуртинська війна</i>). Ці праці, під упорядкуванням Паоло Мануція, увійшли в представлене видання. Теоретичною основою робіт Саллюстія є вчення про занепад моралі. Така теорія припускала, що влада над величезними територіями призвела до забуття традиційних римських чеснот і, як наслідок, до кризи в суспільстві. У 1470-1600 рр. Саллюстій був римським істориком який найбільше видавався в Європі: за цей час вийшли з друку понад 200 збірок його творів.

C. SALLVSTII CRISPI
CONIVRATIO CATILINAE,
ET BELLVM IVGVRTINVM.

Eiusdem nonnulla ex libris historiarum.

FRAGMENTA

*eiusdem historiarum, e scriptoribus antiquis
ab Aldo Manutio, Pauli F. collecta.*

Oratio Sallustij in Ciceronem, & altera in Sal-
lustium, Ciceroni falso attributa.

SCHOLIA ALDI MANVTII.

Index rerum, & verborum memorabilium.



VENETIIS, M. D. LXIII.

6

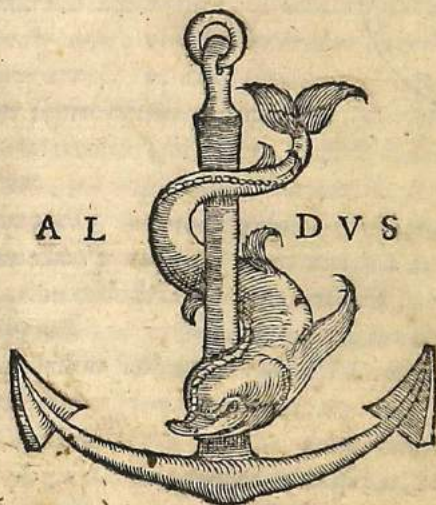
Шифр: 25 Q 29
IN 355459

Автор:	Cicero, Marcus Tullius.
Заголовок:	M. TVLLII CICERONIS ORATIONVM PARS I. Cum correctionibus Pauli Manutii.
Видавець, рік:	Venetii : [Aldus], M D LXV. [1565]. Титульний лист та колофон.
Сторінки:	348. Фоліація.
Стан:	задовільний.
Дефекти:	відірвана частина форзацу.
Розмір:	155x100 мм (8°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра жовтуватого відтінку, декоративне тиснення. Корінець на 5 бинтів, залишки етикетки з написом чорнилом назви. Обріз книжкового блоку – світло-коричневого відтінку.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	якір, якого обвиває дельфін, напис з боків – AL DVS. Розміщена на титульному листі {55}.
Оформлення тексту, мова:	верхні колонтитули, використання кустод, помітки чорнилом; мова тексту – латинь. Місця для ініціалів залишено незаповненими з надрукованими літерами.
Провенієнції:	на звороті обкладинки – екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}. На звороті обкладинки печатка бібліотеки університету радянського періоду {7}, титульному листі та на 17 арк. – штамп бібліотеки університету радянського періоду {8}. На звороті титульного листа та 100 арк. – печатка бібліотеки університету австрійського періоду {2}. Помітки чорнилом на форзаці, титульному листі “С.Н.Н. 1745”. Помітки олівцем – на звороті титульного листа (датовані 19.ІІ.1880) та нахзаці. Суперекслібриси – передня {28} і задня {29} кришки палітурки.
Папір:	ручної роботи верже.
Примітки:	помилки в фоліації – листки 68, 242 неправильно пронумеровані як 98 і 24 відповідно, 347 і 348 поміняні місцями. Містить на початку присвятне послання від Paulvus Manutius, Aldi F. кардиналу Benedicto Accolto.
Детальніше про автора та видання.	Цицерон, Марк Туллій (лат. Marcus Tullius Cicero) (106 до н. е. – 43 до н. е.) – давньоримський політичний діяч, видатний оратор, філософ та літератор. Один із зачинателів римської розповідної прози. Представлене видання – 1-й том з тритомного збірника промов Цицерона, видавництва Альдуса. Цицерон створив свій особистий стиль промови, яку умовно ділив на три частини: вступ, основна частина і завершальна. Перша та остання частини виділялися своєю емоційністю, адже в першій потрібно було завоювати увагу аудиторії, а в останній — вказати на те, яке рішення мають прийняти слухачі. В основній частині Цицерон навпаки не використовував маніпуляцій емоціями, а проговорював чіткі аргументи, адже саме ця частина мала переконувати маси.

M. TVLLII CICERONIS
ORATIONVM
PARS I.

Cum correctionibus Pauli Manutii.

355459



VENETIIS, M D LXV.

156.5

НАУЧОВА БИБЛИОТЕКА
СЕРБИЙСКОГО ДЕРЖАВНОГО

C. H. N.
1746

Автор:	Cicero, Marcus Tullius.
Заголовок:	M. TVLLII CICERONIS ORATIONVM PARS III. Cum correctionibus Pauli Manutii.
Видавець, рік:	VENETIIS, M D LXV. [1565]. Колофон – VENETIIS, M D LXV. [1565]. Aldus Paulum Manutium, Aldi F.
Сторінки:	304. Фоліація.
Стан:	задовільний.
Дефекти:	відірвані частини форзацу та нахзацу.
Розмір:	155x105 мм (8°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра жовтуватого відтінку, декоративне тиснення. Корінець на 5 бинтів, залишки напису чорнилом назви. Обріз книжкового блоку – світло-коричневого відтінку.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	якір, якого обвиває дельфін, напис з боків – AL DVS. Розміщена на титульному листі {55}.
Оформлення тексту, мова:	верхні колонтитули, використання кустод, помітки чорнилом; мова тексту – латинь. Місця для ініціалів залишено незаповненими з надрукованими літерами.
Провенієнції:	на звороті обкладинки – екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}. На звороті обкладинки печатка бібліотеки університету радянського періоду {7}, титульному листі та на 17 арк. – штамп бібліотеки університету радянського періоду {8}. На звороті титульного листа та 100 арк. – печатка бібліотеки університету австрійського періоду {2}. Помітки чорнилом – на форзаці, титульному листі “ <i>C.H.N. 1745</i> ” та нахзаці. Суперекслібриси – передня {28} і задня {29} кришки палітурки.
Папір:	ручної роботи верже.
Примітки:	помилки в фоліації – листки 102, 149, 261 і 280 неправильно пронумеровані як 202, 146, 262 і 290 відповідно. Містить на початку присвятне послання від Paulvs Manvtivs кардиналу Alessandro Cesarino.
Детальніше про автора та видання.	Цицерон, Марк Туллій (лат. Marcus Tullius Cicero) (106 до н. е. – 43 до н. е.) – давньоримський політичний діяч, видатний оратор, філософ та літератор. Один із зачинателів римської розповідної прози. Представлене видання – 3-й том з тритомного збірника промов Цицерона, видавництва Альдуса. Всі промови Цицерона об’єднує чітка структура, зрозумілий виклад матеріалу, аргументованість, обізнаність у темі, пишність стилю. Його перевагою над іншими ораторами можна вважати те, що він прискіпливо аналізував факти і намагався знайти щось, що могло спростувати звинувачення чи будь-які твердження.

1967

M. TVLLII CICERONIS

ORATIONVM

PARS III.

Cum correctionibus Pauli Manutii.

355460



VENETIIS, M D LXV.

1565

ПЛАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ЦЕРКОВНОГО ДЕРЖАВНОГО

С. Н. Н.
1745

Автор:	Ariosto, Lodovico. Ruscelli, Girolamo. (редактор)
Заголовок:	ORLANDO FVRIOSO. DI M. LODOVICO ARIOSTO, TVTTO RICORRETTO, ET DI NVOVE FIGVRE ADORNATO. Alquale di nouou sono aggiunte... Уніфікована назва: Orlando furioso.
Видавець, рік:	IN VENETIA, Appresso Vincenzo Valgrisi, nella bottega d'Erasmo. MDLVI [1556].
Сторінки:	[24], 556, [106].
Стан:	задовільний, реставрація окремих сторінок
Розмір:	235x175 мм (8°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра темно-коричневого відтінку. Корінєць на 5 бинтів із золотистим тисненням, в червоному прямокутнику золотисте тиснення (автор, назва, видавець, рік). Обріз книжкового блоку – синя фарба, набризком.
Титульний лист:	оригінал титульного листа відсутній, рукописний текст (автор, назва, видавець).
Типографська марка:	розміщена на спеціальному титульному листі додатку “ANNOTATIONI...” та в кінці додатку {63}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, заставки, використання кустод, верхні колонтитули, посторінкові гравюри, маргіналії; мова тексту – італійська. Основний текст – в дві колонки.
Провенієнції:	на звороті обкладинки – екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}, печатка бібліотеки університету радянського періоду {7}. На звороті титульного листа та 101 с. – печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3}. На звороті титульного листа помітки олівцем “22/ VI 1886 Bibliothec Ragusa”.
Папір:	ручної роботи верже.
Примітки:	в кінці додаток “ANNOTATIONI, ET AVVERTIMENTI, DI GIROLAMO RVSCELLI...”, із власним титульним листом. Містить “Tavole” - алфавітний список форм, слововжитків. Помилки в пагінації – сторінки 90, 102, 550, 551 неправильно пронумеровані як 92, 201, 551, 550 відповідно.
Детальніше про автора та видання.	Аріосто, Лудовіко (італ. Ariosto, Ludovico) (1474-1533) – італійський поет епохи Відродження, автор поем і комедій написаних латиною на класичні сюжети. Найвідоміший твір поема “ <i>Orlando furioso</i> ” (<i>Несамолюбий Роланд</i>), (1505-32), присвячена кардиналові д'Есте. Поема складається з 46 пісень, в ній діє близько двохсот персонажів. В поемі автор іронічно трактував мотиви лицарського епосу. Сюжет її побудований на матеріалі французького епосу, куртуазних лицарських романів, зразках античних поетів, але в ній показане життя сучасної Аріосто Італії.



ALL' ILLVSTRISS. ET ECCELLENTISS.
SIGNORE, IL SIGNOR
DONN'ALFONSO DA ESTE,
PRINCIPE DI FERARA,
GIROLAMO RVSCELLI.

QVANDO, questi mesi adietro, io diedi all'onorato M. Vincenzo Valgrisio questo Furioso, che egli con le bellissime sue figure nolca dare in luce come ora fa, io, & per mia particolare elezione, & per conforti, & consigli, quasi naufragamente di casissimo con chi ne parlai, feci ferma risoluzione di farlo andar felicemente fuori sotto il glorioso nome di vostra Eccellentia. Onde nel raccorre nella mente mia il soggetto della epistola, mi si pararon subito auanti quei tre capi, che debbon esser sempre come principali in soggetto tale; cioè, il discorrere intorno alle lodi di questo, che io sempre come obligatamente chiamo diuino scrittore, intorno à quelle cose, che io vi ho fatte sopra, & intorno à i meriti di vostra Illustriissima, & eccellentissima Signoria; per giustificar mi con queste tre cose, che il dono sia degno di lei, che ella sia degna del dono, & che à me s'appartenga di douerlo fare. Et inquanto al primo, cioè, al ragionar delle lodi di questo felicissimo poema, io me ne trouaui di hauer già da allora come preparato, & in punto il prato, & la selua con molta cura già molto tempo. Perche che essendomi più di XV. anni continui fatto intender dal mondo d'essere in pensiero, & in opera di voler pienamente descripture à i presenti, & à i posteri l'eccellenza della nostra ITALIA, & non volendo con le sopr' eccellenze, & con le cose in aria mostrar di far peregrini, ò di prendere à sostener paradossi, mi disposi di far vedere, & come sicuramente toccar con le mani, non che con le ragioni in misfite & chiare, tutto quello ch'io n'ho da dire, in tre volumi particolari. Nell'uno de' quali si descriua con parole, & con figure pienamente tutto il fero dell'Italia in vniuersale, & poi nelle parti, ò prouincie principali tutte, & poi nelle città, & luoghi particolari di ciascuna parte. Il qual volume con la gratia di Dio sarà in punto fra non molto tempo con vn gran numero di figure con tali descriptioni di paesi, & luoghi, che ho già hauute, & tuttauia vengo hauendo dalla bontà di molti Principi, che benignissimamente, et volentieri, & con mostrar di riceverlo in seruigio singolare, mi mandano in figura le descriptioni de gli stati, & paesi loro, come spero che sarà parimente vostra Eccellentia. Le quali figure io con l'aiuto di molti amici, & signori miei fa qua intagliare in rame, con tutte quelle bellezze, & perfectioni, che possa desiderarua, non che parsi in opera. Nell'altro volume poi han da essere gli esempi veri, & l'istorie del valore delle persone chiare, così in arme, come in lettere da dugento anni à dietro della nostra Italia, con le genealogie di tutte le famiglie illustri. Et nel terzo la perfectione della nostra lingua. Et questo ha da essere il primo che si dia in luce, & già ne sono stampati tanti fogli, che con la gratia di Dio, spero, che fra non molti giorni sarà finito. In questo stesso volume, ch'io ho intitolato Commentarij della lingua Italiana, si dimostra con molte ragioni l'eccellenza del parlar' italiano, et co-

ORLANDO FURIOSO, DI MESSER
 LODOVICO ARIOSTO, ALLO ILLUSTRISS.^{MO}
 ET REVERENDISSIMO CARDINALE
 DONNO IPPOLITO DA ESTE.
 SVO SIGNORE.



IN QUESTO PRIMO CANTO, IN ORLANDO, RINALDO, FERRAU, & SACRIPANTE, si vede quanto più vagliano le forze d'Amore, che quelle di qual si voglia natural potenza qui basso. Et in Angelica si fa chiaro all'incontro quanta sia maggior che ne gli huomini la fortezza d'una valorosa donna, la quale à niuno si mostra cortese, se non quanto il debito dell'honestà le concede. Per gl'impedimenti poi, che s'interpongono à tutti quei Cavalieri di poterle usar violenza nell'honor suo, si comprende quanto i cieli si mostrin quasi sempre fauoreuoli ne gli honesti desiderij di ciascuno.

CANTO PRIMO.



E DONNE, i
 Cavalier, l'ar-
 me, gli amori,
 Le cortese, Lau-
 daci imprese io
 canto;
 Che furo al tem-
 po, che passaro
 i Mori,

D'Africa il mare, e in Francia nocquer tanto;
 Seguendo l'ire, e i giouenil furori
 D'agr. amante lor Re che si diè uanto
 Di uindicar la morte di Troiano
 Sopra Re Carlo Imperator Romano.

Dirò d'Orlando in un medesimo tratto
 Cosa non detta in prosa mai, ne in rima;
 Che per Amor uenne in furor, e matto,
 D'huom, che si saggio era stinato prima;
 Se da colei, che tal quasi m'ha fatto,
 Che l'poco ingegno adhor adhor mi luna,
 Me ne sarà però tanto concesso,
 Che mi basti à finir quanto ho promesso.

Piaccaui generosa Erculea prole,
 Ornamento e splendor del secol nostro
 Ippolito, aggradir questo, che uole,
 E darui sol puo' l'humil seruo nostro.
 Quel, ch'io ui debbo, posso di parole
 Pagare in parte, e d'opera d'inchiestro;
 Ne, che poco io ui dia, da imputar sono,
 Che quanto io posso dar, tutto ui dono.

A Voi



Автор:	Panvinius, Onuphrius.
Заголовок:	EPITOME PONTIFICVM ROMANORVM A S. Petro usque ad Paulum III. Gestorum (videlicet) electionisque singulorum, & Conclauium compendiaría narratio. Cardinalium item nomina, dignitatum tituli, insignia legationes, patria & obitus. ONVPHRIO PANVINIO VERONENSI F. AVGVSTINIANO AVTHORE. Ex Musæo Iacobi Stradæ Mantuani, ciuis Romani, Antiquarij. Уніфікована назва: Epitome Pontificum Romanorum.
Видавець, рік:	VENETIIS, Impensis Iacobi Stradæ Mantuani. M. D. LVII. [1557].
Сторінки:	[22] біл., 428, [16], [22] біл.
Стан:	задовільний.
Розмір:	335x225 мм (2°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – дерево, шкіра світло-жовта, забруднена, суцільне декоративне тиснення. Корінець на 5 бинтів, напис чорнилом (назва). Передня і задня кришка палітурки – по 2 отвори для шнури-зав'язок.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {9}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, використання кустод, верхні колонтитули, ілюстрації (гравюри із зображенням гербів пап і кардиналів); мова тексту – латинь.
Провенієнції:	на звороті обкладинки екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24} та рукописний “ <i>Ex libris F. E. Amthor Cat N 36</i> ” {27}. На титульному листі помітки чорнилом “ <i>Giorgio Dalla Vasser</i> ”. На звороті титульного листа печатка бібліотеки університету радянського періоду {7} і печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3} яка повторюється на 101 с. На звороті титульного листа помітка олівцем “ <i>30/ IV 1885 Prager Cat 81 N 8034 - 7... + 5%</i> ”. На палітурці тиснення “ <i>1572</i> ”.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками (P&L).
Примітки:	включає індекси. Перше видання.
Детальніше про автора та видання.	Панвініо, Онофріо (італ. Panvinio, Onofrio, лат. Panvinius, Onuphrius) (1529-1568) – італійський монах-августинець, церковний історик, археолог, фахівець з античності, бібліотекар кардинала Алессандро Фарнезе. Присвятив своє життя історичним дослідженням. Його численні історичні, богословські, археологічні та літургійні праці не всі були опубліковані навіть після його смерті, деякі рукописи і досі зберігаються у бібліотеці Ватикану. “ <i>Epitome Pontificum Romanorum</i> ” – досить рідкісне оригінальне видання короткого викладу історії пап і кардиналів від св. Петра до Павла IV (обраного папою 1555 р., помер у 1559 р.). Книга містить загальний аналіз гербів усіх пап і кардиналів.

passim - 5. ff.
pro Legatione n. 23.

EPITOME PONTIFICVM ROMANORVM A S. Petro usque ad Paulum IIII.

Gestorum (videlicet) electionisque singulorum, & Conclauum
compendiaria narratio.

*Cardinalium item nomina, dignitates tituli, insignia legationes,
patria & obitus.*

ONYPHRIO PANVINIO VERONENSI F.
AVGVSTINIANO AVTHORE.

Ex Museo Jacobi Stradae Mantuani, eius Romani, Antiquarij.



Cum Cæs. Ma. Ser. Rom. Regis, ac Ill. Senatus Veneti
gratia, & Privilegij.

VENETIIS, Impensis Jacobi Stradae Mantuani.
M. D. LVII.

Handwritten notes and a library stamp:
17 + 52
E. M. I. T. A. S.
[Stamp]
1. 8 + 37.
A. M. T. H. O. R.

SERENISSIMO ET
INVICTISSIMO PRINCIPI,
ac Domino D. Ferdinando

ROMANI IMPERII CAESARI DESIGNATO.

SEMPER AVGVSTO, GERMANIAE, HVNGARIAE,
BOHEMIAE, SCLAVONIAE, ETC. REGI,

INFANTI HISPANICORVM, ARCHIDVCI

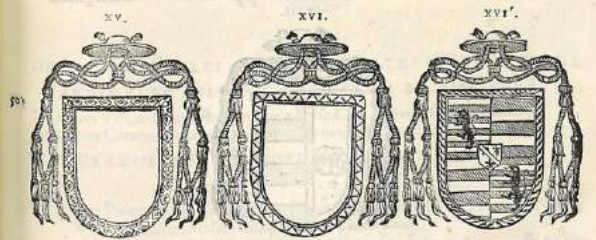
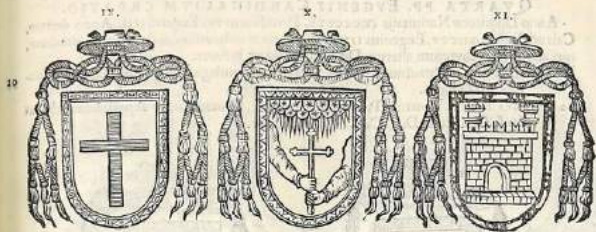
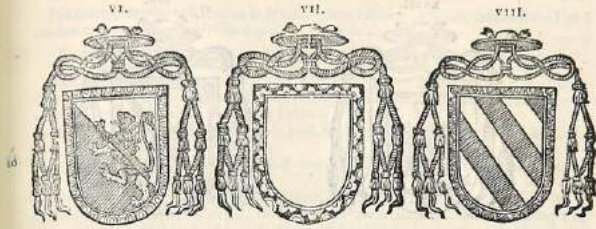
*Austriæ, Duci Burgundia, Brabantia &c. Comiti in Habsburg,
Flandria, & Tyrolis &c. Domino suo
clementissimo*

*IACOBVS STRADA MANTVANVS FOELICITATEM
PRECATVR.*



QVVM omnis hystoria Potentis. REX, ob id plurimum soleat commendari, quod vnà cum ea, quæ ex eius lectione percipitur, voluptate, vtilitatem etiam adferat non mediocrem: ea tamen quæ ad Dei Opt. Max. cultum ac religionem pertinet, vtròque nomine summa laude dignissima nobis videri debet, quò enim magis sacra prophanis præstant, eò etiam hæc illa nobilior est iudicanda. In eo tamen veterum negligentia atque socordia non leuiter est accusanda, qui rem vsque adeò grauem, & Reipub. commodam ac salutarem aut penitus neglexerunt, aut frigide admodum ac oscitanter tractarunt. Quàm enim in Politicis rebus describendis tam Græci, quàm Latini scriptores fuerint religiosi, Herodotus, Tucidides, Xenophon, Polybius, Cæsar, Liuius, & Salustius declarant, qui, ne quicquàm omitterent, res admodum leuissimas nimium aliquando anxie sunt persequuti. Quò magis fors nostra est deploranda, qui exacta rerum ad orthodoxam religionem spectantium narratione sumus destituti. Nam præter Iosephum, Socratem, Theodoretum, Eusebium, ac paucos aliquot, nemo attingit res sacras, & illi quidem pauca, nec satis diligenter. Quum autem totum ecclesie Dei curriculum à Domini ac sequatoris nostri in cælum ascensione ad hæc vsque tempora nemo hætenus tractarit, præclarum aliquod ingenium excitari aliquando optandum est, cuius opera Orthodoxi à iusta accu-

2 * fatione



Cc QVARTA

Автор:	Hebreo, Leone.
Заголовок:	Dialoghi di Amore di Leone Hebreo medico. Di nuovo corretti ; et ristampati.
Видавець, рік:	IN VINEGIA. Appresso Domenico Giglio. 1558. Колофон – IN VINEGIA, NELL' ANNO M. D. LVIII [1558]. Appresso Domenico Giglio.
Сторінки:	246. Фоліація.
Стан:	незадовільний.
Дефекти:	деформована палітурка та книжковий блок, .
Розмір:	140x95 мм (8°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра світло-жовтого відтінку, забруднена. Корінець гладенький, паперова етикетка червоного кольору із золотистим тисненням (автор, назва).
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {42}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, використання кустод, верхні колонтитули; мова тексту – італійська.
Провенієнції:	на звороті обкладинки – екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}. На звороті обкладинки і звороті титульного листа печатка бібліотеки університету радянського періоду {7}. На звороті титульного листа та 101 арк. – печатка бібліотеки університету австрійського періоду (розмита) {3}. Помітки олівцем на звороті титульного листа “17/ IX 1901 antiq. bei Feiwel Seliger”.
Папір:	ручної роботи верже.
Примітки:	під редакцією Mariano Lenzi, ім'я якого вказано у передмові.
Детальніше про автора та видання.	Ебрео, Леоне (псевдонім Абраванеля, Єгуди бен Іцхака; лат. Leo Hebraeus) (бл. 1460 - бл. 1530) – португальський єврейський філософ, лікар, поет і коментатор Біблії, один із перших єврейських учених. Леоне писав вірші івритом та італійською мовами, але його слава пов'язана з <i>“Dialoghi di Amore” (Діалоги про кохання)</i> . Представлена книга належить до шостого видання, надрукованого Доменіко Джільо у Венеції в 1558 р. Лише у XVI ст. відомо щонайменше тринадцять видань <i>“Dialoghi di Amore”</i> італійською мовою. Усі вони, крім першого (Рим, 1535), надруковані у Венеції. У цьому творі Абраванель виступає як один із найбільших філософів-неоплатоніків епохи Відродження. Він збирає платонівські доктрини Відродження, узгоджуючи їх з єврейськими традиціями. У цих діалогах він розглядає незліченну кількість тем, що стосуються культури, естетики та філософії.

DIALOGHI
DI AMORE, DI
LEONE HEBREO
MEDICO.

DI NUOVO CORRETTI
ET RISTAMPATI.



IN VINEGIA
Appresso Domenico Giglio.
1 5 5 8.

Автор:	Panvinius, Onuphrius.
Заголовок:	ONVPHRII PANVINII. VERONENSIS FRATRIS EREMITAE AVGUSTINIANI REIPUBLICAE ROMANAE COMMENTARIORVM LIBRI TRES Et alia quaedam quorum seriem sequens pagella indicabit. Уніфікована назва: Reipublicae Romanae commentariorum libri tres.
Видавець, рік:	Venetis Ex Officina Erasmiana apud Vincentium Valgrisium, M D LVIII [1558].
Сторінки:	[4] біл, [16], 947, [7].
Стан:	задовільний.
Розмір:	165x115 мм (8°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – дерево, шкіра світло-жовтого відтінку, декоративне тиснення. Корінець на три бинти, напис чорнилом (автор, назва, шифр). Пара металічних застібок у доброму стані.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі, на початку 2 і 3 частини та колофоні {64}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, використання кустод, верхні колонтитули; мова тексту – латинська.
Провенієнції:	на звороті обкладинки есклібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24} та автограф чорнилом {33}. На титульному листі печатка “BIBLIOTHECA OENIPONTANA” {10}. На звороті титульного листа печатка бібліотеки університету радянського періоду {8} та печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3}, яка повторюється на 100 сторінці. На звороті титульного листа помітки олівцем “30/V 1900 Univbibl. Innsbruck”.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	3 частини в 1 томі. Частини 2 “ <i>Ciuitas.Romana</i> ” і 3 “ <i>Imperivm Romanvm</i> ” мають власні титульні сторінки. Помилки в пагінації: 225-234, 910-911 пропущені; 783, 786 – продубльовані. Перше видання.
Детальніше про автора та видання.	Панвініо, Онофріо (італ. Panvinio, Onofrio; лат. Panvinius, Onuphrius) (1529-1568) – італійський монах-августинець, церковний історик, археолог, фахівець з античності; бібліотекар кардинала Алессандро Фарнезе. Видання “ <i>Reipublicae Romanae commentariorum libri tres</i> ”, з присвятою імператору Фердинанду I, аналізує топографію Стародавнього Риму та організацію Римської імперії.



ONVPHRII

PANVINII. VERONENSIS

FRATRIS. EREMITAE

AVGVSTINIANI

REIPVBLICAE. ROMANAE

COMMENTARIORVM

LIBRI. TRES

Et alia quaedam quorum seriem se-
quens pagella indicabit



VENETIIS Ex Officina Erasmiana
apud Vincentium Valgrifium,
M D LVIII

IMP. CAESARI. FERDINANDO
AVSTRIO. PIO. FELICI

PERPETVO. AVGVSTO

ONVPHRIVS. PANVINIVS. VERONENSIS

FRATER. EREMITA

AVGVSTINIANVS. S.P.D



VID cauffae fit Ferdinan
de Augufte, cur vt quae
que ars maxima, maxime-
que laudanda fit, ita maxi-
mo fui ftudio omnium ho-
minum mentes inflammet, & iure quae-
ri, & quaefitum haud difficile a nobis in-
ueniri fortaffe poterit. Etenim quū non
folum in ijs rebus, quae a natura procrea-
tae, fed etiam in his quae ab hominibus
geftae funt, veritatem ipfam exquirere
difficile fit, difficillimum autem quidq;
constantiffimo omnium hominum testi-

a 2 mo-

Автор:	Alciatus, Andreas.
Заголовок:	EXCELLENTISS. IURISCONSULTORVM PRINCIPIS D. ANDREAE ALCIATI MEDIOLANENSIS, In secundam Infortiati partem de legatis præclarissima commentaria, nunc primum edita. Уніфікована назва: Commentaria ad Digesta.
Видавець, рік:	IN ACADEMIA VENETA, M.D.LIX [1559].
Сторінки:	[8], 151, [1].
Стан:	задовільний.
Розмір:	255x195 мм (2°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, папір темно-сірого відтінку, гранітного візерунку.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {34}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, маргіналії, використання кустод, верхні колонтитули, маргіналії; мова тексту – латинь. Помітки чорнилом.
Провенієнції:	на звороті обкладинки – екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24} і трикутний штамп бібліотеки університету радянського періоду {9}. На титульному листі та 101 с. – печатка бібліотеки університету австрійського періоду {2}.
Папір:	ручної роботи верже.
Примітки:	містить індекс. На нумерованих сторінках - посвята Філіппу, королю Іспанії. Перше видання.
Детальніше про автора та видання.	Альчато, Джованні Андреа (італ. Giovanni Andrea Alciato, лат. Andreas Alciatus) (1492-1550) – італійський юрист, один із засновників юридичного гуманізму. Альчато, що відрізнявся величезною ерудицією та знанням античної класики, стояв біля витоків багатьох дисциплін правознавства. Одним з перших він звернув увагу на історію права та його розвиток із часом. Його перу належить ціла низка творів латинською мовою, у тому числі три юридичні трактати та незавершена “Історія Мілана”. Представлене видання “ <i>Commentaria ad Digesta</i> ” – збірник матеріалів з римського цивільного права.

EXCELLENTISS.
IVRISCONSULTORVM
PRINCIPIS,
D. ANDREAE ALCIATI
MEDIOLANENSIS,

In secundam Infortiati partem de legatis præclarissima
commentaria, nunc primum edita.



IN ACADEMIA VENETA,
M. D. LIX.

Автор:	Justinianus.
Заголовок:	INSTITVTIONES IVRIS CIUILIS, DIVI IVSTINIANI PRINCIPIS IMPERIO à Triboniano, Dorotheo, ac Theophilo Triumuiris conscriptæ: & ab Accursio optimis Commentarijs illustratæ nunc multo diligentius, quàm quæ hactenus exierunt emendatæ labore, & opera Hieronymi Messaggij Patauini Iurecon. Fontes iuris ciuilis ac duodecim tabularum leges siue fragmenta. Уніфікована назва: Corpus iuris civilis. Institutiones.
Видавець, рік:	VENETIIS, APVD PETRVM BOSELLVM. M D LXI. [1561]. Колофон: Venetiis Apud Franciscum Laurentinum, de Turino. M D LXI. [1561].
Сторінки:	[56], 424, [2] біл. Фоліація.
Стан:	незадовільний.
Дефекти:	палітурка деформована, частково відірвана від книжкового блоку, відсутня основа палітурки.
Розмір:	225x165 мм (8°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – шкіра світлого відтінку, забруднена. На корінці напис чорнилом (назва).
Титульний лист:	чорна та червона фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {13}.
Оформлення тексту, мова:	заставки, використання кустод, верхні колонтитули, маргіналії; мова тексту – латинь. Текст – чорна та червона фарба, розміщення у дві колонки, додатково окремі прямокутні вставки фрагментів у дві колонки.
Провенієнції:	на звороті обкладинки – екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}. На авантадулі – помітки чорнилом. На титульному листі та 100 арк. – печатка бібліотеки університету австрійського періоду {2}. На звороті титульного листа печатка бібліотеки радянського періоду {7}.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	включає індекс. Відсутня нумерація сторінок 393, 394.
Детальніше про автора та видання.	Юстиніан I (Флавій Петро Савватій Юстиніан; лат. Flavius Petrus Sabbatius Iustinianus; Justinian I; Iustinianus I) (483-565) – імператор Римської імперії. <i>“Corpus juris civilis”</i> – сучасна назва зведення римського цивільного права, укладеного у 528–534. Саме слово <i>institutiones</i> означає латинською мовою “елементарні виклади”, “настанови”, тобто йдеться про навчальний посібник або підручник з римського права. До роботи над даним виданням були залучені відомі правники і законознавці (госатори) античності та середньовіччя: Tribonianus; Theophilus; Dorotheus; Accursius; Messaggio, Girolamo; Porzio, Cristoforo; Ferretti, Emilio (1489-1552); Aldobrandini, Silvestro (1499-1588); Baron, Eguiner François (1495-1550).

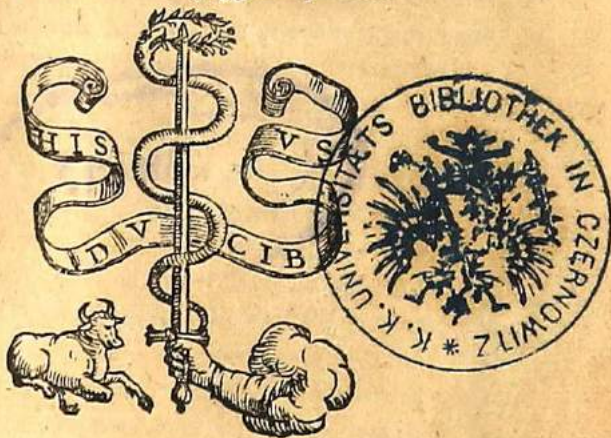
INSTITVTIONES
IVRIS CIVILIS, DIVI
IVSTINIANI PRINCIPIS IMPERIO

à Triboniano, Dorotheo, ac Theophilo Triumviris conscriptæ:
& ab Accursio optimis Commentarijs illustratæ, nunc multo
diligentius, quàm quæ hætenus exierunt emendatæ labore,
& opera Hieronymi Messaggij Patavini Iurecon.

Fontes iuris ciuili ac duodecim tabularum
leges siue fragmenta.

QUIBUS ACCESSERVNT, ALDOBRANDINI
Feretii, Baroni, Messaggij, & aliorum Clarissimorum Iurecon sultorum
lucubrationes, & luculentissimæ Annotationes.

Lectionum denique uarietates, ac multorum locorum qui ex alijs
uetustissimis Codicibus restituti sunt castigationes, quas
ipse Hieronymus Messaggius obseruauit.



VENETIIS,
APVD PETRVM BOSELLVM
M D L X I.



INDEX PER ALPHA^a BETVM RVBRICARVM INSTITVTIONVM.



A	
208. col. 3.	¶ Eceptionibus. char. 399. col. 4
Adoptionibus. char. 42.	¶ Excusationibus tutorum vel curato- rum. char. 83. col. 3
assignatione libertorum. char. 254. c. 2.	¶ Exheredatione liberorū. char. 158. c. 4
atiliano tutore. char. 69.	F
autoritate tutorum. char. 72. col. 3	¶ Fideicō. hæreditatibus. ch. 212. c. 2.
	¶ Fideiussoribus. char. 292. col. 1.
	¶ Fiduciaria tutela. char. 68. col. 2.
	G
	¶ Gradibus cognationū. char. 242. c. 1
	H
	¶ Hæredibus instituendis. char. 163. column. 4
	¶ Hæreditatibus quæ ab intestato defe- runtur. char. 222. column. 4
	¶ Hæredum qualitate & differētia. char. 184. column. 3.
	I
	¶ Bonorū possessionibus. char. 55. c. 1.
	¶ Iis per quos agere possumus. ch. 390. column. 1.
	¶ Iis qui sui uel alieni iuris sunt. ch. 29. column. 3.
	¶ Capitis diminutione. char. 64. col. 1
	¶ Codicillis. char. 220. col. 4
	¶ Curatoribus. char. 77. col. 2
	¶ Ingenuis. char. 211. col. 1
	¶ Iniuriis. char. 336. col. 3
	¶ Diuisione stipulationū. char. 278. c. 3.
	¶ Inofficioso testamento. ch. 181. col. 4
	¶ Donationibus. char. 134. Interdictis. char. 405. col. 2
	¶ Duobus reis stipulādi. char. 276. col. 1
	¶ Inutilibus stipulationibus. ch. 280. c. 3
	¶ Iure naturali gētū & ciuili. ch. 10. c. 1.
	B
	¶ Emptione & Venditione. char. 298. col. 3
	¶ Iure personarum. char. 18. col. 3
	¶ Iustitia & iure. char. col. 7. 3.
	L
	¶ Legatis. char. 189. col. 3
	¶ Eo cui libertatis causa bona addicun- tur. char. 261. col. 3

stamento disposuit, vel si dispositio irrita facta est. No. qualiter verbū, intestatus, in materia tutelæ accipitur. Item quod limitata causa limitata cum parit effectum. Itē q̄ paria sunt inspecto præfenti statu, aliquid factū nō fuisse, vel factum euanuisse.

a. ¶ Significationem. scilicet tantum f.

Legē in testato. b. ¶ Si omni de legi. i. no. Vel aliud cōtingat qd̄ tantundē valeat, quod diximus j. de har. quæ ab intest. j. respon. & facit ff. qd̄ cuiusque vniuer. no. l. j. §. & quidem.

¶ Sed agnationis. Casus.

¶ Quærebatur quia in tutelis capitis diminutionis ratio haberetur. l. tutelæ. ff. de cap. dimi. & fundamentū legitimæ tutelæ est agnatio, an si cur capitis diminutio non perimit cognationem, ita nec agnationem perimeret. Dubium faciebat, quia videbatur fortius ius agnationis, vt pote naturali & civili vinculo cupularum: nam qui est agnatus, idem est & cognatus supra eo. in principi. Itē quia videmus in multis agnatos præferri cognatis, vt apparet infra de leg. agna. suc. & in prin. rex. no. stri: cuius contrariū deciditur, quia agnatio iuris civilis vinculū est, cognatio naturalis: civilis autē ratio, vt ipsa capi. dimi. iura naturalia non perimit, vt dicitur in glo. No. quod capitis diminutione tollitur agnatio. Item quod est nomen iuris ciui-

lis. Item no. secus esse in cognatione. Item quod ius ciuile per aliud tollitur, secus ius naturale quod nō tollitur per ius ciuile. Item quod ea quæ fortiori vinculo sunt ligata difficilius tolluntur.]

¶ Intestatus quo si, quantum ad tutelā pertinet, intestatus decesserit: quod tunc quoque accidere intelligitur, cum is, qui datus est tutor, viuo testatore decesserit.

¶ Quod autē lex xij. tabularum ab intestato vocat ad tutelam agnatos non hāc habet significationem, si omnino nō fecerit testamentū is, qui poterat tutores dare: sed

¶ Agnatio qualibet capitis diminutione plerumque perimit, cognatio verò non qualibet. h. d. ex l. ij. ff. eo.

¶ Sed agnationis quidē ius, oibus

runtur in tutelis agnatorum paruulorum, vt supra hoc titu. primo. respon. His autem deficientibus, in hereditatibus & tutelis cognati suo iure admittuntur, inter quos etiam agnati vocantur, qui deseruit esse in iure agnatorum, vel deserunt habere iura agnatorum, vt per c. dimi. vt infra de har. quæ ab intesta. §. admodum. Illud autem ius prerogatiuum, quod habent agnati (quia vltra iura communia habent per legem xij. tabularum.) facile perdit.

¶ Adde, quod hodie ex quo est sublata differentia agnatorum, & cognatorum quo ad successionem, ad quam commensuratur tutela, est etiam sublata quo ad tutelam, auct. sicut. C. eod. titu. & tradit Barto. qui communiter approbat, in l. j. ff. eod.]

Agnati præferuntur cognatis in duobus.

Agnatorum prerogatiua facile perditur.

5 Y L.

2 ¶ Omni-

Автор:	Centorio degli Ortensi, Ascanio.
Заголовок:	COMMENTARII DELLA GVERRA DI TRANSILVANIA, DEL SIGNOR ASCANIO CENTORIO DE GLI HORTENSII : NE QVALI SI CONTENGONO TVTTE LE COSE, CHE SVCESSERO NELL'VNGHERIA DALLA ROTTA DEL RE LODOVICO XII. SINO ALL'ANNO MD LIII.
Видавець, рік:	IN VINEGIA APPRESSO GABRIEL GIOLITO DE' FERRARI. MDLXV [1565].
Сторінки:	[40], 266, [2].
Стан:	незадовільний.
Дефекти:	відірвана палітурка, деформований книжковий блок.
Розмір:	195x140 мм (4°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра світлого відтінку, забруднена. На корінці та нижньому обрізі напис чорнилом (назва).
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {46} та колофоні {47}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, заставки, кінцівки, маргіналії, використання кустод, верхні колонтитули; мова тексту – італійська.
Провенієнції:	на від'єднаних листах форзацу, нахзацу та на титульному листі – розмита печатка історичного семінару університету румунського періоду {5}. На звороті титульного листа печатка бібліотеки університету радянського періоду {7}.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	містить словник (Tavola). Перше видання, наступні – також у Венеції в 1566, в 1569 і в 1589 роках.
Детальніше про автора та видання.	<p>Ченторіо Дельї Ортенсі, Асканіо (італ. Centorio Degli Ortensi, Ascanio; лат. Centorius de Hortensiis, Ascanius) – народився в середині XVI століття, в Мілані (за іншими даними в Римі), із знатного роду. Відомий як поет, історик та вправний оратор. Швидко за все, він помер наприкінці століття. Найбільш відомою його історичною працею є <i>“Commentarii della guerra di Transilvania”</i> (<i>Коментарі до Трансільванської війни</i>) де описуються події в Угорському королівстві з 1526 р. (розгром в битві Могачі та загибелі короля Людвіка II) по 1553 р. Коментарі, написані в шести книгах, присвячені Оттавіо Фарнезе, герцогу Парми, П'яченци і Кастро. Коментарі були важливим документальним джерелом для творів сучасних автору і пізніших істориків. Опис армії генерала Кастальдо, дає досить вичерпну та докладну картину організації і складу армії в середині XVI ст. Продовженням є видання <i>“Commentarii delle guerre in Europa”</i> (17). Ці видання, які з'явилися з різницею в чотири роки, зазвичай збираються в єдиний том.</p>

COMMENTARII
DELLA GUERRA
DI TRANSILVANIA,
DEL SIGNOR ASCANIO CENTORIO
DEGLI HORTENSII.
NE QUALI SI CONTENGONO TUTTE LE
COSE, CHE SUCCESSERO NELL'VNGHERIA
DALLA ROTTA DEL RE' LODOVICO XII. SINO
ALL'ANNO MD LIII.
CON LA TAVOLA DELLE COSE
DEGNE DI MEMORIA.



CON PRIVILEGI.



IN VINEGIA APPRESSO GABRIEL
GIOLITO DE' FERRARI.
M D L X V



ALL'ILLVSTRISS. ET ECCELL.
SIG. MIEI OSSERVANDISSIMI
IL SIG. OTTAVIO FARNESE,
DVCA DI PARMA, DI PIACENZA
ET DI CASTRO.

ET IL SIGNOR DON CONSALVO FERRANTE
DI CORVVA DVCA DI SESSA,
GOVERNATORE DELLO STATO DI MILANO
E CAPITAN GENERALE DEL RE FILIPPO IN ITALIA.



ASCANIO CENTORIO DE GLI HORTENSII.



ERAMENTE ILLVSTRISS.
& Eccellentissimi Signori miei,
non posso se non con stupore mara-
uigliarmi della grande profondità
dell'ingegno di Caio Giulio Cesa-
re, che tra le squadre de gli armati,
e i turbini delle battaglie, e la dub-
bia fortuna delle guerre, habbia con tanta prontezza, e di-
ligentia, scritto le cose, che furono da lui in diuerse parti fat-
te, e con tanta leggiadria, che molti che si sono sforzati d'im-
tarlo, non mai han potuto peruenire a quel segno, che con tan-

* ij



MI
ILLVST: CASTALDI
E L O G I V M
D. O. M.

SI RERVM GESTARVM GLORIA ILLVSTRIS
*unquam in mortalium animis effulgere debet, heus uiator,
uirtutem, & Fortunam eam in hoc solo illu-
striorem reddidisse scias.*



IOAN. BAPTISTAE CAROLI CASTALDI
FILII: MARCHIONI CASSANI PLATINAEQVE
COMITI ET C.



VI IN PRIMO AETATIS
flore Equitum, Peditumque
Dux designatus, & diuturna
armorum sedulitate sub inui-
cti Caroli illius Cæsaris Quin-
ti, & Magni Francisci Ferdi-
nandi Piscariæ Marchion. au-
spiciis, honoribus, fortunisq; honestatus, ac ad Maxi-
mos militiæ gradus euectus, in Italia, Hispania, Gal-

* *

Автор:	Campeggi, Giovanni Zaccaria.
Заголовок:	IOAN. CAMPEGII IVRISC. BONONIENSIS TRACTATUS ET REGULAE De Testib. Cum Ampliationibus, vt dicitur, Limitationib. & fallentijs. OPVS SANÈ DOCTVM VTILE, AC necessarium. Et quod pro thesauro in archis tandiu seruatum fuerat, et diuturna obscuritate latuerat; NVNC DEO AVSPICE, ANTE oculos omnium ad publicam utilitatem positum est. Уніфікована назва: Tractatus et regulae de testibus.
Видавець, рік:	VENETIIS Apud candentis Salamandrę insigne. M D LXVIII. [1568].
Сторінки:	[34], 334, [2]. Фоліація.
Стан:	задовільний.
Розмір:	150x105 мм (8°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра світлого відтінку, забруднена. Корінець на 3 бинти, напис чорнилом (автор, назва). Напис чорнилом на нижньому обрізі.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {65}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, заставка, використання кустод, верхні колонтитули; мова тексту – латинь. Помітки чорнилом по тексту.
Провенієнції:	на звороті обкладинки – еклібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}. На титульному листі помітки чорнилом. На звороті титульного листа та 101 арк. – печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3}. На звороті титульного листа печатка бібліотеки університету радянського періоду {7} та помітка олівцем “15/X92 Rohracher Lienz 50 Kr”.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	включає індекс.
Детальніше про автора та видання.	Кампеджіо, Джованні Заккарія (Campeggi, Giovanni Zaccaria; лат. Campegius, Johannes Zacharias) (1448-1511) – італійський правознавець і науковець, займав важливі посади в Мантуї, Павії, Падуї, Болоньї та Венеції. “ <i>Tractatus et regulae de testibus</i> ” – юридична праця, яка стосується правил поводження зі свідками.

Spis et Auspicium meum D. S. P.

IOAN. CAMPEGII

IURISC. BONONIENSIS

TRACTATUS ET REGVLAE

De Testib. Cum Ampliationibus,

vt dicitur, Limitationib.

& fallentijs.

OPVS SANE DOCTVM VTILE, AC

necessarium. Et quod pro thesauro in archis

tandiu seruatum fuerat, & diuturna

obscuritate, latuerat;

NUNC DEO AVSPICE, ANTE

oculos omnium ad publicam utilitatem positum est.

Accessere aurei Tractatus de eadem Testium materia, Excellen-

tissimorum I. C. IOANNIS CROTI à Monteferrato,

& FRANCISCI CVRTII Senioris Papiensis.

Index rerum, ac Verborum locupletissimus.

Cum priuilegio Illustriss. Senatus Veneti.

V
I
R
T
U
S
I
S
I
C



C
E
D
I
T
I
N
V
I
D
I
A

V E N E T I I S

Apud candentis Salamandrę insigne.

M D L X V I I I.

Ioannis Franciscus Pompeatus. F. V. P.



CLARISSIMO ATQVE
PRAESTANTISSIMO
SENATORI,
IOANNI GRITTO,
Aduocatori integerrimo.



IHI L hominum generi, Clarifs.
ac præstantissime GRITTE,
vtilius, meo iudicio, reperiri po-
tuit Iuris ciuilis scientia. Cum
hęc enim originem ducat ab eo
studio, cui Græci Philosophię no-
men dedere, & ad vsum vitę humanę postea sit re-
ducta, ea nos regit, ea nos tuetur, &, quacunque ip-
sum Ius postulat, facere nos cogit: vt prorsus iudi-
candum sit, ea dempta, male nobiscum actum iri.
Hoc semper, & naturali quadam propensione peni-
tus animo meo insertum, & a doctis viris sermone
prudenti relatum, tenēdum esse existimaui. Itaque,
quantum in me fuit, operam semper dedi, vt eius
scientiæ eximios scriptores in lucem ederem, &, qua
possem maiore diligentia, exornarem. In hoc cum
mihi ipsi gratum facerem, qui huiusce meę volun-
tatis optime mihi tum conscius, non infructuosam

a 2 quoque

I
TRACTATVS ET REGVLÆ
DE TESTIBVS.

CVM AMPLIATIONIBVS
(ut dicitur) limitationibus & fallentijs,
Clariss. Iurisc. Ioannis Campegij,
Bononiensis.

REGVLA PRIMA.



ATER non potest esse testis in causa filij. vt l. parentes. C. de test.

Quod habet locum in omnibus ascendentibus, vt est glo. in d. l. parentes. & Specu. in tit. de test. §. j.

Secundò habet locum siue pater habeat filios in potestate siue non, secundum Doc. & not. Specu. in d. §. j. circa princ.

Tertiò habet locum in matre & auo materno, vt per Docto. in d. l. parentes.

Quartò habet locum etiam si iudex velleret & declararet quòd pater vel filius admittatur, quia non potest infringere hanc probationem: vt per Io. Andr. in addit. Specu. in tit. de test. §. j. circa princ.

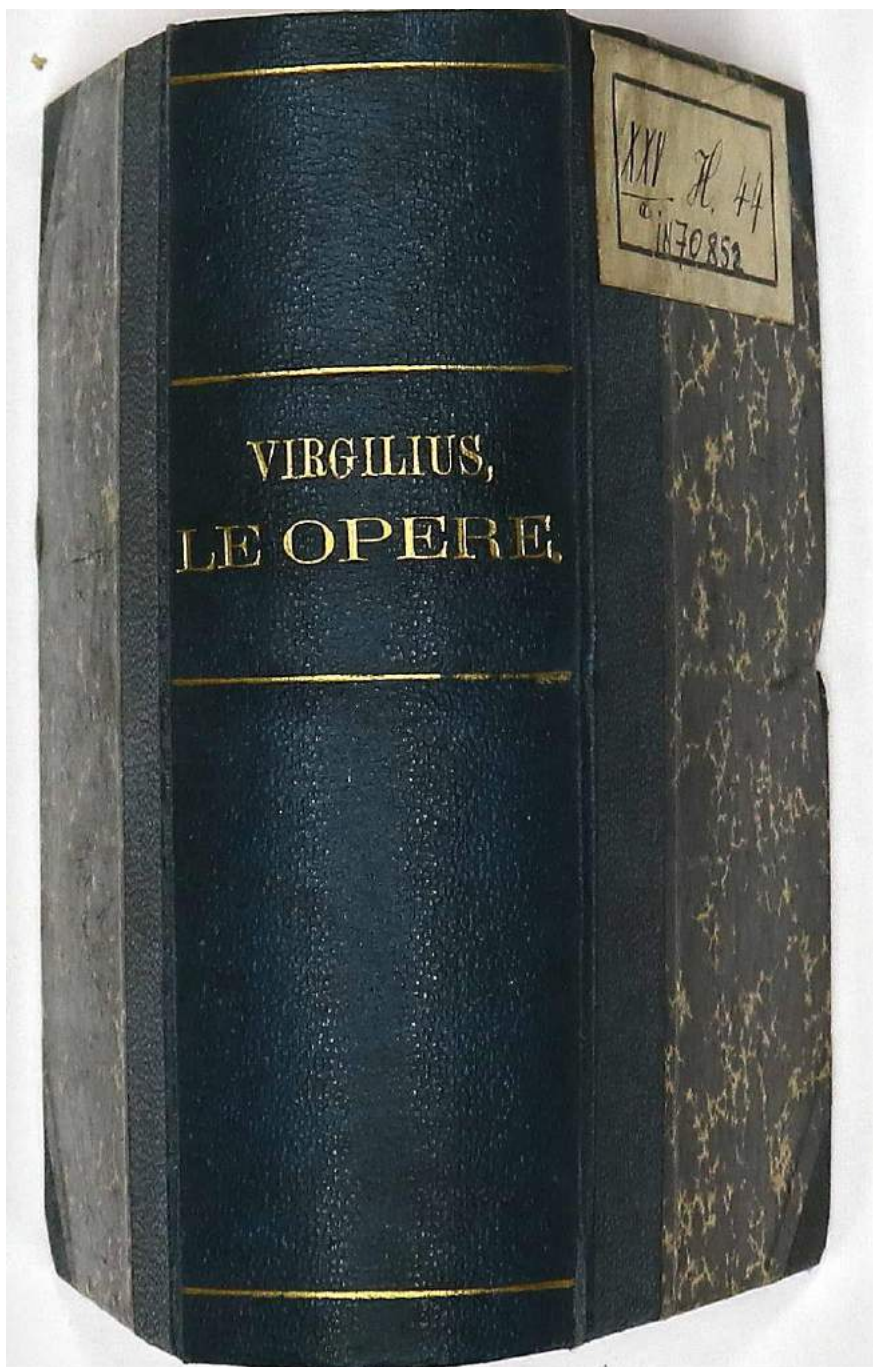
Quintò habet locum etiam in filijs illegitimis ac spurijis pro quibus pater non dicit testimonium, secundum Ioan. And. in addit. Specu. in titu. de test. §. j. circa princ. pro hoc, quod not. Bar. & Doct. in l. parentes. ff. de in ius voc.

Sed fallit ista regula quando dubitatur an filius sit ingressus religionem animo profitendi. xx. q. iii. c. presens.

Secundò fallit, cum quæritur de ætate vel cognatione, vt per glo. & ibi text. in l. etiam. C. de testi. pro quo vide quod not. Io. And. in addit. ad Specu. in d. §. j. vbi non faciunt plenam fidem secundum eum. pro hoc vide quæ not. in l. etiam. ff. de proba. vbi Lanfr. & Bal. in l. neque natales. C. de proba.

A & glo.

Автор:	Vergilius, Publius Maro. Porcacchi, Thomaso. (інший автор)
Заголовок:	LE OPERE DI VERGILIO. Cioè la Buccolica, Georgica, & Eneida. NUOUAMENTE DA diuersi eccellentissimi autori tradotte in uersi sciolti.
Видавець, рік:	IN VENETIA Presso Giorgio de' Caualli. 1568. Титульний лист та колофон.
Сторінки:	347. Фоліація.
Стан:	задовільний.
Розмір:	135x75 мм (12°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки комбінований – картон, папір темно-сірого відтінку, кути і корінець палітурний матеріал на тканинній основі сіро-синього кольору. Корінець гладенький із золотистим тисненням (автор, назва). Палітурка виготовлена в другій половині XIX ст.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {37}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, використання кустод, верхні колонтитули; мова тексту – італійська. Помітки чорнилом.
Провенієнції:	на звороті обкладинки – екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}, печатка бібліотеки університету радянського періоду {7} та печатка палітурної майстерні “Buchbinderei J. Rudzik. Czernowitz” {11}. На звороті титульного листа та 101 арк. – печатка бібліотеки університету австрійського періоду (розмита) {3}. На звороті титульного листа помітки - чорнилом “ <i>Geschenk der k.k. Universitätsbibliothek am 11. Marz 1904, E. Chalupa</i> ”; олівцем “ <i>Geschenk 1904/ 69</i> ”.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	текстам творів передує “ <i>La vita di Vergilio</i> ” авторства Thomaso Porcacchi. Кожен твір перекладено з латини на італійську різними перекладачами.
Детальніше про автора та видання.	Публій Вергілій Марон (лат. Publius Vergilius Maro) (70 до н. е. - 19 до н. е.) – найвидатніший поет стародавнього Риму та один із найвизначніших поетів античної літератури. Представленне видання – збірка найвизначніших творів Вергілія. Твір “ <i>Buccolica</i> ” (від грец. <i>bukolikos</i> – “пастуший”, “пасторальний”) – збірка з 10 еклог (віршів). Ці короткі пісеньки були матеріалом для реформи поетичної мови. Довгі й заплутані періоди стародавньої римської поезії Вергілій замінив короткими реченнями з ясним членуванням на частини й без накопичення підрядних. “ <i>Georgica</i> ” – дидактична поема про сільське господарство. Складається з 4 книг: “ <i>Про посівне господарство</i> ”, “ <i>Про культуру винограду і плодоносних дерев</i> ”, “ <i>Про скотарство</i> ”, “ <i>Про бджіл</i> ”. Епос “ <i>Eneida</i> ” оспівує легендарне походження римського народу.



LE OPERE
DI VERGILIO.

Cioè la { *BVCCOLICA,*
GEORGICA, &
ENEIDA.

N V O V A M E N T E D A
diuerſi Eccellentiffimi auttori tra-
dotte in uerſi ſciolti.



I N V E N E T I A

Preſſo Giorgio de' Caualli. 1568.

GEORG. DI VERG.

Lenti pender le uedon, come suole
Pendente star sopra le uiti l'uaa.
Queste cose, io cantaua sopra'l colto
De campi e de gli armenti; e de le gregge;
E sopr' ancho a le piante: mentre il grande
Cesare appresso l' alto Enfrate, in guerra
Fulmina: e uincitor ragioni e leggi
A quei popoli dà che l'hanno care;
Si aprendosi la uia da girne al cielo.
Me Vergilio, quel tempo, in ch'io furina
Ne studi d'otio ignobile, le dolce
Partenope nudriua entro'l suo seno?
Che per irastullo i pastorali uersi
Scriffe, & giouane audace, te de l' ampio
Gran faggio all'ombra, Tisiro camai.

FINE DEL QUARTO LIBRO
Della Georgica di Vergilio.

E N E I D E
DI VERGILIO

LIBRO I.

Tradotto da M. Alessandro Sanfedoni.

A M. Aurelia Tolomei.

ARGOMENTO.



RE SA che fu Troia;
Enea figliuolo di An
chise; & di Vene
re, huomo di singular
pietà & ualore, men
tre che l'anno setti
mo del suo errore na
uigaua per lo mar
Tirreno di Sicilia in Italia, essendo
gli mandata contra una grauiissima bu
rasca da Eolo Re de uenti, a prieghi di
Giunone, fu spinto alla spiaggia d' A fri
ca, & hauendo posto in terra, ammaz
zò con le frecce grandissimi cerui, &
gli distribuì, per ciascheduna naue, che
sette nauì appunto hauea raccolte del
l'armata, che gli era ita a trauerso, &
poi con la speranza del riposo auueni
re si mise a confortare i compagni suoi,
i quali

Автор:	Centorio Degli Ortensi, Ascanio.
Заголовок:	LA SECONDA PARTE DE' COMMENTARII delle Guerre, & de' successi più notabili, auuenuti così in Europa come in tutte le parti del mondo dall'anno MDLIII. fino à tutto il MDLX. DEL SIGNOR ASCANIO CENTORIO DE GLI HORTENSII: CON VNA TAVOLA COPIOSISSIMA DI TVTTE LE COSE NOTABILI CHE IN ESSA SI CONTENGONO. Уніфікована назва: Commentarii delle guerre in Europa.
Видавець, рік:	IN VINETIA. APPRESSO GABRIEL GIOLITO DI FERRARII. MDLXVIII. [1569].
Сторінки:	[32], 298, [2].
Стан:	незадовільний.
Дефекти:	відсутня палітурка
Розмір:	210x150 мм (4°).
Палітурка, деталі:	відсутня. На нижньому обрізі книжкового блоку чорнилом написана назва.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {43}, зверху титульного листа у фризи {44}, колофони { 45 }.
Оформлення тексту, мова:	заставки, кінцівки, ініціали, використання кустод, маргіналії, верхні колонтитули; мова тексту – італійська.
Провенієнції:	на залишках форзацу та нахзацу, титульному листі та 99 с. печатка історичного семінару університету румунського періоду {5}. На титульному листі штамп бібліотеки університету радянського періоду {8}.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	включає словник (<i>Tavola</i>).
Детальніше про автора та видання.	Ченторіо Делї Ортенсі, Асканіо (італ. Centorio Degli Ortensi, Ascanio; лат. Centorius de Hortensiis, Ascanius) – народився в середині XVI століття, в Мілані (за іншими даними в Римі), із знатного роду. Відомий як поет, історик та вправний оратор. Швидше за все, він помер наприкінці століття. Представлене видання “ <i>Commentarii delle guerre in Europa</i> ” є продовженням його “ <i>Commentarii della guerra di Transilvania</i> ” (14). Описуються військові події у Європі за період 1553-1560 р. Ці видання, які з’явилися з різницею в чотири роки, зазвичай збираються в єдиний том.

int. Jul. 1179



LA SECONDA PARTE DE' COMMENTARII

delle Guerre, & de' successi più notabili, auenuti così in Europa
come in tutte le parti del mondo dall'anno MDLIII.
fino à tutto il M D L X.

DEL SIGNOR ASCANIO CENTORIO
DE GLI HORTENSII:
CON VNA TAVOLA COPPISSIMA DI TVTTE LE COSE
NOTABILI CHE IN ESSA SI CONTENGONO.



CON PRIVILEGI.



M D L X V I I I .

1 5 69

LIBRERIA BIBLIOTECA
SERVIZIO DE' LIBRI E DOCUMENTI

329786

1984



ALL'ILLVSTRISSIMO
ET ECCELLENTISSIMO
SIGNOR MIO,
IL SIGNOR DON GABRIELLE
DELLA CUEVA.

DVCA D'ALBORCHECHE, MARCHESE DI CVELAR
& Conte di Ledesma, & di Huelma &c. Governatore dello
Stato di Milano, & Capitan generale per sua
Maestà Catholica in Italia &c.



OLEVA IL GRAN DEMO-
stene spesse volte dire (Alto, e Ma-
gnanimo Signor mio) che un'huomo
Heroico non meno illustraua col ful-
gore della sua Gloria le genti, che il
Sole con suoi raggi le Prouincie del
mondo, sendo la gloria una face sì
ardente che può tanto scaldare gli animi de virtuosi Principi
ad aspirare a quella fama e uera nobiltà di uirtù, che può lo-
ro con gli eccelsi, e uittoriosi suoi gesti rendere eternamente miui,
e non mai all'ire del tempo suggetti. Si come d'hora in hora
ueggio auuenire in Vostra Eccellentia. La quale à similitu-
* ij

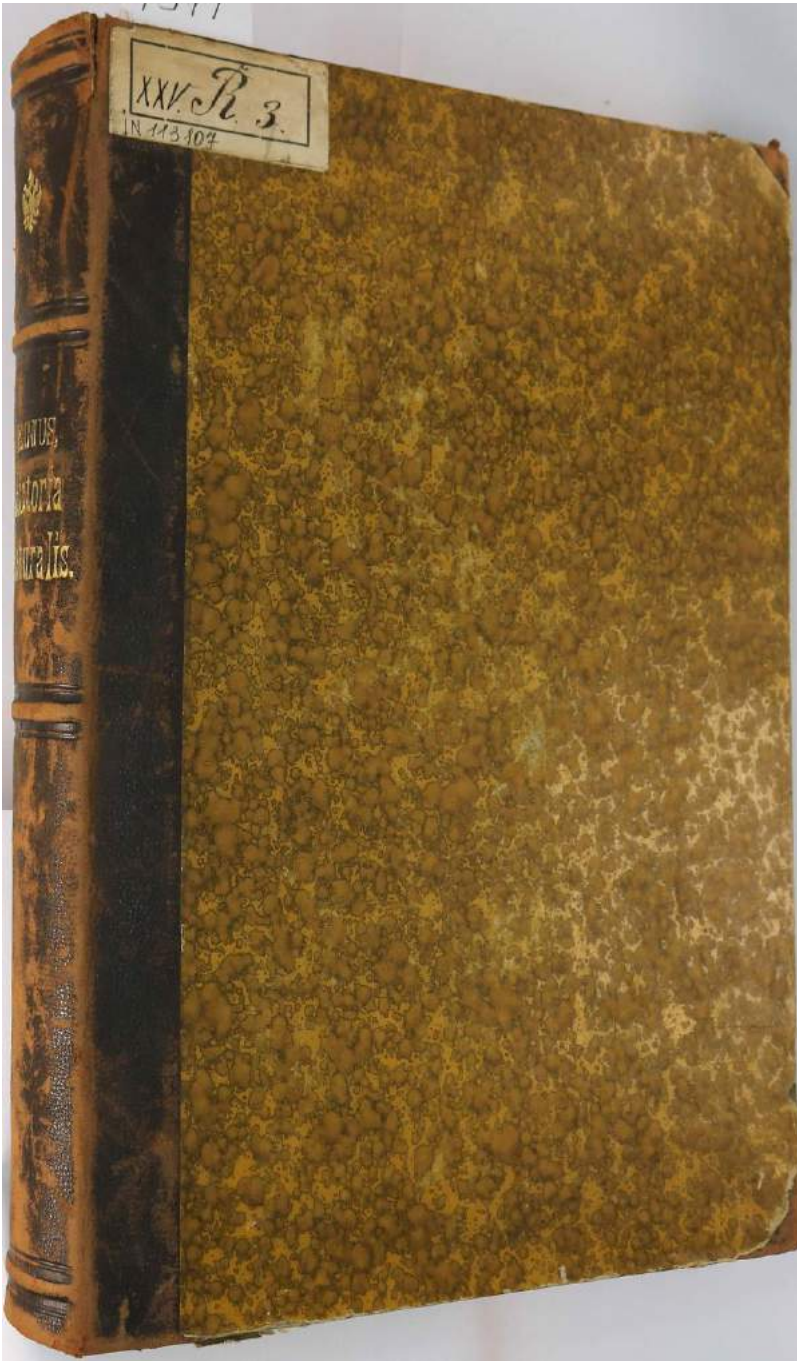
stimenti alla Te desca; In Geneuera da una Donna Francese fu parturito un marauiglioso monstro, un puttino con la testa che hauea dui pezzi di carne grandissimi bifronti, haueudo dall' uno, e l'altro lato occhi, bocca, naso & orecchie, e con un solo corpo alquanto diuiso con quattro gambe; dal lato destro hauea i membri uirili, e dal sinistro i femminini, e nel nascere non potè uenire saluo, percioche per la sua difformità fu dismembrato dalla recoglitrice, segni e cose che furono ueramente annunciatrici delle calamità, che così in Italia, come in Francia, Germania, Fiandra, & in altre parti auuennero, le quali ancora che à molti pareranno fabulose, nondimeno sono state così come io le ho descritte. Non era appena finito l'anno presente, che il Duca d'Alua, che anco soggiornaua in Milano, determinato di andare à Napoli per prouedere à gli occulti maneggi di Papa Pauolo Quarto, ilquale spinto da alcuni sdegni causati, mentre egli era Cardinale, e dalla nuoua dignità suegliati, cercaua ogni uia di trouare cosa, per la quale si potesse rompere col Re Filippo di Spagna: Et perche era necessario, che partendosi, si lasciasse à quel gouerno una persona di non poca qualità, & aspettatione che con prudenza hauesse à gouernare quello stato. Fu dal Re Filippo per opera di Gio. Battista Castaldo, eletto il Cardinale di Trento Christofofo Madruccio, ilquale uenne à Milano nelle feste di Natale con tanta prestezza che fu saputa prima l'arriuata sua in quella città, che la partita di Trento, per la cui uenuta fu fatta da tutti Milanesi, grandissima festa, si per essere egli Vescouo di Trento, e Principi dell' Imperio, e Cardinale, & hauer nome di liberale, come ancora per esser tenuto molto seruitore del Re, per il cui mezzo haueano non poca fede d'essere aiutati à sgrauare refuori delle infinite gabelle, e grauezze che per le guerre che continuamente nel Piemontesi faceuano, ogni di sofferiuano, che erano tante, ch'era merauiglia ad udirle, e delle quali per i molti sinistri auuenimenti ch'in suo tempo occorsero non potero mai essere liberati, si come à suo luogo più ampiamente narrerassi.

Cardinal di Trento uene à gouernare lo stato di Milano.

IL FINE DEL TERZO LIBRO.



Автор:	Plinius Secundus, Gaius. Gelen, Sigmund. (редактор)
Заголовок:	C. PLINII SECVNDI NATVRALIS HISTORIÆ LIBRI TRIGINTA SEPTEM. Nunc demum ex Aldinis archetypis pristino suo nitori accuratè restituti: Affixa suis locis Sigismundi Gelenij oculatissimi viri castigatione. Qua ex ipsa egregiè cognita vera Lectione, vitiatum quod erat pellitur. His accessit traditarum à Plinio rerum Index locupletissimus. Уніфікована назва: Naturalis historia.
Видавець, рік:	VENETIIS, APVD HIERONYMVM SCOTVM. M D. LXXI [1571]. В колофоні – MDLXX [1570].
Сторінки:	[24], 422, [2],[130].
Стан:	задовільний.
Розмір:	315x215 мм (2°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки комбінований – картон, папір жовто-коричневого відтінку, гранітного візерунку, корінець та кути темно-коричнева шкіра. Корінець на 4 фальшиві бинти, золоте тиснення (автор, назва, малий імператорський герб Австро-Угорської імперії). Палітурка виготовлена орієнтовно в XIX ст.
Титульний лист:	чорна фарба. Індекс має власний титульний лист.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {58}. В колофоні та на окремому титульному листі індексу інша типографська марка {59}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, заставки, кінцівки, маргіналії, використання кустод, верхні колонтитули; мова тексту – латинь. Основний текст у дві колонки.
Провенієнції:	на звороті обкладинки – екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}. На звороті титульного листа та 101 с. – печатка бібліотеки університету австрійського періоду {2}. Помітки – чорнилом на титульному листі, олівцем на звороті титульного листа.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	містить індекс з двох частин - предметної та географічної.
Детальніше про автора та видання.	Пліній Старший, (лат. Gaius Plinius Secundus) (23-79) – римський історик, письменник, державний і військовий діяч Римської імперії. Автор <i>“Naturalis Historia” (Природнича історія)</i> . Це давньоримська енциклопедія природних і штучних предметів, явищ. Складена приблизно в 77 році н. е. Плінієм Старшим. Присвячена римському імператору Титу. Послужила прообразом всіх наступних європейських енциклопедій в плані обсягу, цитування авторів тих чи інших тверджень і наявності покажчика змісту. Єдина робота Плінія, що збереглася, і чи не найдовший текст латинською мовою античного періоду. <i>“Природнича історія”</i> до початку XX ст. витримала щонайменше 222 видання тексту, а також 42 неповних та 62 критичних видання. Представлене видання - перевидання Альда Мануція молодшого (1559).



Colas

M. Fritschius possessor



C. PLINII SECUNDI

NATURALIS HISTORIAE

LIBRI TRIGINTA SEPTEM.

Nunc demum ex Aldinis archetypis pristino suo nitore
accuratè restituti: Affixa suis locis Sigismundi
Gelenij oculatissimi viri castigatione.

Qua ex ipsa egregie cognita vera Lectione, vitiatum
quod erat pellitur.



His accessit traditarum à Plinio rerum Index locupletissimus.



VENETIIS,

APVD HIERONYMVM SCOTVM.

M D LXXI.



IN C. PLINII SECUNDI
NATURALEM HISTORIAM,

Ad exemplum Ioannis Camertis, mutatis quibusdam
quæ ad hanc editionem non congruebant,
nonnullis etiam adiectis.

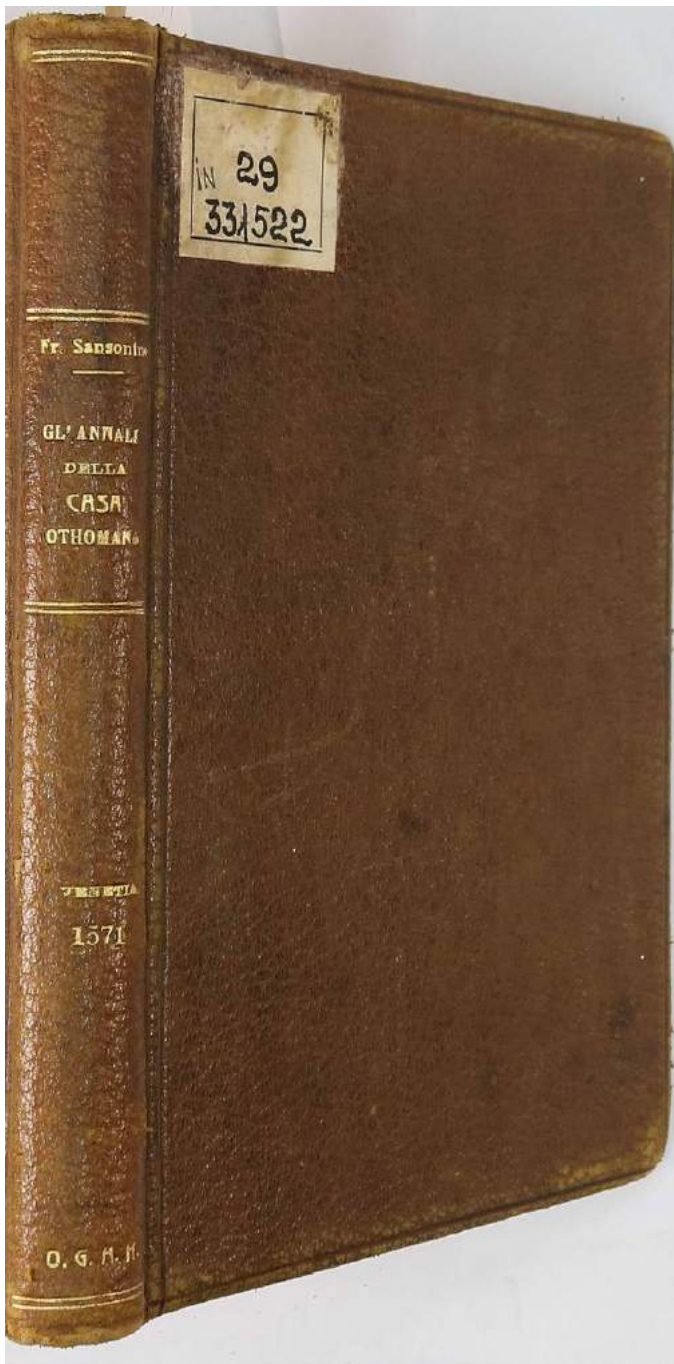


VENETIIS,
APVD HIERONTIVM SCOTVM.

M D LXXI.



- Автор: Sansovino, Francesco.
- Заголовок: GL' ANNALI OUERO LE VITE DE' PRINCIPI ET SIGNORI DELLA CASA OTHOMANA Di M. Francesco Sansouino. Ne quali si leggono di tempo in tempo tutte le guerre particolarmente fatte dalla nation de' Turchi, in diuerse prouincie del mondo contra i Christiani. Con Privilegio del Senato por XX. anni. AL GRAN PALATINO SEDOMIRIENSE.
Уніфікована назва: Vite de principi della Casa Othomana.
- Видавець, рік: IN VENETIA M D LXXI. [1571].
Колофон: IN VENETIA. Appresso Iacopo Sansovino, M D LXX. [1570].
- Сторінки: [10], 134, [2]. Фоліація.
- Стан: задовільний.
- Розмір: 200x140 мм (4°).
- Палітурка, деталі: матеріал палітурки – картон, шкіра коричнева. Корінець – гладкий, золотисте тиснення – “фальшиві” бинти, автор, назва, місце і рік видання. Обріз набризом коричневого відтінку. Палітурка та форзаци виготовлені в XIX ст.
- Титульний лист: чорна фарба.
- Типографська марка: розміщена в колофоні {57}.
- Оформлення тексту, мова: заставки, ініціали, використання кустод, маргіналії, верхні колонтитули; мова тексту – італійська.
- Провенієнції: на зворотах обкладинки (форзаци та нахзаци), титульний сторінці, 100 арк. та колофоні – печатка історичного семінару університету румунського періоду {5}. На титульному листі розміта печатка {13} та штамп бібліотеки університету радянського періоду {8}, який повторюється на 17 арк.
- Папір: ручної роботи верже з водяними знаками.
- Примітки: включає індекс (*Tavola*). Перше видання. Помилки у філіації: номера аркушів 56,57, 58, 60 пропущені; замість номерів 65, 67, 100, 105, 107 вказано відповідно 76, 74, 200, 107, 109. На титульному листі і перед першим нумерованим аркушем розміщено герб родини Пйотра Зборовські, в останньому випадку з текстом “Insegna dell’ illustrissima Famiglia delli Signori Zborowski, nel potentissimo Regno di Polonia MDLXX”. Вступна частина – авторське послання Пйотру Зборовські “Allo illustrissimo et eccellentiss. Sig. il sig. Pietro Zborowski de Zbor.” Перед колофоном – портрет автора.
- Детальніше про автора та видання. Сансовіно, Франческо (італ. Sansovino, Francesco) (1521-1586) – італійський енциклопедист, вчений, поет, філософ, видавець. В представленому виданні “*Vite de principi della Casa Othomana*” у популярній формі подається історія турків та біографії турецьких султанів, від приходу турків у Європу до Сулеймана II. Також описуються війни, які вела Османська імперія у різних провінціях світу.



ms. no. 1315

GL'ANNALI

OVERO LE VITE
DE' PRINCIPI ET SIGNORI
DELLA CASA OTHOMANA

Di M. Francesco Sansovino.

Ne quali si leggono di tempo in tempo tutte le guerre
particolarmente fatte dalla nation de' Turchi, in di-
uerse provincie del mondo contra i Christiani.

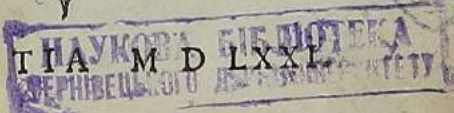
Con Privilegio del Senato per xx. anni.

331522

AL GRAN PALATINO SEDOMIRIENSE.



IN VENETIA M D LXXI



1571

ALLO ILLVSTRISSIMO
ET ECCELLENTISS. SIG.

IL SIG. PIETRO ZBOROVVSKI,
DE ZBOR.

PALATINO SEDOMIRIENSE,
CAMIONACENSE, STOEVICENSE,
Trümaczouienne Capitano,

MAGGIOR CONSIGLIERO DEL REGNO
DI POLONIA &c.

FRANCESCO SANSOVINO.



*O SEMPRE tenuto, Illustriss.
Signor Principe, che la grandezza
& la potenza della nation Turche-
sca, sia degna di molta consideratio-
ne, percioche uedendosi qual sia l'institutione della
loro antica militia, & qual l'ordine de governi ci-
uili, si dee far giuditiosi come si uede per pruo-
ua che siano huomini di ualore, & non punto roz-
zi. Percioche quanto alla militia, io non so ueder
qual gète fra la nostra sia meglio regolata & più
somigliante a gli ordini de Romani della Turche-
sca, attento che essi, quasi come successori de predet*

a 2 ti Ro-



INSEGNA DELL'ILLVSTRISSIMA FAMIGLIA
DELLI SIGNORI ZBOROVVSKI, NEL
POTENTISSIMO REGNO
DI POLONIA
M D LXX.



VITE DE I PRINCIPI
DELLA CASA OTHOMANA
RE DE' TURCHI
DI M. FRANCESCO SANSOVINO.



Vita di Othomano primo Re de Turchi.

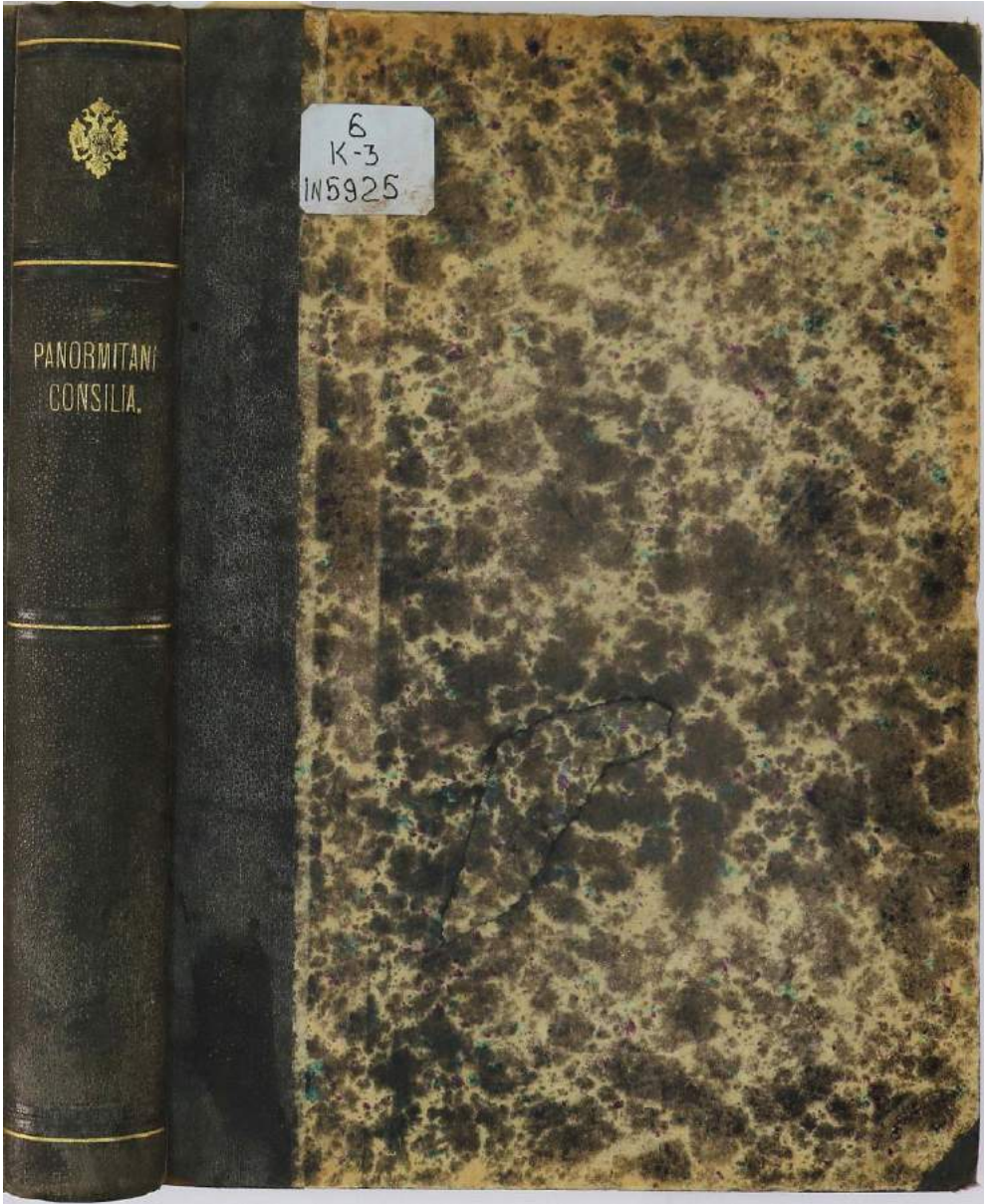


L'ORIGINE della casa Othomana è molto incerta fra gli scrittori, per le loro diuerse openioni. La prima è ch'ella sia discesa da gli Imperadori di Costantinopoli, per cioche trouandosi altre uolte in quello Imperio il Cognino, & guerreggiando col Saladino huomo di gran stato & ualore, chiamò in suo aiuto un Principe delle parti di ponente, il quale portandosi alla sua presenza con molto ardire in un fatto d'arme, il Cognino che lo uide a piedi, comandò a un suo nipote chiamato Ifac, che smontando da cauallo, lo desse al predetto Signore, onde Ifac, recandosi ciò a grandissima ingiuria, ribellatosi dal Zio, andò a trouare il Saladino, & fattosi Turco tolse per moglie vna sua figliuola, & fra le terre che gli furono consegnate per conto della sua

A dote,

Opinio-
ni diuerse
della casa
Othoma-
na.

Автор:	Tedeschi, Niccolò (Panormitano).
Заголовок:	ABBATIS PANORMITANI CONSILIA Tractatus, Quaestiones, & Practica. Quæ diu uel malignitate hominum subtracta, uel Typographorum incuria cum maximo omnium damno prætermissa pene interciderat. Profecto hac nouissima omnium editione a M. D. Leonardo à Lege Iuriscon. Mantuano ex uetustissimo codice recognita, & ab innumeris erroribus uindicata, atque eiusdem summis ubique exornata his nostris typis accessit, vt Pontificij & Caesarei iuris studiosi Theoricam haberent coniunctam cum praxi in omnibus fere curijs obseruari consueta.
Видавець, рік:	VENETIIS. [Matteo Boselli] M.D.LXXI. [1571]. В колофоні: VENETIIS, Apud Ioannem de Gara. M D LXXI. [1571].
Сторінки:	232, [10], 30, [3], [1] біл. Фоліація.
Стан:	задовільний.
Розмір:	290x225 мм (2°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки комбінований – картон, папір коричневого відтінку, дрібні плями фіолетового та зеленого кольору, кути і корінець з палітурного матеріалу на тканинній основі чорного кольору з тисненням “під шкіру”. Корінець із золотистим тисненням (малий імператорський герб Австро-Угорської імперії, автор, назва). Палітурка виготовлена наприкінці в другій половині XIX ст. Обріз книжкового блоку – абстрактний візерунок фіолетового відтінку.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {36}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, використання кустод, верхні колонтитули; мова тексту – латинська. Текст у дві колонки.
Провенієнції:	на звороті обкладинки екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}, трикутний штамп бібліотеки університету радянського періоду {9} та штамп палітурної майстерні “Jos Wicentowicz CZERNOWITZ” {12}. На звороті титульного листа печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3}, яка повторюється на 100 арк.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	включає індекси.
Детальніше про автора та видання.	Тудескі, Ніколо де (Панормітан) (італ. Tedeschi, Niccolò de'; лат. Panormitanus) (1386-1445) – італійський католицький архієпископ і юрисконсульт, бенедиктинський каноніст. Вважається одним з найбільших правознавців XV ст. У своїх працях коментував папські декретали, а також підтримував доктрину переваги генеральної ради над папою. Видання складається з двох частин “ <i>Abbatis Panormitani Consilia</i> ” та “ <i>Practica Abbatis Panormitani</i> ”.



ABBATIS
PANORMITANI
CONSILIA

Tractatus, Quæstiones,
& Præctica.

*Que diu uel malignitate hominum subtrahæta, uel Typographorum incuria
cum maximo omnium damno prætermiffa pene intercederat,*

Profecto hac nouiffima omnium editione a M. D. LEONARDO à LEGE Iurifcon.
Mantuano ex uetuffiffimo codice recognita, & ab innumeris erroribus
uindicata, atque eiuſdem ſummis ubique exornata his noſtris
typis acceſſit, ut Pontificij & Cæſarei iuris ſtudioſi
Theoricam haberent coniunctam cum praxi
in omnibus fere curijs obſeruari
conſueta.



VENETIIS.
M D L X X I.

ABBATIS PANORMITANI

CONSILIA

Quæ luculenta non minus, ac docta, summo labore & industria nunc recens ac omnium nuperime excullâ, in omnium gratiam incipiunt.



SYMMARIUM

- 1 Sponsus, qui contraxit sponsalia per verba de presenti cum Titia & accepit ab ea nomine dotis centum, si decedat ante matrimonium consummationem, an sit eius dotis dimidiata.
- 2 Matrimonium ex solo consensu de presenti, an sit verum.
- 3 Possessio de lucranda certa pars dotis in casu mortis, an fortior sit quam suam alteri conjugum religionem intrante.
- 4 Nuptiæ, dicitur multipliciter in iure somitari.
- 5 Sponsalia vulgariter dicuntur per verba de presenti.
- 6 Statuta ad ius commune redacti debent, quantum fieri potest.
- 7 Lex consistit ex mente, & verbis.

CONSILIVM PRIMVM.

ACTI contingentia talis est. † Quidam A. contraxit sponsalia per verba de presenti cum quadam B. & ab ea recepit dotis nomine mille. Contigit, q̄ ante, quam sic desponsata duceretur ad domum, vel aliter consummaretur matrimonium, vita sancta extitit. Nunc queritur, an dictus sponsus luceat dimidiam dotis in solo statu infra seipsum, videlicet, si qua decedisset sine filio ex viro, cui nuptia esset, tempore sui obitus, remaneret dimidia pars suarum dotium apud maritum, non computato in dicta dimidia lucro donationis propter nuptias: qua parte maritus primari non possit, &c. Postmodum factæ fuerunt aliquæ additiones ad dictum statutum, in quibus tempore facta sunt mentio de filiis existentibus, vel non.

¶ Et Christi & eius matris nominibus invocatis, arguitur primo, ut veritas magis eluceat, ad partem affirmatiuam sic. Statutum in deserendo hoc lucrum marito, saluam requirit duo, scilicet nuptia mulier sit, & ut de cedat sine filio ex marito. Sed hæc duo contingunt in facto proposito,

ut statim probato ergo dicitur hinc medietatem dotium. Cōsequenter de se satis est nota, & maior est probatur. Nam verum est dicere, q̄ illa deest sine filio ex marito, cum nemo appareat, & scilicet non presumitur, ut cum p̄ntia, de prob. & c. Raynaldus, extra de testa. & in c. cum in iure, de of. del. cum simi. Quod fuerit nuptia, p̄ntissime probatur per ex. valde no. iudicio meo in l. cum fuerit, si de cond. & dem. ubi apertissime probatur nuptia dicitur, licet non fuerit cognita. Et quod plus est, si non fuerit ductus, & satis est, q̄ interuenit ad matrimonium consensus de presenti, qui solus facit matrimonium, & non carnalis commissio, ut probatur ibi in fine illius leg. & lacus hoc tenent gl. & Bar. ibi. ¶ Sed si probatur p. l. si de don. inter ui. & ux. iuncta gl. in uer. concubina ubi notatur matrimonio dicitur, & maritus & uxor dicitur p̄ntis duntaxat sponsalibus per uerba de presenti, licet non interuenit carnalis copula.

Et sic conclusio ubi gl. q̄ sicut dicitur, & constat matrimonio prohibetur interuenit & uxore consummato matrimonio, ita & matrimonio non consummato, ex quo interuenit consensus de presenti. Et q̄ ubi dicitur hoc de iure canonico tenere, dico idem de iure civilis, ut p̄ntur in Auth. de nupt. §. nuptias, & ibi bona gl. & opt. facit ille text. ad illa parte: ubi probatur maxime iuncta gl. nuptias ubi ex solo consensu utriusque. Luni & mulieris, licet aliud non interuenit.

† Tertio probatur multa iura canonica, que cōter dicitur matrimonium euenit in ex solo consensu de p̄nti, licet aliud non interuenit ad eo, q̄ per fm̄ est cum copula non tollitur primario, quia habet iam ex suo consensu suam essentiam; ut probatur in c. de spon. dō. & 27. q. 2. c. sufficit, & c. cum nunciata, cum multis loquen. ad idem c. unicum, de uoto, hb. 6. & no. p. Host. in c. ex publico, de conuer. cōm. q. 1. in prin. & in li. de nupt. in primis ubi bonus text. cum gl. ¶ Quarto uide hoc prima fronte casus maxime iunctus dicitur Bal. ibi in l. Deo nobis, C. de epis. & cleb. dicitur probatur, q̄ iudicium de lucranda certa parte dotis in casu mortis, sortitur effectum suum altero conjugum intrante religionem; & tunc certum est, q̄ post consummationem matrimonij non licet alteri conjugum intrare religionem de conuer. cōm. c. cum sic, & c. ex publico, cum multis si. Sic ut intelligendus ille text. q̄ alter intrat religionem consummato matrimonio, & non dum consummato; quia si licet ex altero iure, ut in c. ex publico, & c. a. eo. ¶ Et fm̄ hoc ut probare ille text. q̄ dictum patet de lucranda certa parte dotis in casu mortis, uide dicitur sibi locum est interueniente morte post contracta sponsalia per uerba de p̄nti, matrimonio nondum consummato; sicut contigit in casu nro. Et pro his faciat ea, que leguntur in l. non sine, C. de uer. qua. lib. ¶ Sed his non obstantibus, Strim de iure puto uerum, si q̄ dictus uir nil lucratur p̄ntis dicitur statui. Et primo facio pro fundamentum duo supposita. Primum, † q̄ uerbum nuptie, multipliciter in iure capitur. Quique capitur pro ipsa mera essentia coniugij, quæ solo consensu de p̄nti interueniente catur, ut probatur in d. cum fuerit in d. §. nuptia, & c. de nuptiarum bono. 27. q. 2. cum simi. ¶ Quæ; similiter pro ipsa commissione carnalis que interuenit contracto prius matrimonio, ut probatur in c. cum, & luce clarus probatur in e. genit. maxime iuncta gl. a. quæ hoc tenet apertissime, eade. ca. & q. & ibi aliquid p. Prima pars Consil. Panor. A. 2. Archi.

Автор:	Tedeschi, Niccolò (Panormitano).
Заголовок:	ABBATIS PANORMITANI COMMENTARIA Primæ Partis In Secundum Decretalium Librum. Quamplurium Iurisconsultorum, qui probe hactenus aliquid ijs addidisse apparuerunt, adnotationibus illustrata; Hac postera vero editione a M. D. Leonardo a Lege Iuriscon.
Видавець, рік:	VENETIIS. [Matteo Boselli] M.D.LXXI. [1571].
Сторінки:	293, [1] біл. Фоліація.
Стан:	задовільний.
Розмір:	290x225 мм (2°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки комбінований – картон, папір коричневого відтінку, дрібні плями фіолетового та зеленого кольору, кути і корінець з палітурного матеріалу на тканинній основі чорного кольору з тисненням “під шкіру”. Корінець із золотистим тисненням (малий імператорський герб Австро-Угорської імперії, автор, назва, номер тому). Палітурка виготовлена наприкінці в другій половині XIX ст. Обріз книжкового блоку – абстрактний візерунок фіолетового відтінку.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {36}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, використання кустод, верхні колонтитули; мова тексту – латинська. Основний текст у дві колонки, додатково окремі прямокутні вклучення в дві колонки.
Провенієнції:	на звороті обкладинки екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24} та штамп палітурної майстерні Jos Wicentowicz CZERNOWITZ {12}. На звороті титульного листа печатка бібліотеки університету радянського періоду {7} та печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3}, яка повторюється на 101 арк.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	містить рубрикатор тому. Частина I з II тому “ <i>Commentaria</i> ”.
Детальніше про автора та видання.	Тудескі, Ніколо де (Панормітан) (італ. Tedeschi, Niccolò de'; лат. Panormitanus) (1386-1445) – італійським католицький архієпископ і юрисконсульт, бенедиктинський каноніст. Вважається одним з найбільших правознавців XV ст. У своїх працях коментував папські декреталії, а також підтримував доктрину переваги генеральної ради над папою. Видання “ <i>Commentaria</i> ” містять численні розширені доповнення, ймовірно, створені автором, коли він припинив викладацьку діяльність, які дозволяють прослідкувати еволюцію його думки. Коментарії були копією доктрин і матеріалів, які спонукали розумних читачів витягти основні вчення. Велика колекція документів засвідчує інтенсивну консультаційну діяльність, яка здійснювалась на прохання як приватних осіб, так і державних, світських і церковних установ.

ABBATIS
PANORMITANI
COMMENTARIA

Primæ Partis In Secundum Decretalium Librum:

Quamplurium Iurifconsultorum, qui probe hætenus aliquid ijs addidisse apparuerunt, adnotationibus illustrata;

Hæc postera verò editione à M. D. LEONARDO à LEGE Iurifcon. Mantuano recognita, atque ab innumeris erroribus, quibus ob temporis vetustatem, & librariorum recentem iniuriam ubique deprauata, mutila passim, & plerisque in locis decurtata, & adeo deprehendebantur, ut nullus plane sensus esset, tam in textu quam in allegationibus summo eiusdem studio vindicata, & integritati suæ restituta.

Quibus præter eiusdem Panormitani QVAESTIONEM quandam in Parmensi gymnasio disputatam, REPETITIONEM in c. Per tuas. De arbitris. in Alna Bononiensi academia editam, Et INTERPRETATIONEM ad Clementinas epistolâs, quæ tamen vniuersa in ueteribus codicibus reperiebantur

Profecto his nostris typis accessit Practica eiusdem Panormitani, ut Pontificij & Cæsarei iuris studiosi Theoricam haberent coniunctam cum praxi in omnibus ferè curijs obseruari consuetâ.

A FVRORE RVSTICORVM.



LIBERANOS DOMINE.

V E N E T I I S.
M D L X X I.

Автор:	Tedeschi, Niccolò (Panormitano).
Заголовок:	ABBATIS PANORMITANI COMMENTARIA In Secundam Secundi Decretalium libri Partem. Quamplurium Iuriconsultorum, qui probe hactenus aliquid ijs addidisse apparuerunt, adnotationibus illustrata;
Видавець, рік:	VENETIIS. [Matteo Boselli] M.D.LXXI. [1571].
Сторінки:	210. Фоліація.
Стан:	задовільний.
Розмір:	290x225 мм (2°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки комбінований – картон, папір коричневого відтінку, дрібні плями фіолетового та зеленого кольору, кути і корінець з палітурного матеріалу на тканинній основі чорного кольору з тисненням “під шкіру”. Корінець із золотистим тисненням (малий імператорський герб Австро-Угорської імперії, автор, назва, номер тому). Палітурка виготовлена наприкінці в другій половині XIX ст. Обріз книжкового блоку – абстрактний візерунок фіолетового відтінку.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {36}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, використання кустод, верхні колонтитули, маргіналії; мова тексту – латинська. Основний текст у дві колонки.
Провенієнції:	на звороті обкладинки екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24} та штамп палітурної майстерні Jos Wicentowicz CZERNOWITZ {12}. На звороті титульного листа печатка бібліотеки університету радянського періоду {7} та печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3}, яка повторюється на 101 арк.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	містить рубрикатор тому. Частина 2 з II тому “ <i>Commentaria</i> ”.
Детальніше про автора та видання.	Тудескі, Ніколо де (Панормітан) (італ. Tedeschi, Niccolò de'; лат. Panormitanus) (1386-1445) – італійським католицький архієпископ і юрисконсульт, бенедиктинський каноніст. Вважається одним з найбільших правознавців XV ст. У своїх працях коментував папські декреталії, а також підтримував доктрину переваги генеральної ради над папою. Видання “ <i>Commentaria</i> ” містять численні розширені доповнення, ймовірно, створені автором, коли він припинив викладацьку діяльність, які дозволяють прослідкувати еволюцію його думки. Коментарії були копією доктрин і матеріалів, які спонукали розумних читачів витягти основні вчення. Велика колекція документів засвідчує інтенсивну консультативну діяльність, яка здійснювалась на прохання як приватних осіб, так і державних, світських і церковних установ.

ABBATIS
PANORMITANI
COMMENTARIA

In Secundam Secundi Decretalium Libri Partem.

Quamplurium Iurisperitorum, qui probe hæcenus aliquid ijs addidisse
apparuerunt, adnotationibus illustrata;

Hac postera verò editione a M. D. LEONARDO à LEGE Iurisperit. Mantuano recognita,
atque ab innumeris erroribus, quibus ob temporis verustatem, & librariorum recen-
tem iniuriam ubique deprauata, mutila passim, & plerisque in locis decurtata
vsque adeo deprehendebantur, vt nullus plane sensus esset, tam in
textu quàm in allegationibus summo eiusdem studio vin-
dicata, & integritati suæ restituta.

Quibus præter eiusdem Panormitani QUÆSTIONEM quandam in Parmensi gymnasio disputatam,
REPETITIONEM in c. Per tuas. De arbitris. in Alma Bononiensi academia editam,
Et INTERPRETATIONEM ad Clementinas epistolas, qua tamen omnes in veteribus codicibus reperiebantur

Profecto his nostris typis accessit Practica eiusdem Panormitani, vt Pontificij
& Cæsarei iuris studiosi Theoricam haberent coniunctam cum praxi
in omnibus ferè curijs obseruari consuetam.

A FVRORE RVSTICORVM



LIBERANOS DOMINE.

VENETIIS.
M D LXXI.

Автор:	Tedeschi, Niccolò (Panormitano).
Заголовок:	ABBATIS PANORMITANI COMMENTARIA In Tertiam Secundi Decretalium Libri Partem. Quamplurium Iurisconsultorum, qui probe hactenus aliquid ijs addidisse apparuerunt, adnotationibus illustrata; Hac postera vero editione a M. D. Leonardo a Lege Iurisco.
Видавець, рік:	VENETIIS. [Matteo Boselli] M.D.LXXI. [1571].
Сторінки:	180. Фоліація.
Стан:	задовільний.
Розмір:	290x225 мм (2°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки комбінований – картон, папір коричневого відтінку, дрібні плями фіолетового та зеленого кольору, кути і корінець з палітурного матеріалу на тканинній основі чорного кольору з тисненням “під шкіру”. Корінець із золотистим тисненням (малий імператорський герб Австро-Угорської імперії, автор, назва, номер тому). Палітурка виготовлена наприкінці в другій половині XIX ст. Обріз книжкового блоку – абстрактний візерунок фіолетового відтінку.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {36}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, використання кустод, верхні колонтитули, маргіналії; мова тексту – латинська. Основний текст у дві колонки.
Провенієнції:	на звороті обкладинки екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}, трикутний штамп бібліотеки університету радянського періоду {9} та штамп палітурної майстерні Jos Wicentowicz CZERNOWITZ {12}. На звороті титульного листа печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3}, яка повторюється на 101 арк.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	містить рубрикатор тому. Частина 3 з II тому <i>“Commentaria”</i> .
Детальніше про автора та видання.	Тудескі, Ніколо де (Панормітан) (італ. Tedeschi, Niccolò de'; лат. Panormitanus) (1386-1445) – італійським католицький архієпископ і юрисконсульт, бенедиктинський каноніст. Вважається одним з найбільших правознавців XV ст. У своїх працях коментував папські декреталії, а також підтримував доктрину переваги генеральної ради над папою. Видання <i>“Commentaria”</i> містять численні розширені доповнення, ймовірно, створені автором, коли він припинив викладацьку діяльність, які дозволяють прослідкувати еволюцію його думки. Коментарії були копією доктрин і матеріалів, які спонукали розумних читачів витягти основні вчення. Велика колекція документів засвідчує інтенсивну консультативну діяльність, яка здійснювалась на прохання як приватних осіб, так і державних, світських і церковних установ.

ABBATIS
PANORMITANI
COMMENTARIA

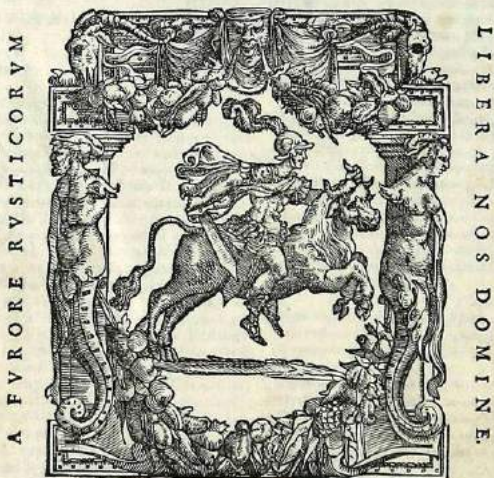
In Tertiam Secundi Decretalium Libri Partem.

Quamplurium Iurifconsultorum, qui probe hætenus aliquid ijs addidisse
apparuerunt, adnotationibus illustrata;

Hæc postea verò editio a M. D. LEONARDO à LEGE Iurifcon. Mantuano recognita,
atque ab innumeris erroribus, quibus ob temporis vetustatem, & librarium recen-
tem iniuriam vbiq; deprauata, mutila passim, & plerisque in locis decurtata
vsq; adeo deprehendebantur, vt nullus plane sensus esset, tam in
textu quàm in allegationibus summo eiusdem studio vin-
dicata, & integritati suæ restituta.

Quibus præter eiusdem Panormitani QUÆSTIONEM quandam in Parmensi gymnasio disputatam,
REPETITIONEM in c. Per tuas. De arbitris. in Alma Bononiensi academia editam,
Et INTERPRETATIONEM ad Clementinas epistolas, quæ tamen omnes in veteribus codicibus reperiebantur,

Profecto his nostris typis accessit Practica eiusdem Panormitani, vt Pontificij
& Cæsarei iuris studiosi Theoricam haberent coniunctam cum praxi
in omnibus ferè curiis obseruari consuetam.



VENETIIS.
M D LXXI.

Автор:	Tedeschi, Niccolò (Panormitano).
Заголовок:	ABBATIS PANORMITANI COMMENTARIA In Tertium Decretalium Librum. Quamplurium Iurisconsultorum, qui probe hactenus aliquid ijs addidisse apparuerunt, adnotationibus illustrata; Hac postera vero editione, a M. D. Leonardo a Lege Iuriscon.
Видавець, рік:	VENETIIS. [Matteo Boselli] M.D.LXXI. [1571].
Сторінки:	307, [1] бл. Фоліація.
Стан:	задовільний.
Розмір:	290x225 мм (2°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки комбінований – картон, папір коричневого відтінку, дрібні плями фіолетового та зеленого кольору, кути і корінець з палітурного матеріалу на тканинній основі чорного кольору з тисненням “під шкіру”. Корінець із золотистим тисненням (малий імператорський герб Австро-Угорської імперії, автор, назва, номер тому). Палітурка виготовлена наприкінці в другій половині XIX ст. Обріз книжкового блоку – абстрактний візерунок фіолетового відтінку.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {36}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, використання кустод, верхні колонтитули, маргіналії; мова тексту – латинська. Основний текст у дві колонки.
Провенієнції:	на звороті обкладинки екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24} та штамп палітурної майстерні Jos Wicentowicz CZERNOWITZ {12}. На звороті титульного листа печатка бібліотеки університету радянського періоду {7} та печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3}, яка повторюється на 101 арк.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	містить рубрикатор тому. III том <i>“Commentaria”</i> .
Детальніше про автора та видання.	Тудескі, Ніколо де (Панормітан) (італ. Tedeschi, Niccolò de'; лат. Panormitanus) (1386-1445) – італійським католицький архієпископ і юрисконсульт, бенедиктинський каноніст. Вважається одним з найбільших правознавців XV ст. У своїх працях коментував папські декреталії, а також підтримував доктрину переваги генеральної ради над папою. Видання <i>“Commentaria”</i> містять численні розширені доповнення, ймовірно, створені автором, коли він припинив викладацьку діяльність, які дозволяють прослідкувати еволюцію його думки. Коментарії були копією доктрин і матеріалів, які спонукали розумних читачів витягти основні вчення. Велика колекція документів засвідчує інтенсивну консультаційну діяльність, яка здійснювалась на прохання як приватних осіб, так і державних, світських і церковних установ.

ABBATIS PANORMITANI COMMENTARIA

In Tertium Decretalium Librum .

Quamplurium Iurifconsultorum , qui probe hactenus aliquid ijs addidisse apparuerunt , adnotationibus illustrata ;

Hac postera verò editione a M. D. LEONARDO à LEGE Iurifcon. Mantuano recognita, atque ab innumeris erroribus, quibus ob temporis vetustatem, & librariorum recentem iniuriam vbiq; deprauata, mutila passim, & plerisque in locis decurrata vsque adeo deprehendebantur, vt nullus plane sensus esset, tam in textu quam in allegationibus summo eiusdem studio vindicata, & integritati suæ restituta.

Quibus præter eiusdem Panormitani QUÆSTIONEM quandam in Parmensi gymnasio disputatam, REPETITIONEM in c. Per tuas. de arbitris. in Alma Bononiensi academia editam, ET INTERPRETATIONEM ad Clementinæ epistolæ, quæ tamen omnes in ueteribus codicibus reperiebantur

Profecto his nostris typis accessit Practica eiusdem Panormitani, vt Pontificij & Cæsarei iuris studiosi Theoricam haberent coniunctam cum praxi in omnibus ferè curiis obseruari consuetam.



VENETIIS.
M D LXXI.

Автор:	Tedeschi, Niccolò (Panormitano).
Заголовок:	ABBATIS PANORMITANI COMMENTARIA In Quartum et Quintum Decretalium Librum. Quamplurimum Iurisconsultorum, qui probe hactenus aliquid ijs addidisse apparuerunt, adnotationibus illustrata; Hac postera vero editione a M. D. Leonardo a Lege Iuriscon.
Видавець, рік:	VENETIIS. [Matteo Boselli] M.D.LXXI. [1571]. В колофоні: VENETIIS, Apud Ioannem de Gara. M D LXX. [1570].
Сторінки:	247. Фоліація.
Стан:	задовільний.
Розмір:	290x225 мм (2°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки комбінований – картон, папір коричневого відтінку, дрібні плями фіолетового та зеленого кольору, кути і корінець з палітурного матеріалу на тканинній основі чорного кольору з тисненням “під шкіру”. Корінець із золотистим тисненням (малий імператорський герб Австро-Угорської імперії, автор, назва, номер тому). Палітурка виготовлена наприкінці в другій половині XIX ст. Обріз книжкового блоку – абстрактний візерунок фіолетового відтінку.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {36}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, використання кустод, верхні колонтитули, маргіналії; мова тексту – латинська. Основний текст у дві колонки.
Провенієнції:	на звороті обкладинки екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}, трикутний штамп бібліотеки університету радянського періоду {9} та штамп палітурної майстерні Jos Wicentowicz CZERNOWITZ {12}. На звороті титульного листа печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3}, яка повторюється на 101 арк.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	містить рубрикатор тому. IV та V томи “ <i>Commentaria</i> ”.
Детальніше про автора та видання.	Тудескі, Ніколо де (Панормітан) (італ. Tedeschi, Niccolò de'; лат. Panormitanus) (1386-1445) – італійським католицький архієпископ і юрисконсульт, бенедиктинський каноніст. Вважається одним з найбільших правознавців XV ст. У своїх працях коментував папські декреталії, а також підтримував доктрину переваги генеральної ради над папою. Видання “ <i>Commentaria</i> ” містять численні розширені доповнення, ймовірно, створені автором, коли він припинив викладацьку діяльність, які дозволяють прослідкувати еволюцію його думки. Коментарії були копією доктрин і матеріалів, які спонукали розумних читачів витягти основні вчення. Велика колекція документів засвідчує інтенсивну консультаційну діяльність, яка здійснювалась на прохання як приватних осіб, так і державних, світських і церковних установ.

ABBATIS
PANORMITANI
COMMENTARIA

In Quartum & Quintum Decretalium Librum.

Quamplurium Iurisperitorum, qui probe haectenus aliquid ijs addidisse apparuerunt, adnotationibus illustrata;

Hac postera vero editione a M. D. LEONARDO à LEGE Iurisperit. Mantuano recognita, atque ab innumeris erroribus, quibus ob temporis vetustatem, & librariorum recentem iniuriam ubique depravata, mutila falsum, & plerisque in locis decurtata usque adeo deprehendebantur, ut nullus plane sensus esset, tam in rextu quam in allegationibus summo eiusdem studio vindicata, & integritati suae restituta.

Quibus praeter eiusdem Panormitani QVAESTIONEM quandam in Parmensi gymnasio disputatam, REPETITIONEM inc. Per tuas. De arbitris. in Alma Bononiensi academia editam, Et INTERPRETATIONEM ad Clementinas epistolas, quae tamen omnes in veteribus edicibus reperiebantur,

Profecto his nostris typis accessit Practica eiusdem Panormitani, ut Pontificij & Caesarei iuris studiosi Theoricam haberent coniunctam cum praxi in omnibus fere curiis obseruari consuetam.



VENETIIS.
M D LXXI.

Автор:	Guicciardini, Francesco. Porcacchi, Thomaso. (інший автор)
Заголовок:	LA HISTORIA D'ITALIA DI M. FRANCESCO GUICCIARDINI GENTIL'HUOMO FIORENTINO, Nuouamente riscontrata con tutti gli altri Historici & Autori, che dell'istesse cose habbiano scritto: & ornata in margine con l'Annotationi de' riscontri fatti da THOMASO PORCACCHI DA CASTIGLIONE ARRETINO. Уніфікована назва: Historia di Italia. Libri 1-16.
Видавець, рік:	IN VENETIA, APPRESSO GIORGIO ANGELIERI, M. D. LXXIII [1574].
Сторінки:	[36], 16, 488. Фоліація.
Стан:	задовільний.
Розмір:	205x145 мм (4°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра світло-жовтого відтінку. Корінець на 3 бинти, залишки паперової етикетки з написом чорнилом (назва та цифри “1893”). Обріз книжкового блоку світло-коричневого відтінку, набризком.
Титульний лист:	чорна фарба. Розділ “ <i>Giudicio di Thomaso Porcacchi</i> ” має окремий титульний лист з вихідними даними та типографською маркою.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {35}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, заставки, кінцівки, маргіналії, використання кустод, верхні колонтитули; мова тексту – італійська. Вступні матеріали та індекси надруковані в декоративних рамках.
Провенієнції:	на звороті обкладинки – екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24} та помітки чорнилом. На титульному листі розмита печатка {14}, штамп “DUPLUM”{15} та помітки чорнилом. На звороті титульного листа та 101 арк. – печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3}. На звороті титульного листа наклеєно гербовий екслібрис {30}. Помітки олівцем на звороті титульного листа “ <i>Tausch/ 1894 Studienbibl. Klagenfurt</i> ”.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	включає індекси (<i>Tavola</i>). Містить книги 1-16 з 20.
Детальніше про автора та видання.	Гвічардіні, Франческо (італ. Guicciardini, Francesco) (1483-1540) – відомий італійський політичний діяч, дипломат та історик часів Відродження. Також вважається батьком модерної історії завдяки своїй праці “ <i>La historia d'Italia</i> ” (<i>Історія Італії</i>). Це перший приклад модерного історіописання. В ній Гвічардіні детально простежував політичну долю країни чи радше країн, адже тогочасна Італія ще була поділена на багато дрібних та середніх республік, князівств та герцогств, з 1492 по 1540 рік, тобто того періоду, коли вона стала ареною для міжнародних конфліктів під назвою Італійські війни, свідком яких був сам Гвічардіні.

LA HISTORIA D'ITALIA

DI M. FRANCESCO GVICCIARDINI
GENTIL'HVOMO FIORENTINO,

Nuouamente riscontrata con tutti gli altri Historici & Auttori, che del-
l'istesse cose habbiano scritto: & ornata in margine con
l'Annotationi de' riscontri fatti da

THOMASO PORCACCHI
DA CASTIGLIONE ARRETINO

*Con vn Giudicio fatto dal medesimo, per discoprir tutte le bellezze di questa
Historia: & vna Raccolta di tutte le Sententie
sparse per l'Opera:*

Et con due Tausle: vna de gli Auttori citati in margine; & l'altra delle cose notabili.

CON PRIVILEGIO.



*Thomas Porcacchi
revisore*



IN VENETIA, APPRESSO GIORGIO ANGELIERI,

M. D. LXXIIII. 9.

Автор:	Sandaeus, Felinus.
Заголовок:	CONSILIA SEV RESPONSA DOMINI FELINI SANDEI, PATRITII FERRARIENSIS, Iureconsulti clarissimi, atque Rotæ Rom. auditoris celeberrimi. NVNC DEMVM E TENEBRIS IN lucem eruta, summaq; diligentia, pariq; cura excusa. VNA CVM INDICE IN OPVS VNIVERSUM Iocupletissimo, eoq; gemino, altero singulorum capitum Argumenta, altero res vocesq; insigniores veluti digito demonstrante. Уніфікована назва: Consilia seu responsa.
Видавець, рік:	VENETIIS, AD SIGNVM IVRISCONSVLTI. M.D.LXXIII. [1574]. В колофоні: VENETIIS, Apud Bartholomæum Rubinum. M.D.LXXIII. [1574].
Сторінки:	[16], 133, [1]. Фоліація.
Стан:	незадовільний.
Дефекти:	пошкоджений корінець.
Розмір:	225x160 мм (4°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, світло-коричневого відтінку.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {56}.
Оформлення тексту, мова:	заставки, ініціали, використання кустод, верхні колонтитули; мова тексту – латинська.
Провенієнції:	на звороті обкладинки екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}. На титульному листі помітки чорнилом. На звороті титульного листа печатка бібліотеки університету радянського періоду {7} і печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3} яка повторюється на 101 арк. На звороті титульного листа помітка олівцем “15/X 92 Rohracher Lienz 60 Kr”.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	включає індекс.
Детальніше про автора та видання.	Сандео, Феліно Марія (італ. Sandeo, Felino Maria; лат. Sandaeus, Felinus) (1444-1503) – італійський юрист, викладач канонічного права у Феррарі і Пізі, єпископ Пенне, Атрі, Лукки. Він захищав права Святого Престолу проти Фердинанда I (Неаполь) і Карла VIII (Франція). Сандео належав до Школи коментаторів – групи італійських юристів XIII- XIV століттями, які коментували і систематизували <i>Corpus iuris civilist</i> , що вплинуло на розвиток юриспруденції як системи. Представлення видання “ <i>Consilia seu responsa</i> ” – збірник матеріалів по канонічному праву.

CONSILIA
SEV RESPONSA

DOMINI FELINI SANDELI

PATRITII FERRARIENSIS,

Iureconsulti clarissimi, atque Rotæ Rom.

Auditoris celeberrimi.

№ 93

NUNC DEMUM E TENEBRIS IN

*lucem eruta, summaq; diligentia, pariq;
cura excusa.*

VNA CVM INDICE IN OPVS VNIVERSVM

locupletissimo, eoq; gemino, altero singulorum capitum

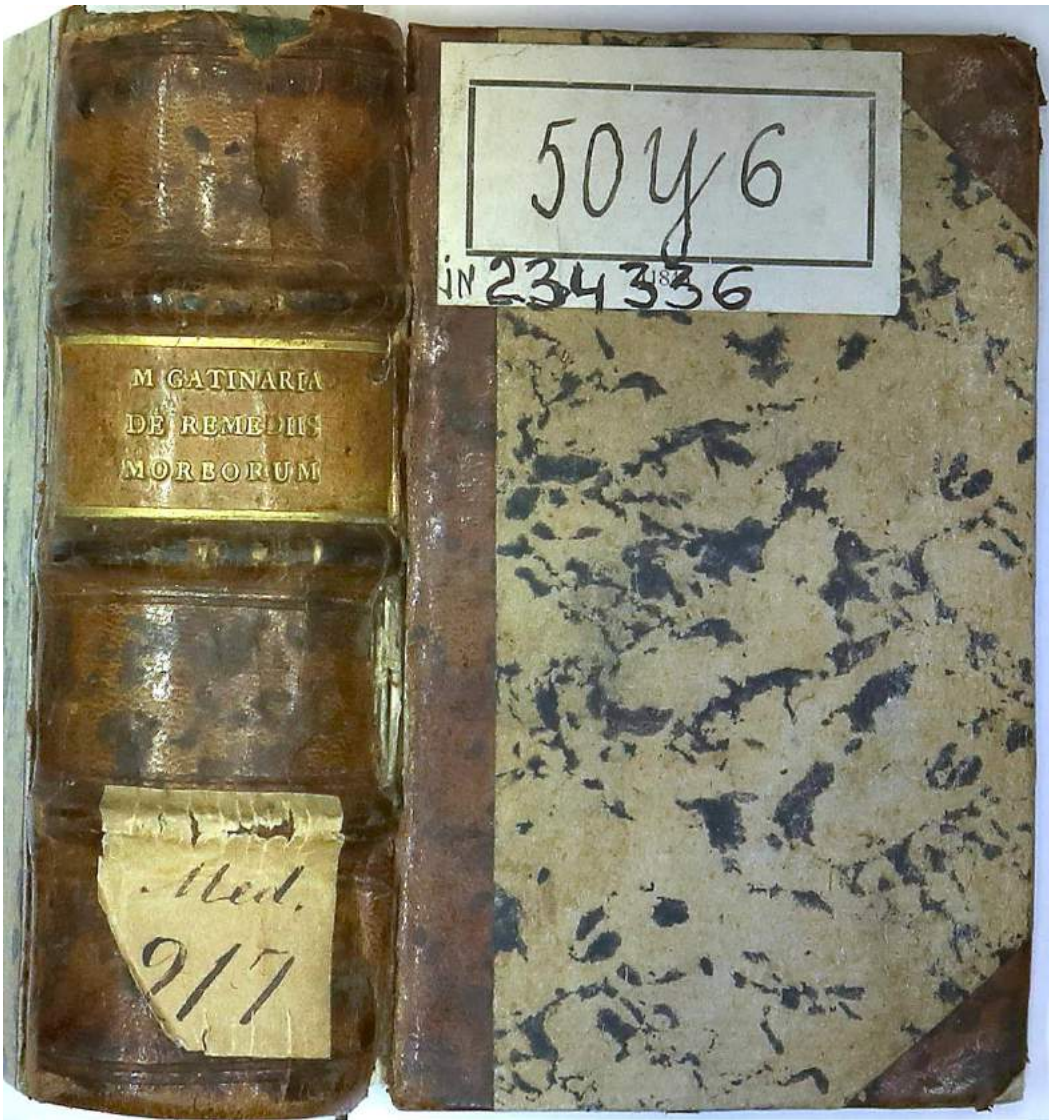
Argumenta, altero tres vocesq; insigniores veluti
digito demonstrante.



VENETIIS,
AD SIGNVM IVRISCONSVLTI.

M. D. LXXIIII.

Автор:	Gattinara, Marco.
Заголовок:	M. GATINARIAE MEDICI CLARISSIMI, Nonum ad Almansorem in Gymnasio Papiensi publice profitentis, DE REMEDIIS MORBORVM Omnium particularibus: Opus Medicinam exercentibus maximè utile, & accommodatum. Huic (vt vniuersam praxim medicinæ studiosis exhiberemus) accesserunt: De curandis Febribus, Gentilis Fulginatis introductio, Blasij Astarij libellus, Cæsaris Landulphi opusculum Уніфікована назва: Practica uberrima.
Видавець, рік:	VENETIIS, Apud Ioannem Baptistam Somaschum. M D XXV. [1575].
Сторінки:	735, [1] біл.
Стан:	задовільний.
Дефекти:	корінець частково відірваний від обкладинок.
Розмір:	115x70 мм (16°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки комбінований – картон, корінець та кути шкіра коричнева; обгортка – папір світло-коричневий з темними плямами гранітного візерунку. Корінець на 3 бинти, в прямокутнику темно-жовтого відтінку золотисте тиснення (автор, назва). Обріз світло-червоного кольору.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {61}.
Оформлення тексту, мова:	заставки, ініціали, використання кустод, верхні колонтитули; мова тексту – латинь.
Провенієнції:	на звороті обкладинки – екслібрис бібліотеки університету румунського періоду {25}. На титульному листі печатка Краєвої бібліотеки {1} та штамп бібліотеки університету радянського періоду {8}, який повторюється на 17 с. На звороті титульного листа та 100 с. печатка бібліотеки університету румунського періоду {4}.
Папір:	ручної роботи верже.
Примітки:	включає індекс. Пагінація з 11 с. Містить додатково твори – Gentilis de Fulgineo. <i>Introducorum practici de Febribus</i> (455-569); Blasii Astariii. <i>Papiensis Liber de curandis Febribus</i> (570-686); Caesaris Landulphi. <i>De curis febrium liber</i> (687-735).
Детальніше про автора та видання.	Гаттінара (Гатенарія), Марко (італ. Marco Gattinara) (1442-1496) – італійський філософ і лікар. З 1467 р. викладав у Павії, де практикував разом із лікарем Джованні Маттео Феррарі да Градо. <i>“La Practica uberrima”</i> – це терапевтичний трактат у формі коментаря до дев’ятої книги Ар-Разі (арабський лікар, 865-925, відомий в Європі як Розес) <i>“Liber medicinelis ad Almansorem”</i> . Він розділений на вісімдесят три розділи, кожен з яких присвячений лікуванню “окремого” захворювання, тобто локалізованого в певному органі.



MAGNINARIA
DE REMEDIIS
MORBORUM

. Med.
217

5046

IN 234336

M. GATINARIAE

MEDICI CLARISSIMI,

Nonum ad Almanforem in
Gymnasio Papiensi pu-
blicè profitentis,

DE REMEDIIS MORBORUM

*Omnium particularibus: Opus Medi-
cinam exercentibus maximè utile,
& accommodatum.*

Huic (ut vniuersam praxim Medicinæ stu-
diosius exhiberemus) accesserunt :

De curandis Febris,
Gentilis Fulginatis introductio,
Blasij Astarij libellus,
Cæsaris Landulphi Opusculum.

Cum Indice copiosissimo.



V E N E T I I S,

Apud Ioannem Baptistam Somaschum,

M D L X X V

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

ЧЕРНІВЕЦЬКОГО ДЕРЖУНІВЕРСИТЕТУ

234336
1967
Q4
1872

LIBRARY
IN
CHERNIVKI

M. GATENARIA
DE CVRIS ÆGRITV-
DINVM TOTIVS
CORPORIS.



De cura sodæ sanguineæ .



VRA sodæ sanguineæ
ex dictis Rasis, & Auicē-
næ sex principalibus per-
ficitur intentionibus .
Quarum prima est debi-
ta regiminis administra-
tio. Secunda abscissio causæ cum phlebo-
tomia, quam laudavit Rasis cum dixit ex
cephalica. Tertia capitis confortatio, ne
recipiat sanguinem ad ipsam fluentem.
Quarta sanguinis rectificatio. Quinta re-
solutio residui remanentis post euacuatio-
nes, & hoc insinuauit Rasis quando dixit,
ut

Автор:	Afflitto, Matteo D', b. Napoli. Mantova Benavides, Marco. (перекладач) Ubaldi, Baldo.
Заголовок:	TRACTATVS DE IVRE PROTHOMISEOS. EXCELLENTISSIMI Iurecons. Matthaei de Afflict. ET BALDI DE PERVSIO NVPERRIME RECOGNITVS a plurimis quibus scatebat erroribus uindicatus...
Видавець, рік:	VENETIIS, Apud Dominicum de Farris. MDLXXXII [1582].
Сторінки:	108, [8]. Фоліція.
Стан:	незадовільний.
Дефекти:	відірвана палітурка, пошкоджений корінець, деформований книжковий блок.
Розмір:	145x90 мм (8°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра світлого відтінку, забруднена.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {38}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, використання кустод, верхні колонтитули; мова тексту – латинь.
Провенієнції:	на звороті обкладинки – екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}. На звороті титульного листа печатка бібліотеки університету радянського періоду {7} та печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3}, яка повторюється на 101 с. Помітки – на титульному листі чорнилом; на звороті титульного листа та в кінці книги – олівцем.
Папір:	ручної роботи верже.
Примітки:	помилки у фоліації – аркуш 108 неправильно пронумерований як 100. Включає індекс. Пізніше видання, вперше опубліковане в 1548 році.
Детальніше про автора та видання.	Маттео Д'Аффлітто (італ. Matteo d'Afflitto, лат. Matthaеus de Afflictis) (1447-15323) – неаполітанський юрист. Син дворянина, вивчав гуманітарні науки та право в Неаполітанському університеті, де став доктором цивільного права. Як і більшість неаполітанських юристів того часу, Д'Аффлітто зосередився виключно на феодалному праві та на місцевому неаполітанському праві. <i>“Tractatus de iure protomiseos”</i> (1496) – його основна праця, яка стосувалась римського права.

TRACTATUS

DE IVRE

PROTHOMISEOS.

EXCELLENTISSIMI

Iureconf. Matthæi de Afflictis

ET BALDI DE PERVSIO

NVPERRIME RECOGNITVS

a plurimis quibus scatebat erro-
ribus uindicatus,

SVBS EQVENTI COMMENTARIOLO

Gravissimi Iur. Interpr. Marci Mantue Bonauiti Patavini, ad

L. Dudum. C. de contrah. empr. Summarijsq^{ue}, ac elementario

Indico superadditis diligentissimè exornatus.



*Car. An. de
H. Com.*

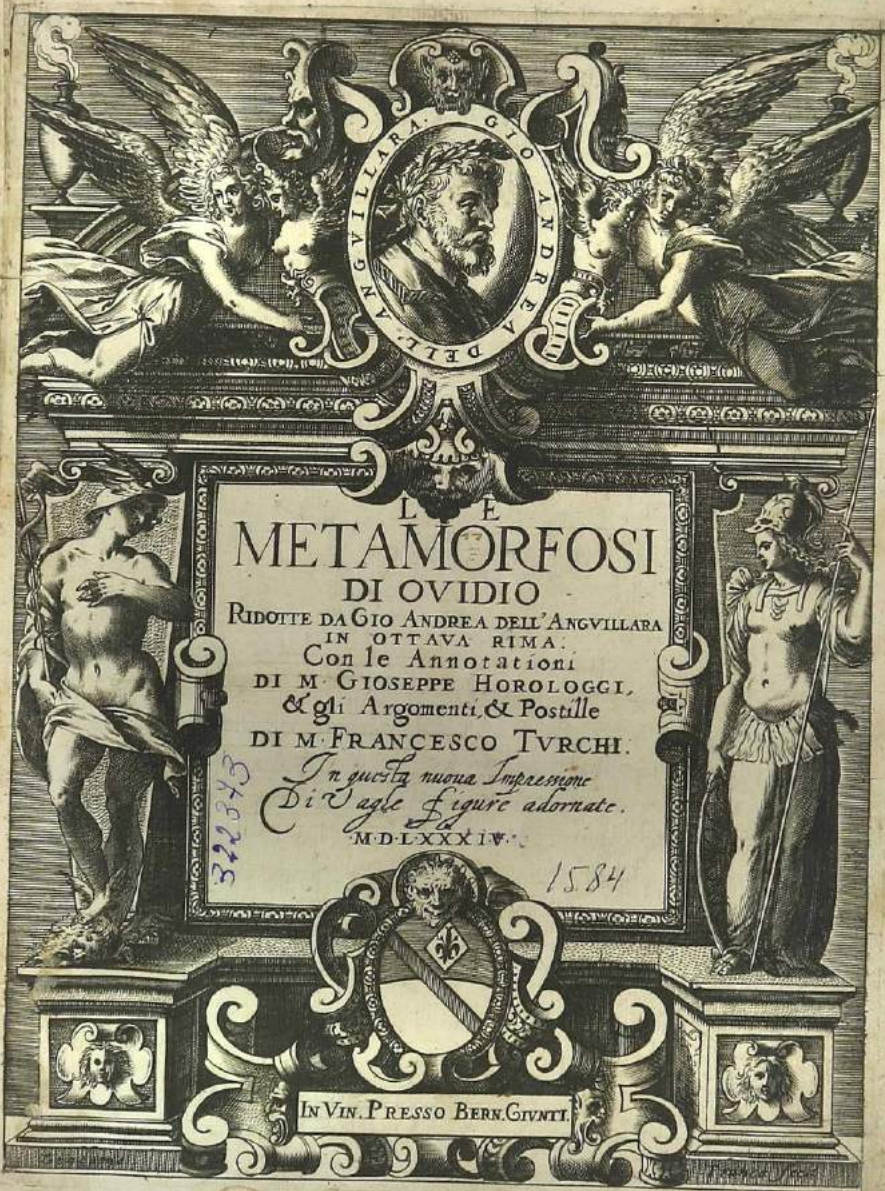
*Mag. J. B. C. de
Serg. em.*

V E N E T I I S,

Apud Dominicum de Farris. M D LXXXII.

Автор:	Ovidius Naso, Publius.
Заголовок:	LE METAMORFOSI DI OUIDIO Ridotte da Gio Andrea dell'Anguillara IN OTTAUA RIMA: Con le annotazioni di M. Gioseppe Horologi, & gli Argomenti, & Postille di M. Francesco Turchi. In questa nuoua Impressione di vaghe figure adornate. Уніфікована назва: <i>Metamorphoses</i> .
Видавець, рік:	In Vin. Presso Bern. Giunti. M.D.L.XXXIV. [1584].
Сторінки:	[6], 547, [1].
Стан:	незадовільний.
Дефекти:	обкладинка частково відірвана від книжкового блоку відсутні частини форзацу та нахзацу.
Розмір:	250x175 мм (4°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра темно-коричнева, декоративне тиснення. Корінець на 4 бинти, декоративне тиснення. Обріз – візерунок світло-коричневого відтінку.
Титульний лист:	чорна фарба. Гравюра повносторінкова.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {48}.
Оформлення тексту, мова:	заставки, кінцівки, ініціали, повносторінкові гравюри на початку кожної частини, використання кустод, маргіналії, верхні колонитули; мова тексту – італійська. Основний текст у дві колонки.
Провенієнції:	на звороті обкладинки екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}. На титульному листі та 17 с. штамп бібліотеки університету радянського періоду {8}. На титульному листі помітка чорнилом “ <i>Giorgio Dalla Vasser</i> ”. На звороті титульного листа та 101 с. печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3}. На звороті титульного листа помітка олівцем “22/ VI 1886, <i>Batistici, Ragusa</i> ”.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками (корона).
Примітки:	автор гравюр Giacomo Franco. Багато помилок у пагінації: замість 21, 229, 232, 233, 236, 262, 263, 266, 267, 270, 287, 309, 313, 316, 318, 319, 402, 403, 414, 415, 492, 493, 494, 495, 545, вказано відповідно 17, 213, 216, 217, 220, 266, 267, 270, 271, 173, 281, 165, 169, 172, 320, 321, 404, 405, 410, 411, 476, 481, 482, 483, 537.
Детальніше про автора та видання.	Овідій, Публій Назон (лат. Ovidius, Publius Naso) (43 до н. е.-17) – останній з поетів “золотої доби” римської літератури, твори якого мали суттєвий вплив на європейську середньовічну літературу. Найбільш його відомий твір “ <i>Metamorphoses</i> ”, в якому у вигляді зв’язної поеми, на матеріалі міфів про різноманітні перевтілення, автор задумав пояснити все, що відбувається в мінливому світі природи. У цьому творі Овідій розгортає понад двісті сказань про чудесні метаморфози, починаючи від створення світу як першого “перетворення” хаосу на космос і закінчуючи офіційним міфом про перетворення Юлія Цезаря на зірку.





32283
1584

Giorgio Della Valle

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
Чернівецького Державного університету

D E L L E
M E T A M O R F O S I
D O V I D I O
L I B R O P R I M O .



¹ E FORME E tu, se ben tutto hai l'animo intento,
in Noui Immitissimo HENRICO, al fero Marte
corpi trasformate Mentre io sotto il tuo nome ardisco, e tenuto
formate Di figurar sì bei concetti in carte,
Grà desio di Fammi del fauor tuo talhor contento,
cātar mi in Che le tue gratie a noi largo comparte:
fiamma il Che, s'esser grato a te vedrò il mio carne,
petto, Farò cantar le Muse al suon de l'arme.

Inuoca
tione.

³ Pria che'l Ciel fosse, il mar, la terra, e'l foco; Caos.
Era il foco, la terra, il ciel, e'l mare:
Ma'l mar rende a il ciel, la terra, e'l foco,
Deforme il foco, il ciel, la terra, e'l mare.
Che iui era e terra, e cielo, e mare, e foco,
Douc era e cielo, e terra, e foco, e mare;
La terra, il foco, e'l mare era nel cielo;
Nel mar, nel foco, e ne la terra il cielo.

Che su capò à l'Imperio Augusto eletto.
Dei, c'hauete non pur quelle cangiate,
Ma tolto à voi più volte il proprio aspetto
Porgete à tanta impresa tale aita,
C'habbiano i uersi miei perpetua vita.

A Non





L SVBLY- L'eleuate colonne, e i capitelli,
 me, real, su
 pho tetto,
 Di lui, che'l
 mondo allu
 ma, i forma
 e veste,
 E d'Argè-
 to, d'Auo-
 rio, e d'Oro
 schietto,

Con gemme riccamente in conteste.
 Ben'opra par di diuino architetto,
 E non terreno intaglio, ma celeste:
 E che val (di tal pregio è quel lauro)
 Più l'artificio, che le gemme, e l'oro.

Il muro in quadro è di massiccio Argento,
 D'Or le superbe statue niche, e sole,
 Che fanno insieme historia, & ornamento,
 E mostran tutti gli effetti del Sole.
 Auorio è il tetto, e marmo il pavimento
 De la superba, incomparabil mole.
 Quel poi, che sporge in fuori, e che traspare,
 Sontutte gemme pretiose, e rare.

Sorgon son tutto il fregio intere in fuore,
 Di rubin, di zaffir, d'altri gioielli,
 Diuersi d'artificio, e di colore.
 Ricchi carbonchi, trasparenti, e belli
 Ornan tutta la parte inferiore.
 Son le colonne del piu basso loco,
 Carbonchi, che fiammeggian come foco.

Posano queste senza base in terra,
 Di sette teste, e d'un lauro egregio.
 Di tre colonne un van tra lor si ferra.
 Esse stan sotto à i triglisi del fregio.
 Piuon più sotto quei triglisi à terra
 Sei rare goccie d'incredibil pregio.
 Più sotto il capitel rendoto adorno,
 Gli uuouoli, che gli fan corona intorno.

Fra colonna, e colonna compartiti
 Distinse i fori il nobile architetto.
 I mesi intorno a quei stanno scolpiti,
 Che mostran tutti in lor diuerso effetto,
 A i corpi mezzo fuor del muro restiti,
 Fan l'architrave, e la cornice un tetto.
 Adornan le metope in più maniere,
 Astrolabii, quadranti, horloggi, e sfere.
 Di qui

Автор:	Dias, Filippe.
Заголовок:	R.P.F. PHILIPPI DIEZ LVSITANI, ORD. MIN. REGVL. OBSERUANTIAE, PROUINCIAE SANCTI IACOBI. Conciones Quadruplices. QVAE A DOMINICA SEPTVAGESIMAE vsque ad sacrum Dominicæ Resurrectionis Festum, in Ecclesia Romana, tam in dominicis, quam in Ferijs habentur. TOMVS PRIMVS. In Quatuor partes distinctus. Cum Authorum citatorum, Materierum, et sacrorum locorum locupletissimo ac fidelissimo indice. Nunc denuo in hac sexta impressione a multis erroribus expurgatus. Уніфікована назва: Conciones Quadruplices.
Видавець, рік:	VENETIIS, M. D. LXXXIX. [1589]. Apud Dominicum de Farris. В коло фоні – VENETIIS, Apud Dominicum de Farris. M. D. LXXXIX. [1589].
Сторінки:	[86], [2] біл., 486 колон.; [1] біл., 396 колон.; [2] біл., 576 колон.; 298 колон. [1].
Стан:	незадовільний.
Дефекти:	палітурка пошкоджена, частково відірвана від книжкового блоку, відсутні форзаці, пошкоджений титульний лист.
Розмір:	220x160 мм (4°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра світлого відтінку, забруднена. Корінець на 3 бинти, залишки паперової етикетки. Передня і задня кришка палітурки – по 2 отвори із залишками шнурів-зав'язок.
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {39}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, кінцівки, маргіналії, використання кустод, верхні колонтитули; мова тексту – латинь. Друк основного тексту у дві колонки. Помітки чорнилом по тексту.
Провенієнції:	на звороті обкладинки – екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}, помітки чорнилом датовані 1620 р. На титульному листі печатки “K.K. Landesregierung des Herzogthums Krain” {16}, бібліотеки університету радянського періоду {7} та помітка чорнилом “ <i>Omnia fert ietas</i> ”. На титульному листі та в колофоні печатка “K.K. Lyceal Bibliothek zu Laibach” {17}. На звороті титульного листа та 101 колон. – печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3} та помітки олівцем “***1899/312”.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	включає індекси. Шосте видання, редаговане.
Детальніше про автора та видання.	Діас, Філіп (Dias, Filippe; лат. Philippus Diez, Lusitanus) (1550-1601) – португальський францисканець, професор теології. “ <i>Conciones quadruplices</i> ” (Чотири види проповідей) – збірник його проповідей, які він дозволив широко публікувати.

1967

R. P. F.

PHILIPPI DIEZ

LVSITANI,

ORD. MIN. REGVL. OBSERVANTIAE,
PROVINCIAE SANCTI IACOBI,

Conciones Quadruplices.

QVAE A DOMINICA SEPTVAGESIMAE
vsque ad sacrum Dominicae Resurrectionis Festum, in
Ecclesia Romana, tam in Dominicis, quam
in Ferijs habentur.



TOMVS PRIMVS.

In Quatuor partes distinctus.

*Cum Authorum citatorum Materiarum, & sacrorum locorum locupletissimo
ac fidelissimo Indice.*

Nunc denuo in hac sexta impressione à multis erroribus expurgatus.

264211
*Omnia
Fest
Aetas.*



*Quod ueriter u-
am edificatio-
adiuenerunt,
adendo, ma-
re necessarias
angelica do-*

VENETIS, M. D. LXXXIX.

Apud Dominicum de Farris.



Автор:	Capua, Raimondo da.
Заголовок:	VITA MIRACOLOSA DELLA SERAFICA s. Catherina da Siena; COMPOSTA IN LATINO Dal Beato P. Frate Raimondo da Capua, già M. Ggenerale dell'Ordine de'Predicatori, suo Confessore. Et tradotta in lingua volgare dal R.P. Frate Ambrosio Catarino da Siena, del medesimo Ordine. Con l'aggiunta d'alcune cose pertinenti al presente stato della Chiesa, notevole, et utile ad ogni fedel Christiano. Aggiontoui di nuouo la Tauola de' Capitoli
Видавець, рік:	IN VENETIA, MDXCI [1591]. Presso Giouanni Fiorina.
Сторінки:	193, [6]. Фоліація.
Стан:	задовільний.
Розмір:	145x90 мм (8°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, папір темно-зеленого відтінку. На корінці паперова етикетка темно-коричневого кольору із золотистим тисненням (назва).
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {40}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, заставки, кінцівки, використання кустод, верхні колонтитули; мова тексту – італійська.
Провенієнції:	на форзаці та титульному листі розмита печатка бібліотеки теологічного факультету університету в Яссах {18}. На титульному листі помітка чорнилом “ <i>Ex libr. Greibis Caroli Cidonis</i> ”. На титульному листі та 17 арк. – печатка “Библиотека молдавского научно-исследоват. института № __” {19}. На титульному листі - штамп бібліотеки університету радянського періоду {8}.
Папір:	ручної роботи верже.
Примітки:	присутній словник термінів (Tavola). Помилки в фоліації – листки 15, 104, 193 неправильно пронумеровані як 51, 140, 161 відповідно. Подвійна філіація – 169-170; відсутня – 161, 162.
Детальніше про автора та видання.	Раймонд Капуанський (Раймондо делла Вінья, італ. Raimondo da Capua або Raimondo della Vigna) (бл. 1330-1399) – провідний член Домініканського ордену, з 1380 р. його генеральний магістр. У 1379 р. отримав докторську ступінь з теології. 1899 р. католицька церква проголосила його блаженним. Працював над поверненням папства до Риму та вирішенням західного розколу. Він був сповідником і водночас учнем святої Катерини Сієнської, про яку написав агіографічну біографію (1393). Представлене видання – докладний життєпис його сподвижниці Катерини Сієнської, яке багато в чому лягло в основу її життя і сприяло канонізації у 1461 р.

R-7

V I T A M I R A C O L O S A

DELLA SERAFICA
1989 S. Catherina da Siena; 21

COMPOSTA IN LATINO
Dal Beato P. Frate Raimondo da Capua,
già M. Generale dell' Ordine de' Pre-
dicatori, suo Confessore.

270740
05107

Et tradotta in lingua volgare dal R. P. Frate
Ambrosio Catarino da Siena, del
medesimo Ordine.

Con l'aggiunta d'alcune cose pertinenti al presente
stato della Chiesa, notabili, & utili ad
ogni fedel Christiano.

Aggiuntoui di nuouo la Tauola de' Capitoli.

Ex lib.
Presb. Caroli
Cidonij.



IN VENETIA, MDCXCL.
Presso Giovanni Fiorini

Автор:	Carocci, Vincenzo.
Заголовок:	TRACTATUVS PRACTICABILES De Deposito, Oblationibus, & Sequestro, VINCENTII CAROCII TUDERTINI, IVRISCONSVLTI PRAECLARISSIMI. In quibus nouæ quædam, frequentes, quotidianæq materię, omnibus tam in scholis, quàm in causarum foro versantibus, summè vtiles ac necessariæ pertractantur. Уніфікована назва: Tractatus practicabiles de deposito, oblationibus et sequestro.
Видавець, рік:	VENETIIS, Apud Damianum Zenarium. M. D. XCIII. [1593].
Сторінки:	[3] біл., [32], 248, [3] біл. Фоліація.
Стан:	незадовільний.
Дефекти:	палітурка деформована, частково відірвана від книжкового блоку, відсутня основа палітурки.
Розмір:	225x165 мм (4°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – шкіра світлого відтінку (забруднена). На корінцю та нижньому обрізі напис чорнилом (автор, назва).
Титульний лист:	чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {66}.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, заставки, використання кустод, верхні колонтитули; мова тексту – латинь, помітки чорнилом по тексту.
Провенієнції:	на форзаці – екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}. На титульному листі помітки чорнилом. На звороті титульного листа та 100 арк. – печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3}. На звороті титульного листа помітка олівцем “15/X92 Rohracher Lienz 90 Kr”.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	включає індекси. Перше видання. Значні помилки у філіації аркушів – замість 16, 101, 138, 139, 140, 141, 142, 144, 150, 199 відповідно 12, 011, 129, 147, 148, 149, 150, 135, 149, 201.
Детальніше про автора та видання.	Кароччі, Вінченцо (Carocci, Vincenzo; лат. Carocius Vincentius) (XVI-XVII ст.) – італійський правознавець, юрист з муніципалітету Тоді (region Умбрія). “ <i>Tractatus practicabiles de deposito, oblationibus et sequestro</i> ” – одна з його наукових праць стосовно проблем римського права, які пов’язані із власністю, Автор вивчає групу ситуацій, тимчасових чи інших, у яких вона відчужена: депозит, безоплатні операції та депонування чи утримання. Це практичний трактат, обговорювані питання включають зобов’язання торговців, позики та лихварство. Порушуються цікаві (але безсумнівно важливі) проблеми, наприклад, чи вважається завдатком ситуація, коли користувач у купальні передає свій одяг.

Spes & Auxilium meum deus.

TRACTATUS PRACTICABILES

De { Deposito,
Oblationibus, &
Sequestro,

VINCENTII CAROCII
TVERTINI,
IVRISCONSULTI PRAECLARISSIMI.

*In quibus nova quaedam, frequentes, quotidianaq; materia, omnibus tam
in scholis, quam in causarum foro versantibus, summe utiles
ac necessariae pertractantur.*

CVM SUMMARIIS ET INDICE
locupletissimis.

CVM PRIVILEGIO.

V
I
R
T
U
S
I
C



C
E
D
I
T
I
N
V
I
D
I
A
E

VENETIIS, Apud Damianum Zenarium.

M. D. XCIII.

Jo: Francisci Pompeati v. i. v.

Автор:	Carocci, Vincenzo.
Заголовок:	TRACTATVS DE EXCVSSIONE BONORVM IN CIVILIBVS Et Criminalibus Causis VINCENTII CAROCII I.C. Tudertini Praeclarissimi. Cum Summariis & Indice amplissimo & locupletissimo. Уніфікована назва: De excussione bonorum in civilibus et criminalibus causis.
Видавець, рік:	VENETIIS, M D XCVII. [1597]. Apud Io. Baptistam, & Io. Bernardum Sessam fratres.
Сторінки:	[40], 452, [2] біл.
Стан:	задовільний.
Дефекти:	деформований книжковий блок.
Розмір:	220x165 мм (4°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра світло-жовтого відтінку забруднена. На корінцю та верхньому обрізі книжкового блоку напис чорнилом (автор, назва).
Титульний лист:	чорна та червона фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {60}.
Оформлення тексту, мова:	заставки, ініціали, використання кустод, верхні колонтитули; мова тексту – латинська.
Провенієнції:	на звороті обкладинки екслібрис бібліотеки університету австрійського періоду {24}. На титульному листі наклеєна етикетка “ <i>Francis. Trentinus Doct. est verus possesor</i> ”. На звороті титульного листа печатка бібліотеки університету австрійського періоду {3}, яка повторюється на 101 с., печатка бібліотеки університету радянського періоду {7} та помітки олівцем “15/92***”
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	включає індекс.
Детальніше про автора та видання.	Кароччі, Вінченцо (Carocci, Vincenzo; лат. Carocius Vincentius) (XVI-XVII ст.) – італійський правознавець, юрист з муніципалітету Тоді (регіон Умбрія). “ <i>De excussione bonorum in civilibus et criminalibus causis</i> ” – одна з його наукових праць стосовно проблем римського права, які пов’язані із власністю, зокрема розглядаються питання експертизи майна у цивільних та кримінальних справах.

TRACTATUS
DE EXCVSSIONE
BONORVM
IN CIVILIBVS
Et Criminalibus Causis,
VINCENTII CAROCII
I. C. Tudertini Præclarissimi.

Cum Summarijs, & Indice amplissimo, & locupletissimo.

^{MVM}
AD ILLVSTRISS. CARDINALEM
ALDOBRANDINVM.
CVM PRIVILEGIO.



VENETIIS, M D XCVII.

Apud Io. Baptistam, & Io. Bernardum Sessam, fratres.

Francif. Trentinus Doct.
est verus possessor.

Автор:	Justinianus.
Заголовок:	VOLVMEN LEGVM, Tam posteriores TRES LIBROS CODICIS, AVTHENTICASQVE SEV NOUELLAS Constitutiones D. Iustiniani Imp. quàm cæterorum Principum Edicta & Extrauagantes, Feudorum Consuetudines, ac Longobardorum Leges continens. Tomus quintus. Уніфікована назва: Corpus juris civilis.
Видавець, рік:	VENETIIS, Apud Iuntas, M.D.XCVIII. [1598].
Сторінки:	[72], 1040, 1022 колон., [1], [14]; [44], 848 колон.
Стан:	незадовільний.
Дефекти:	деформована та пошкоджена обкладинка, пошкоджений корінець та книжковий блок. Пошкоджені сторінки частково відремонтовані. Відсутні останні чотири аркуші 6 тому.
Розмір:	255x185 мм (4°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра світло-жовтого відтінку забруднена. На корінці залишки напису чорнилом (назва, номеру тому).
Титульний лист:	чорна та червона фарба. Титульний лист 6 тому – чорна фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі кожного тому {49}.
Оформлення тексту, мова:	заставки, кінцівки, ініціали, використання кустод, маргіналії, верхні колонтитули; мова тексту – латинська. Основний текст у дві колонки, додатково окремі прямокутні включення в дві колонки; індекс – у три колонки.
Провенієнції:	на звороті обкладинки екслібрис бібліотеки юридичного факультету університету румунського періоду {26}. На форзаці печатка бібліотеки юридичного факультету університету румунського періоду {6}, яка повторюється на 94 колонці. На титульному листі печатка бібліотеки університету радянського періоду {8}, яка повторюється на 17 нумерованій сторінці. На титульному листі помітки чорнилом.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	включає індекси. 5 та 6 томи із шеститомника матеріалів кодексу Юстиніана “ <i>Corpus juris civilis</i> ”, який вийшов у Венеції у 1598 р. у видавництві Лукантоніо Джунті (Giunta, Lucantonio). Том другий в цьому каталозі (36).
Конволюти:	приплетено - INSTITVTIONVM, SEV PRIMORVM IVRISPRVDENTIAE ELEMENTORVM, LIBRI QVATUOR. (6 том із шеститомника матеріалів кодексу Юстиніана “ <i>Corpus juris civilis</i> ”).
Детальніше про автора та видання.	Юстиніан I (Флавій Петро Савватій Юстиніан; лат. Flavius Petrus Sabbatius Iustinianus; Justinian I; Iustinianus I) (483-565) – імператор Римської імперії. “ <i>Corpus juris civilis</i> ” – сучасна назва зведення римського цивільного права, укладеного у 528–534.

VOLV MEN LEGVM.

Tam posteriores

TRES LIBROS CODICIS.

AVTHENTICASQVE SEV NOVELLAS

Constitutiones D. Iustiniani Imp. quàm ceterorum Principum
Edicta & Extrauagantes, Feudorum Consuetudines, ac
Longobardorum Leges continens,

CVM LECTI ONVM VARIETATIBVS
diligentius quàm antea in margine appostis,

POST AGCVRSII COMMENTARIOS,

CONTII Scholia, aliorumq̃ue Iurisperitentum obseruationes, Intellectus
singulares & Additiones,

Nunc recens IACOBI ANELLI de BOTTIS, ac AVGVSTINI CARAVITA
Regiorum in Regno Neapolitano Consiliariorum, Aduotationibus illustratum:

LEGES VERO, ATQVE CONSTITVTIONES,
nunc primùm additas, versa pagina commonstrabit.

Tomus Quintus.

CVM PRIVILEGIIS.

278178

*Hic liber est
Cincentotti Romano*



*fuit à me Paulo
die 15. 867. 1764*

PAVLOSA BIBLIOTHECA
S. MARCI VENETI

VENETII apud Iuntas. M D XCVIII.

Автор:	Justinianus.
Заголовок:	INFORTIATVM SEV PANDECTARVM IVRIS CIUILIS Tomus Secundus. CVM LECTIIONVM FLORENTINARVM VARIETATIBVS, diligentius quam antea, in margine appositis: Ac post Accvrsii Commentarios, Contii Scholia, Cviacii Pparatitla, Duareni, aliorumque Clarissimorum I.C. Additiones: Nunc recens Iacobi Anelli de Bottis, ac Augustini Caruitae, Уніфікована назва: Corpus juris civilis.
Видавець, рік:	VENETIIS, Apud Iuntas, M.D.XCVIII. [1598].
Сторінки:	[76], 2292 колон., [1], [16].
Стан:	незадовільний.
Дефекти:	передня кришка обкладинки відірвана від книжкового блоку, пошкоджений корінець та книжковий блок. Пошкоджені сторінки частково відремontовані.
Розмір:	255x185 мм (4°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра світло-жовтого відтінку забруднена. На корінцю напис чорнилом (назва і номер тому).
Титульний лист:	чорна та червона фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі та колофоні {49}.
Оформлення тексту, мова:	заставки, кінцівки, ініціали, використання кустод, маргіналії, верхні колонтитули; мова тексту – латинська. Основний текст у дві колонки, додатково окремі прямокутні включення в дві колонки; індекс – у три колонки.
Провенієнції:	на звороті обкладинки екслібрис бібліотеки юридичного факультету університету румунського періоду {26}. На титульному листі штамп бібліотеки університету радянського періоду {8} та печатка бібліотеки юридичного факультету університету румунського періоду {6}, яка повторюється на 47 нумерованій сторінці, 2292 колонці. На титульному листі помітки чорнилом.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками (пташка).
Примітки:	включає індекси. 2 том із шеститомника матеріалів кодексу Юстиніана <i>“Corpus juris civilis”</i> , який вийшов у Венеції у 1598 р. у видавництві Лукантоніо Джунті (Giunta, Lucantonio). Томи п’ятий і шостий в цьому каталозі (35).
Детальніше про автора та видання.	Юстиніан I (Флавій Петро Савватій Юстиніан; лат. Flavius Petrus Sabbatius Iustinianus; Justinian I; Iustinianus I) (483-565) – імператор Римської імперії. <i>“Corpus juris civilis”</i> – сучасна назва зведення римського цивільного права, укладеного у 528–534. <i>“Pandectarum Iuris Ciuilis”</i> – Пандекти або Дігести складають основну частину компіляції Юстиніана I (50 книг, розділених на титули і фрагменти). Містять в собі вислови провідних римських юристів з різних питань приватного, кримінального і міжнародного права. Отримали обов’язкову силу.

INFORTIATVM

S E V

PANDECTARVM IVRIS CIVILIS

Tomus Secundus,

CVM LECTIIONVM

FLORENTINARVM VARIETATIBVS,
diligentiùs quàm antea, in margine appositis:

Ac post Accersit Commentarios.

CONTII Scholia, CVIACII Paratitla, DVARENI, aliorumqùe
Claiissimorum I. C. Additiones:

*Nunc recens IACOBI ANELLI de BOTTIS, ac AROSTINI CARAVITAE,
Regiorum in Regno Neapolitano, Consiliariorum,*

ADNOTATIONIBVS ILLUSTRATVS.

Cum Privilegijs.



Handwritten notes in the left margin:
~~...~~
~~...~~
~~...~~
Hic liber duxit
Com Romano

Handwritten number: 276633



Handwritten notes in the right margin:
~~...~~
~~...~~
Mit a Paul. Rindl
die 18. 86j 1864

БЛИОТЕКА ЧДУ

VENETIIS, Apud Iunta. M. D. XCVIII.

Handwritten date: 1987

QUALIS NAM VOX
SIT INFORTIATUM,
ET DE PANDECTARVM SERIE,
ET PARTITIONE.



*N*dreas Alciatus, cum ceterarum artium, tum
verò iuris peritissimus, in proæmio primi libri
Dispositionum suarum, in manus suas nuper
incidisse ait 'Digestorum volumen quoddam
antiquissimum, non vulgaribus protritisque tomis diuisum,
sed in duas tantum partes: quarum posterior, à Trebelliano
Senatusconsulto sumebat exordium. Quæres (inquit ille) ma-
nifestissimum facit, ineptam esse recentium dubitationem,
dum potissimum ambigunt, cur secundum Digestorum volu-
men, Infortiatum dicatur: quasi non barbara hæc vox sit, &
nullius sensus, ab indocto aliquo literatore primum facta, quæ
deinde alij æquè indociles secuti sint. Hæc ille. Proinde nemo se
post hæc cum Accursianis cruciet, quid ita secunda Pande-
ctarum pars, Infortiatum appelletur: cum planè nec secunda
ea sit, ut quæ vicesimi quarti libri Digestorum (qui ultimus
est Digesti Veteris) titulum ultimum secum trahat: nec ulla
aut eius vocis etymologia reddi possit, cum barbara sit, ut iã
dictum est: aut eius partitionis iusta ratio. Perpetuus enim
est Digestorum ordo ac contextus, quinquaginta omnino li-
brorum continua serie absolutus, non alia prorsus ratione ab
antiquis intercisus, quàm quòd tanta librorum congeries, ac
velut moles, in iustum aliquod volumen consui non posset: qua-
le quid nunc feceris, si aut Virgilianam Aeneidem, aut Liviij
Decades, aut cuiusvis alterius auctoris plures libros, eandem
rem tractantes, in treis aut plures tomos diuiseris.

Автор:	Suarez, Francisco.
Заголовок:	COMMENTARIORVM, AC DISPVATIONVM IN TERTIAM PARTEM D. THOMAE, Tomus Tertius, QVI EST PRIMVS DE SACRAMENTIS, in quo ea continentur, quae sequenti folio indicantur. AVCTORE PATRE FRANCISCO SVAREZ, È SOCIETATE IESV, in collegio eiusdem societatis Academiae Salmanticensis sacrae Theologiae professore. Уніфікована назва: Commentarius ac disputationes in tertiam partem divi Thomae.
Видавець, рік:	VENETIIS, M D XCIX. [1599]. Apud Hareades Francisci de Franciscis Senensis. Колофон: VENETIIS, Apud Dominicum de Imbertis, & Paulum Vgolinum Socios, M. D. XCIX. [1599].
Сторінки:	[52], 1104.
Стан:	незадовільний.
Дефекти:	деформована та пошкоджена обкладинка.
Розмір:	320x225 мм (2°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки – картон, шкіра світло-жовтого відтінку забруднена. На корінці напис чорнилом (назва).
Титульний лист:	чорна та червона фарба.
Типографська марка:	розміщена на титульному листі {41}.
Оформлення тексту, мова:	заставки, кінцівки, ініціали, використання кустод, маргіналії, верхні колонтитули; мова тексту – латинська. Основний текст у дві колонки.
Провенієнції:	на форзаці розстановочна фондова етикетка. На титульному листі наклеєна етикетка “ <i>Ex libris Virgilij Beneamati Pisauren</i> ” {32}, печатка “ <i>Katholisches Sonntagsblatt der Diöcese Breslau</i> ” {20} та розмита печатка {21}. На звороті титульного листа печатка бібліотеки університету радянського періоду {7}.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками.
Примітки:	включає індекси. Третій том з трьохтомного видання (1599-1600).
Детальніше про автора та видання.	Франсиско Суарес, (ісп. Francisco Suarez) (1548-1617) – іспанський філософ та теолог, представник пізньої, т. зв. барокової схоластики, член ордену єзуїтів. В праці “ <i>Commentarius ac disputationes in tertiam partem divi Thomae</i> ” (<i>Коментарі та диспути до третьої частини Суми теології святого Томи</i>) Суарес переглядає філософію Томи Аквінського і в багатьох випадках є його послідовником, зокрема в питанні збігу сутності і буття у Бога. А також він підтримував онтологічний доказ, особливо в тій частині де йдеться про останню причину існування речей – Бога. Однак з тих 24 тез, які згодом було визнано найсуттєвішими для томізму, Суарес підтримував лише 5, а саме ті, що стосувались психології.

COMMENTARIORVM AC DISPVTATIONVM

IN TERTIAM PARTEM D. THOMÆ.

Tomus Tertius,

*QVI EST PRIMVS DE SACRAMENTIS,
in quo ea continentur, quæ sequenti folio indicantur.*

AUCTORE

PATRE FRANCISCO SVAREZ.
E SOCIETATE IESV,

IN COLLEGIO EIVSDEM SOCIETATIS
Academiæ Salmanticensis sacræ Theologiæ professore.

*AD ILLVSTRISS. AC REFERENDISS. DOMINVM, D. RODERICVM DE CASTRO,
Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem, & Archiepiscopum Hispalensem.*

Ab ipso Auctore primùm multis in locis emendata, deinde etiam scholiis ad marginem illustrata; ac demùm locorum S. Scripturæ citã D. Thomæ, tum à Commentatore expofitorum interpretatione, rerum denique Indice copiofiorè ac vberiore aucta.



VENETIIS, M D X C I X.

Apud Heredes Francisci de Francis Senensis.

Ex Libris Virgilij Beneamati Pisauræ.

Автор:	Gratianus.
Заголовок:	DECRETVM GRATIANI, EMENDATVM ET NOTATIONIBVS ILLVSTRATVM, Incipiens à Causa XVI. Vsque ad finem. Vna cum glossis, GREGORII XIII. PONT. MAX. IVSSV EDITVM. ET NVNC RECENS CVM ADDITIONIBVS Уніфікована назва: Corpus iuris canonici. Decretum Gratiani.
Видавець, рік:	[VENETIIS, Apud Iuntas. MDC]. [1600].
Сторінки:	[2] біл., 1021-1904, [28], [2] біл.
Стан:	задовільний.
Дефекти:	відсутній титульний лист. Відсутній розділ “Margarita decreti seu tabula martiniana, edita per F. Martinum”.
Розмір:	235x170 мм (4°).
Палітурка, деталі:	матеріал палітурки комбінований – картон, папір коричневого відтінку, абстрактного візерунку, корінець та кути – шкіра світло-жовтого відтінку, забруднена. На корінці паперова етикетка з шрифром. Палітурка виготовлена у XIX ст. з використанням шкіри від оригінальної палітурки. Папір форзацу та нахзацу відрізняється від паперу книжкового блоку.
Титульний лист:	відсутній.
Типографська марка:	відсутня.
Оформлення тексту, мова:	ініціали, використання кустод, маргіналії, верхні колонтитули; мова тексту – латинська. Основний текст у дві колонки, додатково окремі прямокутні вклучення в одну колонку.
Провенієнції:	на звороті обкладинки екслібрис бібліотеки юридичного факультету університету румунського періоду {26}. На форзаці та першій нумерованій сторінці печатка “k. k. Kircherechti. Seminar der Jurid. Fakultät in Czernowitz” {22}. На першій нумерованій сторінці, 1021 та 1345 с. печатка “RECHTS u. STAATSWISSENSCHAFTEN SEMINAR IN CZERNOWITZ” {23}. На 1021 с. штамп бібліотеки університету радянського періоду {8}.
Папір:	ручної роботи верже з водяними знаками (фігура людини в колі).
Примітки:	2-й том, нумерація сторінок продовжується з 1021. Вихідні дані та інформація про видання отримані при порівнянні книги з цифровою копією https://archive.org/details/gri_33125011257215/ від дослідницького інституту Гетті (GRI), Лос-Анджелесі.
Детальніше про автора та видання.	Граціан (італ. Graziano; лат. Gratianus) (? -1150) – італійський монах-правознавець, засновник канонічного права. “Decretum Gratiani” – найважливіший середньовічний пам’ятник західного канонічного права. До нього входять уривки з Святого Письма, цитати з творів отців Церкви, уривки з Апостольських правил, постанов Вселенських і помісних Соборів тощо. Загалом це 3848 глав-канонів, згрупованих у розділи за тематичним принципом, у кожному розділі розбирається певне правове питання



Vidam abbas. CASVS. Magister haecenus de statu ecclesiarum episcopi & secularium clericorum. Sed quia religione monachorum multum decoratur status ecclesiarum: ideo in sex sequentibus causis tractat de

rū peccata. Scilicet ibi. [Quod veto.] Tertia ibi. [Hic autem omnibus.] Quarta ibi. [De his veto.] Quinta ibi. [Quod ad.] Sexta ibi. [Ius ergo.] Septima ibi. [Quam veto.] Ioan. de Fant. CASVS. Hic intitulat prima questio, qua quaeritur, utrum liceat monachis officia celebrare populis? Et respondetur quod in monasteriis suis possunt celebrare, vt 7. 18. q. 2. & 7. c. placent. & in capellis monasterij pleno iure possunt, vt 7. c. 1. vlt. similiter si committitur eis regimine parochialis ecclesiarum, vt 7. c. in parochia delictoria in abbas, vt 7. 8. dist. 1. & 2. olim tñ nō eligebant in secularibus ecclesijs nisi ppter necessitatē, vt 5. dist. 1. p. 1. c. die visitationis inspecta eligunt, vt 7. c. cum pro visitate. & si eliguntur, soli mortari nō debent, vt in cōcilio Lateran. de statu monachorum. monachi. Et etiam quia necesse est eligi, si socios secū habeant monachos. Et procedit hoc ordine. Grat. Primo dicit, quod monachis nō licet populis officia celebrare, vt ad 9. [His ita.] Postea allegat pro sua parte sententia allegans, a. 1. Quod monachi.] De hac materia canonēs varie loquuntur. Dicit ergo quod si regimine populi committit monacho ab episcopo cum abbas licentia; tunc potest celebrare officium, 58. dist. 1. c. ad doctores. & c. moderamine. & ex auctoritate. Sed an ipso iure possit committi, vel tū ex dispensatione; de hoc dubitat. Dicit quidā, quod hodie iure communi, sed olim ex dispensatione tunc, 15. dist. 1. p. 1. c. Alij dicunt quod nō hodie nisi ex dispensatione, extra de capel, mo. in ecclesijs. & extra de sta. mo. c. 1. Satis potest admitti, quod secundum antiqua iura monachi non poterant praedicare parochialibus ecclesijs nisi ex necessitate, vt 5. dist. 1. p. 1. c. hodie vero possunt visitate etiam suadente: quia magis probati sunt quam seculares: & sic magis sunt vtiliter, vt c. ed. pro visitate. & 47. dist. quan. dicitur. & hoc ibi abbas cōsentit episcopi & abbas: sed si monasterij habet ecclesiam suam in se, aliquid pleno iure, sufficit consentire abbas, vt 7. c. ea. hoc est factus 9. 2. vlt. De regularibus canonicis nō est dubium, quin licite possint praedicare ecclesijs: sed in hoc est differentia, quod monachus secū debet habere socios sui ordinis: sed regulariter. Grat. p. 1. j. T T T gula.

C A V S A X V I .



Vidā abbas habebat parochialem ecclesiam: instituit ibi monachū, vt officium celebraret populo: possedit eam per quadraginta annos sine aliqua interpellatione: tandē querela aduersus abbatem mouetur à clericis baptismalis ecclesiae, in cuius dioecesi parochiana ecclesia illa consistebat.

- 1 Hic primum quaeritur, utrum monachis liceat populis officia celebrare, penitentiam dare, & baptizare.
- 2 Secundo, si contigerit eos capellam habere episcopali beneficio, an ab eis sint instituenda, an ab episcopis.
- 3 Tertio, an iura ecclesiarum prescriptione tollantur.
- 4 Quarto, si ecclesia aduersus ecclesiam praescribat, an etiā monasterij aduersus ecclesiam praescribere possit.
- 5 Quinto, si capellam in suo territorio edificatam iure territorij sibi vendicare valeat.
- 6 Sexto, si archipresbyter, vel episcopus sua auctoritate, non iudiciali sententia capellam illam irrepserit, an cadat à causa: vt ecclesia, cui praesidet, non ultra habeat ius repositi, quod suus pastor illicitè usurpauit.
- 7 Septimo quaeritur, si laici capellam illam tenebant (vt quibusdam moris est) & in manibus abbatis eam refoverint, & ordinandam tradiderint, an consensu episcopi, & clericorum abbas possit eam tenere.

363594

Q V A E S T I O P R I M A .



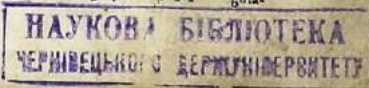
Vod monachi officia populis celebrare non possint, multis auctoritatibus probatur: quarum prima est illa sanctae Nicaenae synodi, qua dicitur.

Caput hoc neque in prima Nicena synodo, neque in secunda habere habetur. Est aliquid simile in canonibus Nicaeni versis ex Arabico, can. 76.

statu monasteriorum & monachorum. In hac ergo prima causa agit de officio monachorum, ostendens an valeant officia celebrare: & eorum capellam debent per eos institui. Annedit etiam generaliter de prescriptione ecclesiarum, quam monasterij, et usque quod nullus auctoritate sua reuocare a se credi: per unere, valeat usurpare. Addit etiam quod laici nullam habent in ecclesijs potestatem. Et vt hoc & alia multa melius faciat, praemittit thema, de quo septem elicit quaestiones. Casus thematicus planus est. Vod monachi. Hic quod dicitur in 7. pariter in quadri prima probatio monachi, debet esse in monasterio, & hunc sua & alto-

rum. 15. dist. 1. p. 1. c. Alij dicunt quod nō hodie nisi ex dispensatione, extra de capel, mo. in ecclesijs. & extra de sta. mo. c. 1. Satis potest admitti, quod secundum antiqua iura monachi non poterant praedicare parochialibus ecclesijs nisi ex necessitate, vt 5. dist. 1. p. 1. c. hodie vero possunt visitate etiam suadente: quia magis probati sunt quam seculares: & sic magis sunt vtiliter, vt c. ed. pro visitate. & 47. dist. quan. dicitur. & hoc ibi abbas cōsentit episcopi & abbas: sed si monasterij habet ecclesiam suam in se, aliquid pleno iure, sufficit consentire abbas, vt 7. c. ea. hoc est factus 9. 2. vlt. De regularibus canonicis nō est dubium, quin licite possint praedicare ecclesijs: sed in hoc est differentia, quod monachus secū debet habere socios sui ordinis: sed regulariter. Grat. p. 1. j. T T T gula.

Monachus vtrū possit officio ecclesiae parochialis.



Покажчик прізвищ авторів, упорядників та інших імен, що згадуються в описах

Afflitto, Matteo D', b. Napoli	29
Alciatus, Andreas	12
Ariosto, Lodovico	8
Astiarrii, Blasii	28
Campeggi, Giovanni Zaccaria	15
Capua, Raimondo da	32
Carocci, Vincenzo	33, 34
Centorio degli Ortensi, Ascanio	14, 17
Cicero, Marcus Tullius	3, 4, 6, 7
Dias, Filippe	31
Fulgineo, Gentilis de	28
Gattinara, Marco	28
Gelen, Sigmund	18
Gratianus	38
Guicciardini, Francesco	26
Hebreo, Leone	10
Justinianus	13, 35, 36
Landulphi, Caesaris	28
Mantova Benavides, Marco	29
Ovidius Naso, Publius	30
Panormitano	20, 21, 22, 23, 24, 25
Panvinius, Onuphrius	9, 11
Plinius Secundus, Gaius	18
Plinius, Caius Caecilius	1
Porcacchi, Thomaso	16, 26,
Quintilianus, Marcus Fabius	2
Ruscelli, Girolamo	8
Sallustius, Gaius Crispus	5
Sandaeus, Felinus	27
Sansovino, Francesco	19
Suarez, Francisco	37
Tedeschi, Niccolò	20, 21, 22, 23, 24, 25
Ubaldi, Baldo	29
Vergilius, Publius Maro	16

Покажчик назв книг

- 21, 22, 23, 24, 25 Abbatis Panormitani Commentaria
- 20 Abbatis Panormitani Consilia Tractatus, Quaestiones, & Practica
- 5 Bellum Iugurthinum
- 4 Brutus sive De claris oratoribus
- 5 Catilinae coniuratio
- 21, 22, 23, 24, 25 Commentaria
- 12 Commentaria ad Digesta
- 14 Commentarii Della Gverra Di Transilvania
- 17 Commentarii delle guerre in Europa
- 37 Commentariorvm, ac disputationvm in tertiam partem d. Thomae, Tomus Tertius
- 31 Conciones Quadruplices
- 5 Coniuratio Catilinae, et Bellum Iugurthinum.
- 27 Consilia sev responsa domini Felini Sandei, patritii Ferrariensis
- 38 Corpus iuris canonici. Decretum Gratiani
- 13 Corpus iuris civilis. Institutiones
- 35, 36 Corpus juris civilis
- 34 De excussione bonorum in civilibus et criminalibus causis
- 4 De oratore libri III.
- 38 Decretvm Gratiani, emendatvm et notationibvs illvstratvm
- 10 Dialoghi di Amore di Leone Hebreo medico
- 1 Epistolae et Panegyricus
- 9 Epitome pontificvm Romanorvm a s. Petro usque ad Paulum IIII
- 12 Excellentiss. Iurisconsultorvm principis d. Andreae Alciati
- 19 Gl' Annali ouero le Vite de' principi et signori della casa Othomana
- 26 Historia di Italia. Libri 1-16.
- 36 Infortiatvm sev Pandectarvm ivris ciuilis Tomus Secundus
- 2 Institutionum Oratoriarum libri XII diligentus
- 13 Institvtiones ivris ciuilis, divi Ivstiniani principis imperio
- 35 Institvtionvm, sev primorvm ivrisprvdentiae elementorvm, libri qvatuor
- 15 Ioan. Campegii Ivris. Bononiensis Tractatus Et Regulae De Testib.
- 26 La historia d'Italia di M. Francesco Guicciardini
- 17 La seconda parte de' commentarii delle Guerre
- 30 Le Metamorfosi di Ouidio
- 16 Le opere di Vergilio. Cioè la Buccolica, Georgica, & Eneida.
- 28 Medici clarissimi, Nonum ad Almansorem
- 30 Metamorphoses
- 18 Natvralis historiae libri triginta septem.

1	Novocomensis epistolarū libri Decem
6	Orationvm Pars I.
7	Orationvm Pars III.
4	Orator
8	Orlando furioso
36	Pandectarum Iuris Ciuilis
28	Practica uberrima
11	Reipublicae Romanae commentariorum libri tres
3	Rhetoricorvm ad C. Herennivm libri IIII.
15	Tractatus et regulae de testibus
33	Tractatvvs practicabiles De Deposito, Oblationibus, & Sequestro
34	Tractatvs de excvssione bonorvm in civilibvs
11	Veronensis fratris eremitae Avgustiniani Reipvblicae Romanae
32	Vita miracolosa della serafica s. Catherina da Siena
19	Vite de principi della Casa Othomana
35	Volvmen legvm, Tam posteriores tres libros codicis
20	Practica Abbatis Panormitani
29	Tractatvs de ivre prothomiseos. Excellentissimi Iurecons.



4. Бібліотеки університету румунського періоду
Ø 3,5

З'являється у виданні під номером 28



5. Історичного семінару університету румунського періоду
Ø 4,0

З'являється у виданнях під номерами 14, 17, 19



6. Бібліотека юридичного факультету університету румунського періоду
Ø 4,0

З'являється у виданнях під номерами 35, 36



7. Бібліотеки університету радянського періоду (печатка)
V 2,5

З'являється у виданнях під номерами 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 21, 22, 24, 27, 29, 31, 34, 37



8. Бібліотеки університету радянського періоду (штамп)
V 1,5

З'являється у виданнях під номерами 1, 3, 4, 6, 7, 17, 19, 28, 30, 32, 35, 36, 38



9. Бібліотеки університету
радянського періоду (трикутний
штамп МБА)
V 1,5

З'являється у виданнях під
номерами 12, 20, 23, 25



10. BIBLIOTHECA OENIPONTANA
Ø 2,8

З'являється у виданні під
номером 11



11. Палітурна майстерня
“Buchbinderei J. Rudzik.
Czernowitz”
V 1,5

З'являється у виданні під
номером 16



12. Палітурна майстерня “Jos
Wicentowicz CZERNOWITZ”
V 2,0

З'являється у виданнях під
номерами 20, 21, 22, 23, 24, 25



13. Розмита печатка
V 2,8

З'являється у виданні під
номером 19



14. Розмита печатка
V 2,5

З'являється у виданні під номером 26



15. Штамп "DUPLUM"
V 1,5

З'являється у виданні під номером 26



16. К.К. Landesregierung des Herzogthums Krain
V 4,0

З'являється у виданні під номером 31



17. К.К. Lyceal Bibliothek zu Laibach
Ø 2,8

З'являється у виданні під номером 31



18. Бібліотека теологічного факультету університету в Яссах
Ø 4,0

З'являється у виданні під номером 32



19. Библиотека молдавского научно-исследоват. института
№
V 2,8

З'являється у виданні під номером 32



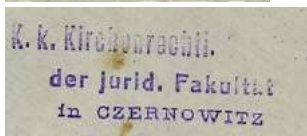
20. Katholisches Sonntagsblatt der Diöcese Breslau
Ø 3,5

З'являється у виданні під номером 37



21. Розмита печатка
Ø 2,7

З'являється у виданні під номером 37



22. k. k. Kirchengesetzl. Seminar der Jurid. Fakultät in Czernowitz
V 2,0

З'являється у виданні під номером 38



23. RECHTS u. STAATSWISSENSCHAFTEN SEMINAR IN CZERNOWITZ
V 2,0

З'являється у виданні під номером 38

Екслібриси



24. Библиотеки университета австрийского периода
V 8,0

З'являється у виданнях під номерами 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 33, 34



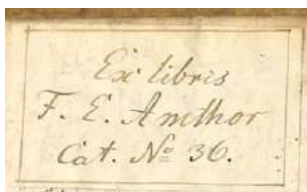
25. Библиотеки университета румынского периода
V 9,0

З'являється у виданні під номером 28



26. Библиотеки юридического факультета университета румынского периода
V 10,0

З'являється у виданнях під номерами 35, 36, 38



27. Ex libris F. E. Amthor Cat N 36
V 4,0

З'являється у виданні під номером 9



28. DES HEILIGEN ROMISCHEN
KEISERTVMS WAPPEN S RAB
V 13,0

З'являється у виданнях під
номерами 6, 7



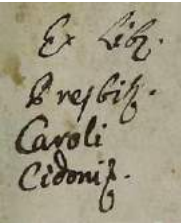
29. VON GOTTES GNADEN DEN
AVGVSTVS HERZOG ZV
SACHSEN DES HEILIGEN
ROMISCHEN REICH SERTZ
V 13,0

З'являється у виданнях під
номерами 6, 7



30. Гербовий екслібрис
V 6,0

З'являється у виданні під номером
26



31. Ex libr. Greißig Caroli Cidonis
V 2,0

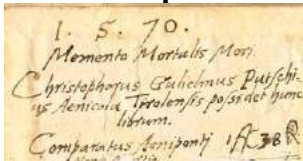
З'являється у виданні під номером
32

Ex Libris Virgilij Beneamati Pisauren.

32. Ex libris Virgilij Beneamati Pisauren
V 1,5

З'являється у виданні під номером
37

Помітки чорнилом/ олівцем:



33. Автограф чорнилом
V 6,0

З'являється у виданні під номером
11

Покажчик друкарських марок Венеції XVI ст.

Прізвище, роки діяльності, інформація

Номер у каталозі

Типографська марка, розмір (висота/ширина у сантиметрах), девіз (мотто).

Зустрічається у виданнях

Accademia Veneziana;
Венеція, [1557?]-[1561?].

34.

Розмір: 10 x 8,5.
Девіз: "IO VOL AL CIEL PER RIPOSARMI IN DIO" (Я полетів на небо, щоб спочивати в Бога)

Культурна і наукова установа, а також видавництво, засноване у 1558 р. за ініціативою патрициїв Federico Badoer, Domenico Venier та Girolamo Molino. Також відома як Accademia della Fama. Paolo Manuzio відповідав за все, що друкувалося в Академії, як куратор і як типограф. У 1560 р. Рада десяти (орган Венеційської республіки) доручила Академії друкувати закони, ордонанси та інші акти венеційського уряду.



12

Angelier, Giorgio;
Венеція, 1562-1600; Віченца, 1576-1596.

35.

Розмір: 7,2 x 6
Девіз: "A POCO A POCO" (Мало-помалу)

Видавець і друкар, що працював у Венеції та Віченці. У Венеції друкував у партнерстві з Alessandro Griffio.



26,

Boselli, Matteo;
Венеція, 1553-1573.

36.

Розмір: 10 x 8,5.
Девіз: "A FVRORE RVSTICORVM LIBERA NOS DOMINE" (Визволи нас від люті лиходіїв)

Видавець, продавець книг і друкар родом з Бергамо. У 1571 р. був засуджений за зберігання заборонених книг.



20-25

Cavalli, Giorgio;

Венеція, 1564-1570.

Друкар з Венеції. Видавав також книги на івриті.

37.

Розмір: 4 x 3,5.

Девіз: "TARDE SED TUTO" (Повільно але вірно)



16,

Farri, Domenico;

Венеція, 1555-1600.

У видавничій діяльності спостерігається певна схильність до літератури та текстів релігійного характеру. Був засуджений за друк заборонених текстів або з привілеями на користь інших друкарів.

38.

Розмір: 5,5 x 3,5.



29

39.

Розмір: 4,6 x 5

Девіз: "Simili frondescet virga metallo"
(Стрижень буде рости так само, як і метал).



31

Fiorina, Giovanni;

Венеція, 1588-1593.

Видавець і книготорговець у Венеції. Його наступником у бізнесі став брат Росо.

40.

Розмір: 3,4 x 3

Напис на стрічці: Фіога.



32

Franceschi, Francesco de, <Senese> - спадкоєми;

Венеція, 1599-1600.

Друкарі з Венеції брати Giovanni Antonio та Giacomo, сини De Franceschi, Francesco <Senese>, які продовжили його справу у книговидаванні. Працювали разом до 1608 р.

41.

Розмір: 12 x 10,5

Девіз: "OMNEM SENSUM EXUPERAT"

(Воно перевершує всі почуття)



37

Giglio, Domenico;

Венеція, 1538-1587.

Працював як один, так і з братами Luigi та Girolamo.

42.

Розмір: 5,5 x 5

Девіз: "NON SINE QUARE SIC FACIO",

продубльовано абрєвіатурою "NSCCF" (Не без того, чому я так роблю).



10

Giolito De Ferrari, Gabriele;

Венеція, [1536]-1584; Ліон 1570.

Видавець і типограф з Трино.

Оселився у Венеції разом із батьком у

1523 р. Мав книжкові магазини у

Ріальто, Неаполі, Болонї та Феррарі.

Деякі видання з його підписами вийшли посмертно.

43.

Розмір: 6,5 x 7

Девізи: "DE LA MIA MORTE ETERNA VITA

I VIVO"; "SEMPER EADEM" (З моєї смерті я

живу вічним життям; Завжди те саме)

Титульний лист.



17

44.

Розмір: 1,5 x 10,5

Девіз: "SEMPER EADEM" (Завжди те саме)

Фриз на титульному листі



17

45. Розмір: 8 x 6
Девіз: "SEMPER EADEM" (Завжди те саме)
Колофон



17

46. Розмір: 9 x 7
Девізи: "VIVO MORTE REFECTA MEA";
"SEMPER EADEM" (Я живу замінений моєю
смертю; Завжди те саме)
Титульний лист.



14

47. Розмір: 7,8 x 6
Девіз: "SEMPER EADEM" (Завжди те саме)
Колофон



14

Giunta, Bernardo;

Венеція, 1570-1599.

Видавець і друкар у Венеції, син Giunta, Bernardo старшого. У 1570 р. він переїхав з Флоренції до Венеції і до 1580 р. працював там книгогравцем і видавцем у співпраці з Він співпрацював з Lucantonio молодшим. З 1585 р. працював самостійно

48.

Розмір: 4 x 4,5



30

Giunta, Lucantonio;

Венеція, 1558-[1600].

Видавець і друкар з Венеції. Син Giovanni Maria. Він часто співпрацював з іншими друкарнями, особливо для друку легальних видань. У Римі орендував книжковий магазин. Друкарську справу продовжили його сини його сини Tommaso та Giovanni Maria.

49.

Розмір: 7,3 x 6

Ініціали: L A



35,
36

Lorenzini, Francesco;

Венеція [1555]-1566; Турин 1581-1582.

Друкар родом з Турину. Початково працював у Венеції, згодом повернувся до Турину (друкарня Bevilacqua).

50.

Розмір: 4,5 x 4

Девіз: "His ducibus" (Цими лідерами)



13

Manuzio, Aldo & Torresano, Andrea

Венеція [1508]-1515

Альд Мануцій в компанії з Андреа Торресано.

51.

Розмір: 5,4 x 4,8

Напис: AL DVS



1

Manuzio, Aldo - eredi & Torresano, Andrea

Венеція, 1515-1529

Спадкоємці Альда Мануція в компанії з Андреа Торресано

52.

Розмір: 4,5 x 5,5

Напис: AL DVS



2

Manuzio, Paolo

Венеція, 1540-1572; Рим 1562-1573

Паоло Мануцій, син Альда Мануція.

53.

Розмір: 6,3 x 4,6



3, 4

Manuzio, Paolo

Венеція, 1540-1572; Рим 1562-1573

Паоло Мануцій, син Альда Мануція.

54.

Розмір: 4,5 x 5,5

Напис: AL DVS



5

Manuzio, Paolo

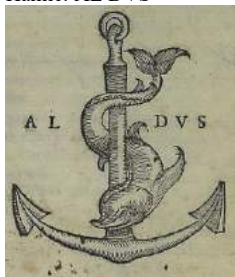
Венеція, 1540-1572; Рим 1562-1573

Паоло Мануцій, син Альда Мануція.

55.

Розмір: 5,5 x 4,8

Напис: AL DVS



6, 7

Rubini, Bartolomeo;

Венеція, 1566-1578.

Видавець і типограф з Венеції. Він працював як сам, так і в партнерстві з Andrea Ravenoldo. Як видавець використовував також типографію Egidio Regazzola & Domenico Cavalcalupo.

56.

Розмір: 5,8 x 5,7

Девіз: "Omnibus idem" (Те ж саме)



27

Sansovino, Giacomo;

Венеція, 1555-1584.

Видавець і друкар у Венеції, син Francesco. Як видавець використовував друкарні Comin da Trino, Michele Bonelli, Giovanni Antonio Bertano, Domenico Farri. Після 1584 р. надав Altobello Salicato право передруковувати протягом семи років твори, які укладав, перекладав або друкував його батько.

57.

Розмір: 8,3 x 5,7

Розміщена в колофоні.



19,

Scoto, Girolamo;

Венеція, 1539-1581.

Видавець і друкар у Венеції. Також був музикантом і музичним видавцем. Його наступником став племінник Melchiorre.

58.

Розмір: 9,5 x 7,5.



На титульному листі 1 ч.

18,

59.

Розмір: 10 x 8.

Девіз: "FIAT PAX IN VIRTUTE TUA" (Нехай



мир буде у ваших силах)

На титульному листі 2 ч. і в колофоні 1 ч.

18,

Sessa, Giovanni Battista <2> & Sessa, Giovanni Bernardo;
 Венеція, 1592-1598.
 Видавці та друкарі з Венеції, сини Melchiorre Sessa старшого. Як видавці також використовували друкарні Nicolini da Sabbio та Girolamo Polo.

Розмір: 6 x 8,8
 Девіз: "DISSIMILIUM INFIDA SOTIETAS"
 (Наше суспільство рясніє несхожими речами.)



34

Somasco, Giovanni Battista;
 Венеція, 1562-1592.
 Видавець і типограф з Павії, що працював у Венеції. Як видавець він використовував типографії Egidio Regazzola, Giorgio Angelieri, Giovanni Griffio старшого, Rampazetto і Zoppini.

Розмір: 1,8 x 2
 Девіз: "His ducibus" (Цими лідерами)



28

Strada, Giacomo;
 Венеція, 1557.
 Архітектор, кресляр, нумізмат і антиквар, родом з Мантуї. У Венеції та Ліоні у партнерстві з Thomas Guérin він надрукував твори Онофріо Панвініо.

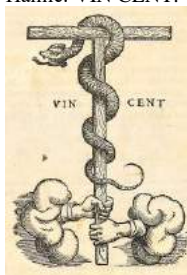
Розмір: 14 x 1



9

Valgrisi, Vincenzo;
 Венеція, 1539-1573;
 Рим, 1549-1551.
 Видавець і книготорговець французького походження. Він працював як сам, так і в партнерстві з Giovanni Francesi, Enea Vico, Baldassarre Costantini та іншими видавцями. З 1573 р. його роботу продовжили сини Felice та Giorgio.

Розмір: 9,5 x 6,5
 Напис: VIN CENT.



8,

64.

Розмір: 4 x 3
Напис: VIN CENT.



11,

Zenaro, Damiano;

Венеція, 1563-1600.

Книготорговець і видавець у Венеції. Після 1587 р. він створив компанію зі спадкоємцями інших відомих видавців - Girolamo Scoto, Giovanni Varisco та спадкоємцями Melchiorre Sessa. На нього працювали майже всі тодішні друкарні Венеції.

65.

Розмір: 4 x 5
Девіз: "Virtuti sic cedit invidia" (Таким чином, заздрість поступається чесноті)



15

66.

Розмір: 10 x 10,5
Девіз: "VIRTUTI SIC CEDIT INVIDIA"
(Таким чином, заздрість поступається чесноті)



33

Джерела використані при підготовці цього видання

1. Альдини в бібліотеках України. Каталог / упорядник: М. А. Шамрай. Київ, 2008. 138 с.
2. Ільків-Свидницький М. “In aedibus Aldi”: сторінки і сюжети з книговидавничої діяльності Альда Мануція та його спадкоємців. *Вісник Львівського університету. Серія : Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології*. 2015. Вип. 10. С. 3–36.
3. Ковальчук Г. І. Книжкові пам'ятки (рідкісні та цінні книжки) в бібліотечних фондах. Київ : НБУВ, 2004. 642, [1] с.
4. Методичні рекомендації для державної реєстрації книжкових пам'яток України: кириличні рукописні книги та стародруки. К.: НБУВ, 2007. 135 с.
5. Barolini, Helen. *Aldus & His Dream Book: An Illustrated Essay*. Italice Press, Inc., 1992. 248 p.
6. Brown, H. F. *The Venetian printing press : An historical study based upon documents for the most part hitherto unpublished*. New York : G.P. Putnam's Sons; London : J.C. Nimmo, 1891. 463 p.
7. Bühler, Curt F. *Aldus Manutius: The First Five Hundred Years*. *The Papers of the Bibliographical Society of America*. 1950. Vol. 44. No. 3. P. 205–215.
8. Castellani, Carlo. *Early Venetian Printing Illustrated*. Venice : F. Oganian; New York : C. Scribner's sons, 1895. 228 p.
9. Castellani, Carlo. *La stampa in Venezia dalla sua origine alla morte di Aldo Manuzio seniore*. Venezia, F. Ongania, 1889. 134 p.
10. Crisci, F. *The World of Aldus Manutius (1494-1515), a Renaissance Publishing Venture: Materiality, Cultural Entrepreneurship, and Institutional Dynamics in Markets*. *Value co-creation: le sfide di management per le imprese e per la società: Conference Proceedings (Extended Abstract volume) del Convegno Sinergie - Sima 2017*. Napoli, 15-16 giugno 2017 Università degli Studi di Napoli “Federico II”. P.365-369.
11. Davies, Martin. *Aldus Manutius: Printer and Publisher of Renaissance Venice*. London: The British Library, 1995. 64 p.
12. Gibbs, Mary Laura. *Aldus Manutius as Printer of Illustrated Books*. *The Princeton University Library Chronicle*. 1976. Vol. 37. No. 2. P. 109–116.
13. Grendler, P. F. *Aldus Manutius: humanist, teacher, and printer*. Providence. RI : John Carter Brown Libr., 1984. 26 s.

14. Kikuchi, C. Competition and Collaboration in the Venetian Book World from 1469 to the Early Sixteenth Century. *Annales. Histoire, Sciences Sociales*. 2018. Vol. 73(1). P. 179-205.
15. Marzo Magno, A. Bound in Venice: The Serene Republic and the Dawn of the Book. New York : Europa Editions, 2013. 242 p.
16. National census of books printed in the sixteenth century. Веб-сайт. URL: <https://edit16.iccu.sbn.it> (дата звернення: 15.08.2022).
17. Nuovo, Angela. The Book Trade in the Italian Renaissance. Leiden : Brill, 2013. 474 p
18. Parker, Deborah. Women in the Book Trade in Italy, 1475-1620. *Renaissance Quarterly*. 1996. Vol. 49. No. 3. P. 509–541.
19. Sman, Gert Jan van der. Print Publishing in Venice in the Second Half of the Sixteenth Century. *Print Quarterly*. 2000. Vol. 17. No. 3. P. 235–47.
20. The afterlife of Aldus : posthumous fame, collectors and the book trade / Jill Kraye and Paolo Sacht, eds. London : Warburg Institute, 2018. 226 p.
21. Yukishima, K. Pagination Printed by Aldus Manutius. *Bibliothecae.It*. 2020. Vol. 9. No. 1. P. 11-31.

Науково-довідкове видання

АЛЬДИНИ
та венеційські видання XVI століття
Каталог видань з фондів Наукової бібліотеки
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Упорядник

канд. істор. наук О. І. Шилюк

Відповідальний за випуск

канд. філол. наук, доц. М. Б. Зушман

Цифрові копії

Т. О. Шилюк

Paulo Fabio, Quinto Elio Coss.

i N Germania, in castris Drusi examen apii
in tabernaculo Hostilii Rutilii praefecti ca-
strorum consedit, ita ut funem praetenden-
tem, praefixamq; tentorio lanceam am-
plecteretur, Multitudo Roma-
norum per insidias
subiecta est.

VENETIIS IN AEDIB. ALDI, ET
Andreae Asulanii socii. Mese Nouem-
bri. M. D. V. III.

* a b c d e f g h i k l m n o p q r s
t u x y z a a b b c c d d e e f f g g h h i i
k k. Omnes quaterniones.



C. PLINII SECUNDI NOVOCOMENSIS epistolarū libri Decem in
quibus multae habentur epistolae non ante impressae.

Epistolae et Panegyricus (1).

Інформація про видавництво і друкарська марка в кінці книги

**КРАЙОВА БІБЛІОТЕКА
БУКОВИНИ**



**БІБЛІОТЕКА
ЧЕРНІВЕЦЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**